No. 29 Dinsdag 7 Januari 1930. 46e JAARGANG

ABONNEMENTSPRIJS: f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.

ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75. Regeltarief f 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

EERSTE BLAD

Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.

BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden

TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord). Na 5 uur 's midd. Welt. 429

NEDERLANDSCH - INDIE.

DE POSTVLUCHTEN.

Te Bushire.

Het postvliegtuig is, naar Aneta ons uit Bushire seint, aldaar van Karachi gearriveerd.

De Indo-Europeaan in het Leger.

Aneta seint ons uit Bandoeng:

Het *A. I. D.* meldt, dat de regeering ingestemd heeft met het voorstel van het Legerbestuur om wederom een (beperkt) aantal Indo-Europeanen voor den militairen dienst aan te werven, nadat zij hun militieplicht volbracht hebben en mits aan bepaalde eischen voldoend.

*

Dit is een bericht, dat in Indo-Europeesche kringen hier te lande over het algemeen wel met voldoening vernomen zal worden. Er wordt in elk geval — zij het naar men ziet onder beperkende voorwaarden — door tegemoet gekomen aan een reeds vele malen in en buiten den Volksraad geuiten wensch der hiergeboren Europeanen. Een wensch, die alleszins rechtmatig geacht mag worden. — *Red. B. N.*

Wilcox in Indië.

Momenteel vertoeft in Indië de Amerikaansche journalist Wilcox met echtgenoote, verbonden aan het bekende Amerikaansche concern *Curtiss Publishing Company* uitgeefster o.a. van de *Saturday Evening Post.* Wilcox is voornemens een drieweeksche trip over Java te maken. Hij vertrok hedenmorgen naar Buitenzorg en gaat verder via Bandoeng en Semarang naar Soerabaia, waar hij zich inscheept naar andere landen ten behoeve van de verzameling van materiaal voor artikelen.

De Pestbestrijding.

Voor leden en genoodigden van de Vereeniging „Oost en West" afd. Amsterdam, werd 29 November in de groote aula van het Koloniaal Instituut, de z.g. pestbestrijdingsfilm vertoond, in Indië opgenomen door Willy Mullens, op initiatief van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst en waarin een beeld wordt gegeven van de pestziekte en haar bestrijding op Java.

Prof. dr. P.C. Flu, die bij deze film als explicateur optrad, gaf vooraf een korte inleiding, memoreerde o.a. de komst der eerste pestrat in 1911 te Soerabaja, overgebracht van Britsch-Indië en gaf een korte beschrijving van deze ziekte, die eigenlijk een rattenziekte is, die de vloo overbrengt van rat op rat en, als de ziekte de ratten heeft gedood, overspringt op den mensch en dezen infecteert.

De B.G.D. in Indië staat in het algemeen voor geen gemakkelijke taak, daar hij zoo weinig medewerking van de inheemsche bevolking ondervindt, te moeilijker bij de bestrijding van een ziekte als deze, waarbij die medewerking zoo noodzakelijk is. Vandaar dat deze dienst de film als hulpmiddel te baat heeft genomen om zich van dien bevolkingssteun te verzekeren. Allereerst heeft men op populaire wijze den inheemschen ambtenaren een begrip gegeven van bacteriën en daarna deze film vertoond, welke is voorzien van Hollandsche en Maleische verklarende bijschriften.

In het eerste deel der film wordt op duidelijke wijze de besmetting getoond van rat op rat door de vloo, hoe deze gevaarlijke springer de ziekte op den mensch overbrengt en hoe de doctoren hun miltpunctie verrichten, en bloedpreparaten maken om de aanwezigheid van den pestbacil te kunnen vaststellen.

In het tweede deel wordt de verbreiding der ziekte gedemonstreerd, welke rol o.a. de padi daarbij vervult. Vertoond wordt hoe vlooien een onder bossen padi gestorven rat verlaten en een schuilplaats zoeken in de padi. Hoe deze overgebracht naar den pasar en verder naar een Inlandsche woning, daar de ziekte importeert, doordat de hongerige vlooien haar heil zoeken bij den mensch. Met een pakkend tooneeltje, waarin een kampongman op die wijze zijn kind verliest, heeft men getracht ook op deze wijze van overbrenging der ziekte scherp de aandacht der bevolking te vestigen.

In het derde deel ten slotte werd op ondubbelzinnige wijze gedemonstreerd hoe de bamboewoning van den Inlander met zijn atapdak, waarin geen zonnestraal doordringt, een ideale huisvesting biedt aan de rat, maar ook, hoe de Indische regeering met krachtige hand de verbetering dier woningen heeft aangevat en bovendien door nauwlettend toezicht op de nakoming van de voorschriften aangaande bouw van nieuwe huizen en te betrachten zindelijkheid in en om het huis, de ziekte heeft weten te beteugelen. Een millioen huizen is reeds verbeterd, maar ook millioenen guldens heeft de regeering aan de bestrijding dezer ziekte reeds ten koste gelegd.

DE ACTIE TEGEN DE P. N. I.

Herstel van toegebracht leed...

Het partijbestuur van de S.D.A.P. heeft, naar Aneta uit Den Haag seint, een brief aan den Ministerraad gezonden betreffende de politieke bewegingsvrijheid van de Indonesiërs. De brief eischt namens het belangrijkste deel (waarschijnlijk wordt het grootste bedoeld) van het Nederlandsche volk de meest volledige opheldering, waar mogelijk herstel van het toegebracht leed en de grootste vrijheid voor de nationalistische beweging in Indië opdat deze zich langs wettelijken weg kan ontwikkelen en versterken.

(Dat is het minste wat men na het verzoek van den heer Wijnkoop aan de regeering, om naar aanleiding van deze zaak de Kamer bijeen te roepen, van de S.D.A.P. kon verwachten. De heer Wijnkoop kan nu al niet veel minder doen dan het aftreden van de regeering eschen! *Red. Bat. Nbld.*)

Een telegram van de Perhimpoenan.

De Perhimpoenan heeft een telegram aan den president van de Kamer gezonden waarin zij de regeering waarschuwt dat, inzake de reactionaire maatregelen tegen de P.N.I. de regeering verantwoordelijk gesteld wordt voor de gevolgen.

Een manifest.

De voorzitter der afdeeling „Jacatra" van de P.N.I., mr. Sartono, heeft een manifest uitgegeven, gericht tot de bevolking van Batavia en omstreken. De inhoud komt op het volgende neer.

Na herinnerd te hebben aan de actie der overheid op 29 December j.l. en volgende dagen tegen het bestuur en de leden der P.N.I., wordt verklaard, dat „bij ons weten tot dusver behalve in Bandoeng, niemand van de broeders in arrest is gehouden en zij, die eerst werden aangehouden, wederom in vrijheid werden gesteld, ook te Batavia."

De beschuldigingen, welke tegen de partij zijn gericht, werden door de heele partij ten sterkste ontkend.

„Wij zijn ervan overtuigd", aldus gaat het manifest verder, „dat het onderzoek, indien het gehouden wordt op de meest rechtvaardige en de meest eerlijke wijze, klaar en duidelijk de zuiverheid en de vlekkeloosheid van onze partij zal moeten aantoonen". Vandaar dan ook, dat met vast en groot vertrouwen op de waarheid, de komende dingen zullen worden afgewacht. Bij dezen staat van zaken moet men niet kleinmoedig zijn en met een gerust geweten moet iedereen voortgaan zijn heilige plichten te vervullen ten opzichte van het vaderland."

Het werk der partij te Batavia zal worden voortgezet, verklaart het manifest verder. Hierop volgt de opsomming der werkzaamheden. O.m. zal in deze maand nog te Meester Cornelis aan den Tolbrugweg een clubgebouw der P.N.I. geopend worden P.N.I.-cursussen in Gang Kenari zullen in verband met het voortgezette onderzoek der politie voorloopig gestaakt worden, terwijl ook de werking der spaarkas in de kampoengs voorshands wordt uitgesteld.

Namens het bestuur der Pergoeroean Rajat wordt medegedeeld, dat deze vereeniging in de maand Februari twee H.I. scholen zal openen, te Tanah Abang en te Mr. Cornelis.

Ten slotte wordt in het manifest een beroep gedaan op de inheemsche doktoren, rechtskundigen, onderwijzers en anderen, om op dezelfde bezielende wijze als thans voort te gaan met den zelf gekozen arbeid (ten behoeve van het volk).

„Weest standvastig en vertrouwt op de waarheid, welke de zuiverheid en vlekkeloosheid van onze partij zal aantoonen", zoo eindigt het manifest.

Het onderzoek.

Officiëel wordt van regeeringszijde gemeld, dat het onderzoek, naar aanleiding van de huiszoekingen bij de P.N.I.-leiders gehouden, op verschillende plaatsen, voornamelijk te Bandoeng, systematisch voortgezet wordt.

Vooral in laatstgenoemde stad komen geleidelijk waardevolle gegevens aan het licht.

Die welke echter gisteravond in de *Java-Bode* gepubliceerd zijn, o.a. als zouden financiëele relaties ontdekt zijn tusschen de P.N.I. en de Liga tegen koloniale onderdrukking (waarbij van het buitenland uit gelden voor het verwekken van een opstand in Indië verstrekt zouden zijn) missen allen grond.

Vorstelijk Bezoek.

Wij vernemen dat prins Axel van Denemarken, die mede-directeur is van de Deensche Oost-Aziatische Handels-Compagnie, met zijn gemalin waarschijnlijk een bezoek aan Indië zal brengen.

A. A. Ruuk. †

Te Den Haag is, naar Aneta seint, overleden de heer A.A. Ruuk, oud-administrateur van de suikerfabriek Soekodono.

DE EENJARIGE RADIO-TELEFOONDIENST.

Een goed jaar.

Het *A.I.D.* herinnert er aan, dat het heden een jaar geleden is dat het radiotelefoonverkeer tusschen Nederland en Indië officiëel geopend werd. Daags daarna werd de dienst voor het publiek opengesteld. Sindsdien heeft de dienst onafgebroken gefunctionneerd. Begonnen werd met 4 spreekcellen, zoowel in Nederland als in Indië. Thans zijn er 14 in Nederland, en 9 in Indië waarbij binnenkort Soekaboemi en Kediri komen. De raming van de opbrengst in Indië was 60.000 gulden doch in werkelijkheid werd 80 000 gulden ontvangen. Uit Nederland werden aangevraagd 1.128 en uit Indie 2 249 gesprekken. Het aantal herleide gespreksminuten is respectievelijk 5 066 en 8 842, alles betaalde gesprekken. De experimenteele dienst en de gastgesprekken zijn hierbij niet geteld. Vooral de eersten waren talrijk, onder andere met Australië, waarmee het proefverkeer half Juni is gestaakt omdat voorloopig geen vaste dienst kan worden geopend.

Ten behoeve van het huis-tot-huisverkeer werden geregeld proeven gehouden waarvan de meesten uitnemend zijn geslaagd. Na de proeven terzake werd de aanvang van de gesprekken met Java op 24 Juni van 8 tot 5 uur 's middags vervroegd. In April werden met Parijs in Juni met Bern in Augustus met Bangkok en Manilla en in September met Nauen proefgesprekken gehouden, welke een bevredigend verloop hadden. Sinds 21 October kunnen de Amsterdammers zonder tariefsverhooging uit hun woning telefoneeren met Indië.

Gastgesprekken.

De gastgesprekken van internationale beteekenis verdienen afzonderlijke vermelding.

Niemand minder dan de koning van Siam maakte van de gelegenheid gebruik om op 16 Augustus een gesprek met Bangkok te voeren. Zijne koninklijke hoogheid liet zich vol waardeering uit over de verbinding en de dienstchef, ir. J.F. van Weelderen, werd als blijk van waardeering door den vorst gedecoreerd, evenals de directeur van het departement van Gouvernements-Bedrijven ir. D. de Iongh Wzn.

Te voren, nl. op 12 April, had de gouverneur-generaal van Fransch-Indo-China, monsieur P. Pasquier uit Bandoeng een geslaagd gesprek gehad met Parijs.

De burgemeester van Amsterdam, de heer W. de Vlugt, sprak uit de plaatselijke studio met Amsterdam gedurende zijn tournée door Indië, de Volkenbondraads-commissaris Albert Thomas sprak met Genève en met mevrouw Thomas in Parijs. Voorts voerden als gast gesprekken de heeren prof. dr. Duisberg, voorzitter van den raad van toezicht der I G. Farbenindustrie, en mr. Grimshaw, hoofd van de derde sectie der diplomatieke afdeeling van het Internationaal Arbeidersbureau.

Tot de gastgesprekken moeten zeker worden gerekend die op September gevoerd door leden van den Volksraad.

Eén der meest succesvolle uitzendingen, welke gerekend kan worden tot de gastgesprekken, was wel die der Nederlandsch-Indische Vredesfederatie, waaromtrent van heinde en ver rapporten binnen kwamen en nu nog komen. Deze uitzending had plaats op 11 November.

Onder meer sprak daarbij de regent van Bandoeng, de heer Wiranatakoesoemah.

Familie- en zakengesprekken.

Wat het verkeer met Nederland betreft, is de gemiddelde opbrengst per spreekdag (aandeel voor Indië) gestegen van f 257,70 in Januari tot f 308,06 in September.

Het aantal per dag gevoerde gesprekken liep op van 10 stuks in Januari tot 13 — 24 in September.

Het aantal familie-gesprekken is gebleken verreweg overwegend te zijn aan het aantal zaken-gesprekken, iets wat voor de opening wel werd voorzien. Doch de zaken-gesprekken nemen geleidelijk aan in aantal toe.

Het is niet onaardig, te vermelden dat de laatste dag van het kalenderjaar voor den dienst een *top-day* is geweest wat betreft het aantal gevoerde gesprekken.

De belangstelling voor de Kerst- en nieuwjaars-gesprekken, welke naar men weet van korteren duur zijn (2 minuten) en slechts f 15 kostten, bleek levendig.

Op 31 Decembr werden niet minder dan 31 Kerst- en nieuwjaars-gespreken gevoerd nadat 30 gesprekken volgens het gewone tarief vóóraf waren gegaan. Dien dag zijn alzoo 61 gesprekken gevoerd met Nederland en verder 3 met Duitschland. Deze top-day bracht op ruim f 920 (aandeel Indië).

Wat de Kerst-, etc., gesprekken zelf betreft, werden er tot met 4 Januari, Zaterdag j.l. 289 gevoerd, 36 zullen er nog gevoerd moeten worden. Tot 31 December konden aanvragen voor Kerst-, etc., gesprekken worden ingediend, doch ook nadien kwamen verzoeken voor zulke gesprekken binnen, welke echter moesten worden afgewezen.

Het publiek toont groote appreciatie voor deze gesprekken, welke, alhoewel korter van duur, belangrijk lager in prijs zijn, hetgeen een aanwijzing is voor een wijziging der exploitatie en zeer zeker een stimulans om voort te gaan met het streven naar verbetering der verbinding door een krachtiger uitzending, een betere ontvangst, minder afhankelijkheid van de atmospherische invloeden alzoo te bereiken een langeren werkduur onder minder moeilijke omstandigheden.

De groote propagandistiche waarde van de kerst,- etc., gesprekken zal zeer zeker blijken en het personeel, dat uit den aard der zaak door de extra-diensten geheel in beslag werd genomen, zal de waardeering vinden in een groeien van den dienst.

Het aantal gesprekken dat in Indië aangevraagd wordt en gevoerd omvat 2/3 van het totaal aantal, hetgeen uit bovenstaande cijfers blijkt, waarbij 22% zaken-gesprekken. Vanuit Nederland is 45% van het aantal gesprekken zakelijk.

In den loop van het jaar heeft de dienst de ervaring opgedaan, welke noodig is om door geleidelijke verbetering tot een deugdelijke organisatie te geraken. Zoo is bijvoorbeeld het waarschuwen van aanvragers van gesprekken tegen den tijd dat het gesprek kan plaats hebben een niet te onderschatten gemak voor zaken-menschen die dan niet uren behoeven te wachten tot een verbinding tot stand komt.

Voorts is het mogelijk gebleken, gelegenheids-gesprekken op het gewenschte tijdstip te doen plaats hebben: als bij het kort geleden plaats gehad hebbend jubileum van de Borneo Sumatra Handel Mij, waarbij in Den Haag en in Batavia de menschen bijeen waren en viva voce gelukwenschen wisselden. Voor gelegenheden als deze is het mogelijk, het gewone tarief te doen gelden, zoodat de gesprekken, die meestal van langeren duur zijn (o.a. redevoeringen), niet te kostbaar worden. Dit opent nieuwe perspectieven.

Toekomstplannen.

De plannen voor de toekomst zijn vele.

Nadat de verbinding van Indië met Duitschland tot stand is gebracht zal men thans spoedig overgaan tot, hetzij rechtstreeks, hetzij door een transitverbinding, een verkeer met de Noord-Europeesche en Midden-Europeesche landen. Daarbij komen het eerst in aanmerking die landen, die thans reeds met Zuid- en Noord-Amerika in radiotelefonische gemeenschap staan.

De eerste stap, hiermede beoogd, is de overbrugging van afstanden, een nauwer internationaal contact: een ideëele dus.

Dan zal het streven zijn, dit contact meer algemeen ten bate van het publiek te doen zijn door verlaging der tarieven.

Wat de tarieven betreft, deze zijn gebonden aan internationale voorschriften, welke voor overeenkomende afstanden in het internationaal verkeer zooveel mogelijk gelijk moeten zijn.

De Semarangsche Wethouderskwestie.

Aneta seint uit Semarang:

De gemeenteraad van Semarang heeft in zijn gisteren gehouden vergadering een motie aangenomen van den volgenden inhoud:

De gemeenteraad enz.

Vernomen hebbende de beweegredenen, welke den heer Schuling genoopt hebben om als raadslid en als wethouder af te treden;

spreekt zijn diepe teleurstelling uit over de beslissing der regeering, welke niet in het belang der gemeente geacht wordt;

besluit deze motie ter kennis te brengen van de regeering en den Volksraad;

enz.

Tot wethouder koos de raad vervolgens zijn nestor, den heer Drost.

Middenstands-Vereeniging Bandoeng.

Uit de 4 dozijn sollicitanten naar de betrekking van administrateur der Middenstands-Vereeniging te Bandoeng heeft naar onze corr. meldt, het bestuur thans een keuze gedaan en in die functie benoemd, den vertegenwoordiger der firma Van Gemund & Co. alhier, den heer E F.A. Rosberger jr.

Jubileerende Gemeenten.

Tandjong Balei vierde opgewekt het 12½ jarig bestaan als gemeente. De gemeenten Bindjei, Tebing Tinggi en Siantar bestaan eveneens 12½ jaar, meldt Aneta ons.

De Tin-opbrengst.

Het *A.I.D.* weet de voorloopige uitkomsten van den tinverkoop te melden.

Bij de begrooting voor het afgeloopen jaar werd geraamd, dat verkocht zouden worden 203.812 quintalen Bankatin met een opbrengst van f 51.150.000 of gemiddeld f 250,97 per quintaal.

De voorloopige uitkomsten geven slechts de volgende cijfers aan:

Verkocht 197 153 quintalen.
Opbrengst f 48.190.928 of gemiddeld f 244.43 per quintaal.

*

Blijken deze voorloopige uitkomsten juist, dan zal dus uit deze voorname bron van landsinkomsten bijna 3 millioen minder ontvangen zijn dan geraamd werd.

Regeering en Ondernemers.

Een speciaal telegram uit Medan meldt dat Bah Djambi, de derde vezelfabriek van de H.V.A. ter Oostkust, geopend is met een redevoering van den directeur van de H.V.A., den heer Bennink, die zei te vertrouwen, dat welke veranderingen ook in het arbeidsstelsel zullen worden aangebracht, de arbeidszekerheid zal blijven bestaan.

De heer Bennink sprak de overtuiging uit, dat de regeering, in wier beleid hij vertrouwen stelt, dit tenvolle beseft en een eventueelen overgang naar een ander arbeidsstelsel zonder schokken zal doen geschieden.

De gouverneur, de heer Van Sandick, zei in zijn antwoord, dat de heer Bennink met recht vertrouwen uitsprak dat de arbeidszekerheid blijft bestaan. Hij verzekerde dat cultures steeds een open oor bij den landvoogd hebben, die meent dat alleen door een samenwerking, gebaseerd op vertrouwen, die belangen kunnen worden gediend.

Spontane Hulde.

Men seint ons uit Amsterdam, dat het publiek in het Rembrandt-Theater, alwaar Tillema's Borneo-film vertoond werd, een spontane hulde bracht aan de nagedachtenis van kapitein de Quant. Toen het beeld van den vermoorden officier geprojecteerd werd, stond iedereen op.

B. M. A. Carp. †

Te Bloemendaal is overleden de heer B.M.A. Carp, oud-superintendent van de suikerondernemingen der Factorij.

A. Jellema.

Men deelt ons van bevoegde zijde mede, dat de heer Jellema eventueel zal worden toegevoegd aan den voorzitter van de Bedrijvenwet-commissie en niet zelf eventueel als voorzitter zal optreden, zooals wij gisteren meldden.

Stranding van de „Merkus."

De zitting waarin de stranding van het s.s. *Merkus* zal worden behandeld, zal *niet* op 20 Januari plaats hebben, zooals gisteren werd gemeld, doch op 13 Januari a.s., meldt Aneta ons.

Inval in een Speelhol.

De politie had er de lucht van gekregen, dat er in het perceel No. 167 gelegen aan den Van Schelleweg te Makasser gespeeld werd, meldt de *Mak. Ct.* Ook was het der politie schijnbaar bekend, dat de zaak goed bewaakt werd; een systematisch waarschuwingssysteem dat goed werkte (een blikslager in de voorgalerij) werd voor de gokkers gebruikt bij het minste onraad.

Maandagmiddag omstreeks 1 uur n.m. achtte de politie den tijd gekomen om in te grijpen; op dat uur stonden plotseling auto's voor het bewuste huis stil, waaruit de heer Erkelens, chef der crimineele recherche, met zijn assistenten stapte.

De spelers, zich op heeterdaad betrapt ziende, moeten naar het geld hebben gegraaid op de speeltafel, maar de politie had blijkbaar hiervoor maatregelen getroffen dit te voorkomen; er mochten geen stukken van overtuiging gemist worden en bovendien moest voorkomen worden, dat in de verwarring eenige van de heeren naar het geld grepen, dat niet aan hen toebehoorde. Het geld rolde over den grond, maar geen van onze gokkers dorst dat op te rapen. Er werden 9 arrestaties verricht.

Zoo kwam dus de politie met de heele bende op straat. Nu hadden eenige menschen in deze buurt de politie naar binnen zien gaan, wat tot gevolg had, dat er, toen men weer buiten kwam, een koppige menigte voor de deur samenschoolde. Niet zonder moeite kon de politie met haar gasten passeeren, en zoo ging het in luxe auto's naar het Politiebureau.

Vermoedelijk zal de zaak de volgende week door den landrechter worden behandeld.

Ons nummer van heden

(Drie bladen.)

De Tol-Unie.

De redacteur van het *A.I.D.* te Batavia meldt, dat gisteravond in het gebouw van den Volksraad een vergadering plaats had ter bespreking van het boek van mr. J.J. Schrieke over het beleid in Indië waarin o.m, behandeld wordt de tol-unie tusschen Nederland en Ned.-Indië.

Door 15 personen werd aan deze besprekingen, die een geheel vertrouwelijk karakter droegen, deelgenomen. Onder hen waren de voorzitter van den Volksraad, de thesaurier-generaal, de presidenten der Javasche Bank en Factorij, chefs van andere bankinstellingen, prof. mr. dr. H. Westra uit Bandoeng, het hoofd van het Statistiekkantoor e.a.

Resident van Pekalongan.

Op verzoek is met ingang van 31 Maart 1930 eervol uit 's lands dienst ontslagen de heer G.D.P.A. Renardel de Lavalette, hoofdambtenaar met buitenlandsch verlof, laatstelijk resident van Pekalongan. Het ontslag is verleend onder dankbetuiging voor de langdurige diensten, door hem aan den Lande bewezen.

Gestolen Rubbersheets.

De politie achterhaalde, volgens de *Deli Ct.*, op de onderneming Siparepare voor 3000 gulden aan begraven en gestolen rubbersheets. Het bestuur ontdekte een extremistische kern, welke de houding van de koelies op de onderneming ongunstig beïnvloedde. De onruststokers zijn verwijderd.

Ir. J. J. Popping.

Tijdelijk is ter beschikking gesteld van den directeur van Onderwijs en Eeredienst teneinde belast te worden met werkzaamheden in het belang van het technisch en het ambachtsonderwijs de heer J.J. Popping, die van verlof terugverwacht wordt.

Auto-ongeluk.

Het *Soer. Hbl.* verneemt uit Djember dat de heer Steenhoven, inspecteur van de Bataafsche, nabij Djember met zijn auto is geslipt. Zijn inzittend vijfjarig zoontje kreeg een schedelbreuk en een vreeselijke armwonde. Het kind is later overleden.

Consulaire Dienst.

Volgens mededeeling van den consul van Oostenrijk is tot kanselier bij het Oostenrijksch Consulaat benoemd de heer P.J.V. Murray.

Uit de Provincie.

(*Van onze correspondenten*)

SOEKABOEMI.

De sociëteit.

Naar onze correspondent verneemt zijn de door de algemeene vergadering gestelde voorwaarden voor het huren van de nieuwe soos, welke de vereeniging op ten hoogste f 1000,— 's maands komt te staan, door den heer Grietbuysen (directeur van de Bouw Mij. Soekaboemi) aangenomen.

Naar aanleiding van de door de algemeene vergadering genomen besluiten zal het oude perceel t.z.t. worden verkocht. Men kan ons eventueele reflectanten echter nog niet noemen.

Wel kan men ons thans reeds mededeelen, dat vele planters in verband met de heerschende malaise in de thee cultuur voor hun lidmaatschap van de sociëteit Soekamanah hebben bedankt.

Nogmaals Tjap Djie Kie.

Naar aanleiding van ons bericht van Vrijdag j.l. over deze kwestie verzoekt men ons de aandacht te willen vestigen op het feit, dat de Tjap Djie Kie-spelen vele ongure en misdadige elementen hierheen lokken. Men vertelde ons verder, dat de gelegenheden voor deze spelen verleden jaar in het geheel ruim f 40.000,— van de „slachtoffers" in Soekaboemi hebben verdiend!

Thans zou door een Chinees uit Batavia reeds een bod van f 12000.— zijn gedaan voor een eventueele vergunning.

Verkocht.

Naar wij uit betrouwbare bron vernemen is het perceel, eertijds geoccupeerd door de Eerwaarde Pastoors, thans verkocht aan het Civiel Weduwen- en Weezen Fonds.

Maximum snelheid.

Naar wij vernemen is het besluit van den gemeenteraad om de maximum snelheid voor motorrijtuigen in de bebouwde kom der gemeente te verhoogen tot 40 K.M. per uur, door Gedeputeerden aangenomen. Zoodra de afkondiging in de *Javasche Courant* heeft plaats gehad (wat nog de volgende week kan worden verwacht) zullen de groene borden worden verwijderd.

Voor vele autobezitters die den Selabatoeweg op moeten een heele uitkomst.

Hindernissen op den weg.

Welke automobilist kent ze niet, de tani's die lange bamboes op hun schouders torsend, zig zag over den weg loopen. Ware hinderpalen voor autobestuurders.

Gisteren werd in het gemeentelijke ziekenhuis alhier zoo'n bamboedrager opgenomen. Als gewoonlijk kijkt zoo'n iemand slechts voor zich uit en vraagt niet hoe zijn bamboe voor een van achter hem komenden automobilist bengelt.

Het obstakel werd gegrepen, de drager viel en werd overreden.

Gelukkig heeft hij het er nog vrij goed afgebracht.

BANDOENG.

Presnger-Amateur-Fotografen-club.

Van den fotowedstrijd, te Bandoeng gehouden door de P.A.F.-leden, waarvan de foto's naar den heer Adr. Boer, redacteur van het bekende fototijdschrift *Focus* te Bloemendaal, gezonden waren, welke heer zoo welwillend was, eene jury samen te stellen om de uitgeloofde prijzen toe te kennen, alsook kritiek te geven op de ingezonden foto's geven wij hieronder den uitslag: A. Nipius Sr., eerste prijs.

De heeren W. Hoogland en E. Heyden tweede prijs, voor beiden te splitsen. J.W.R. Borgerhoff van den Berg en G.C. van Zijll de Jong, ieder een eervolle vermelding.

Wederom is de heer A. Nipius sr. met zijne kunstfoto als kampioen van P.A.F. naar voren getreden.

Op de eerst-volgende vergadering zal de kritiek van de jury besproken worden, die verschillende aanwijzingen oplevert voor fouten, welke de meeste foto's aankleefden. Een leerzame avond dus, waarbij introducé's welkom zijn.

G. van den Arend †

Aneta seinde reeds uit Den Haag, dat is overleden de heer G. van den Arend, directeur der Tabak Maatschappij Arendsburg.

De thans overledene, aldus de *D. Ct.*, was sedert 1 Juli 1903 directeur der Tabak Mij. Arendsburg, nadat hij te voren reeds ten kantore der maatschappij werkzaam was geweest. In de jaren 1894 en 1895 was hij in Deli bij de maatschappij om het bedrijf in de practijk mee te maken. In 1915 werd de heer G. van den Arend ernstig ongesteld, waarbij hij aan een slepende kwaal bleek te lijden. In Januari 1917 hervatte hij zijn bezigheden, maar in 1919 moest hij het beheer der zaken geheel aan zijn mede-firmant overlaten. Een jongere broeder, de heer R. van den Arend, die in 1921 op het kantoor der firma kwam werken, heeft toen een deel van zijn werk overgenomen.

Thans is de heer G. van den Arend aan de gevolgen van de kwaal, die hem reeds jaren sloopte, overleden.

STADSNIEUWS.

POST EN MAIL.

Voor Palembang.

Op Donderdag 9 Januari 1930 a.s. zal een luchtpost voor Palembang gesloten worden.

Laatste lichting van de aangeteekende stukken Woensdag 8 Januari ten 6 n/m.

Laatste lichting van gewone stukken Donderdag 9 Januari 1930 ten 6 u v/m.

Receptie Djajadiningrat.

R. A. A. A. Djajadiningrat.

Een historische receptie zouden we haar kunnen noemen: de ontvangst gisteravond ten huize van den heer R.A.A.A. Djajadiningrat. Historisch om de beteekenis der benoeming van dezen nieuwen Edeleer, die met de Raden Ajoe een stroom van gasten ontving, zoo groot, dat de toch zeer ruime woning van den heer Djajadiningrat aan de Struiswijkstraat welhaast te klein bleek om allen te bevatten.

De ambtelijke wereld was vertegenwoordigd door vrijwel allen, die hier ter stede de leidende functies bekleeden: de vice-president van den Raad van Indië, departementsdirecteuren, de regeeringsgemachtigde voor algemeene zaken bij den Volksraad, Volksraadsleden, de gouverneur van West-Java en leden van den Provincialen Raad, verscheidene bestuursambtenaren e. a. Dan vertegenwoordigers der Protestantsche en R. K. geestelijkheid, de laatsten ook namens Mgr. van Velsen, die wegens uitstedigheid verhinderd was zelf te komen. En verder de vertegenwoordigers van alle bevolkingsgroepen.

Vele bloemstukken getuigden voorts van de gevoelens, waarmede men in ruimen kring de benoeming van den heer Djajadiningrat ontvangen heeft.

De benoemde zelf en zijn gade zullen wel met groote voldoening op dezen ontvang-avond terugzien.

Volkenbond en Vrede.

In aansluiting aan het onlangs medegedeelde vernemen wij thans dat in het Comité voor Volkenbond en Vrede nog zitting heeft genomen mr. A.B. Cohen Stuart. De in het genoemde bericht aangekondigde lezingen zullen plaats vinden niet op 10 Januari, doch op Donderdag 9 Januari a.s. in het gebouw der Koninklijke Natuurkundige Vereeniging, Koningsplein Zuid.

Met Verlof.

Aan den heer H.C.E. van Guldener, onderafdeelingshoofd bij de Algemeene Rekenkamer alhier, is negen maanden verlof naar Europa verleend.

Opgepast!

Een berucht individu, Mat Asan, die meer dan twaalf diefstalzaken op zijn rekening heeft staan, wist uit het kantoor van den djaksa alhier, waar men hem voorloopig in verzekerde bewaring hield, te eclipseeren. De politie meent zeker te weten, dat hij nog hier in de buurt is. Men zij derhalve dezer dagen voorzichtig vooral in de Europeesche wijken, welk terrein Asan zich speciaal gekozen heeft voor zijn operaties. Men late in elk geval 's avonds zoo min mogelijk in de voorgalerijen staan.

Mislukt.

Gisteren werd, naar Aneta verneemt in 's Lands kas te Batavia, door een tot heden onbekend gebleven persoon, een ordonnantie van betaling, groot f 4613, ter verzilvering aangeboden.

De ordonnantie was voorzien van de handteekening van den rechthebbende, een Europeesch ingezetene, die het bedrag te goed had wegens te veel betaalde belastinggelden.

De handteekening leek verdacht.

Men vertrouwde het zaakje niet en belde de politie op.

Toen deze kort daarop verscheen was de vogel helaas gevlogen.

Bij onderzoek bleek de handteekening valsch te zijn.

Hoe het stuk in handen is geraakt van den onbevoegde, is een raadsel.

Begin van Brand.

Door nog niet opgehelderde oorzaak is in den afgeloopen nacht in een Inlandsche woning in Gang Horning brand uitgebroken in een van de slaapkamers.

Met eigen middelen wisten de bewoners het vuur meester te worden.

KUNSTKRING.

E. Robert Schmitz, 1e Concert.

Robert Schmitz is een door en door voornaam pianist. Zijn voornaamheid was statig in Bach, verrassend ernstig in Schumann, hoofsch in Chopin, hooghartig in Liszt,... in Debussy wekte zij vertrouwen, was zij tegemoetkomend zonder neerbuigend te zijn, haalde zij U binnen en wekte zij bij U de illusie, dat gij tot haar werd opgeheven, dat gij haar zelf bezat. Al het andere hebt ge kunnen bewonderen, begrijpen, navoelen en meevoelen; bij Debussy hebt ge elk begrip, elk houvast, elke opvatting, elke overtuiging zelfs verloren om iets geheel nieuws te ervaren en te beleven als was het iets van U zelf.

Zelfs de meest bevooroordeelde betweter zal nu toch wel genezen zijn van de idee, dat de muziek van Debussy er eene is van teerheid, klankenzwijmelarij en dissonanten in *p* en *pp*. In de Debussy van Robert Schmitz zijn geen dissonanten, zelfs niet in *Feux d'artifice*. Zij klinken alle zoo natuurlijk als een gewone drieklank. Dat pleit voor Schmitz, dat pleit voor Debussy.

Alle sensaties, die deze wonder-pianist ons gegeven heeft, te beschrijven is ondoenlijk. Zijn Orgel-prelude en fuga van Bach overtuigde van de meerdere waarde van de zettingen van Liszt boven die van Busoni, iets, dat wij nog nimmer ervoeren. Te beweren, dat Schmitz de prelude magistraal speelde en de fuga overduidelijk, klinkt onvolledig en kinderachtig.

Schumann en Chopin waren merkwaardig. Zooveel bezonkenheid en voornaamheid had wellicht niemand bij den eerste vermoed. Bij Chopin viel men van de eene verrassing in de andere. Wij willen niet beweren, dat de vertolking van een Smeterlin, een Horowitz ons hier niet liever is. Die van Schmitz was merkwaardig om haar hoogst persoonlijk accent, dat moeilijk te omschrijven is. De Nocturne in c: die rubati waren nieuw voor de meesten onzer, vermoeden wij. Maar door de overtuiging, die er uit sprak, werd men, al wilde men zich misschien verzetten, meegenomen, omhoog, als in een ijzeren greep. En men ontdekte nieuwe vergezichten, nieuwe schoonheden.

Dat is wel de tooverkracht van Schmitz' spel, dat het dwingt tot meedenken en meevoelen, al gaat het op vreemde wegen en onbekend terrein. Het lukt U nimmer dezen man alleen zijn weg te laten vervolgen en hem na te staren of hem aan zijn lot over te laten. Schmitz beheerscht U, omdat hij zichzelven zoo volkomen beheerscht.

Met Chopins *Berceuse* bleven we op meer bekend terrein, doch de *Etude* in As, de *Etude* in cis (respectievelijk uit op. 25 en op. 10) en de *Nocturne* in Fis, die als toegift werd gegeven, brachten steeds nieuwe ervaringen.

Zonderling, dat Debussy daarnaast zoo bekend en eigen klonk. Misschien kwam het omdat we hier wisten, dat ons niet-Franschen hier wel niet onderzocht maar dan toch gedeeltelijk onbegrepen gebied wachtte... en we vielen ons zelven mee in die toch eigenlijk zoo eenvoudige en evenwichtige *Prélude* en *Arabesque*, zoodat we plotseling de humor en charme van *Feux d' artifice* begrepen en met ons allen een toegift afdwongen: *Clair de lune*, niet droomerig, doch reëel en schoon om te zien.

En de onvermoeide, soepele en toch zich zoo gedecideerd bewegende handen vlogen in voorname uitgelatenheid door *Toccata* van Saint Saëns heen... daar hadden we de techniek van dezen pianist bijna vergeten. Zij is superieur gelijk zijn aanslag dat is.

De „maar 's" van dit concert betreffen niet den concertgever maar den onvoldoend gestemden vleugel. En waarom werd er gisteren met een goede gewoonte gebroken en liet men nog publiek toe, nadat de pianist al begonnen was?

De W.

*

Het programma van het tweede concert van dezen pianist op Vrijdag 10 Jan. a.s. in den Stadsschouwburg vermeldt de volgende werken: Fantasie en fuga in g mineur van Bach-Liszt, Sonate op. 58 in b mineur van Chopin, de eerste dans uit *La Vida Breve* van de Falla, *Evocacion* uit *Iberia* van Albeniz, *Jardins sous la pluie* en *Danse* van Debussy, *St. François de Paule marchant sur les flots* van Liszt en *Tarantella* van Moszkovski.

Aanvang 9 uur.

Liefdadigheidsvoorstelling.

Men verzoekt ons nogmaals in herinnering te brengen, dat de liefdadigheidsvoorstelling in den Schouwburg te Weltevreden ten bate van het arme kind, niet plaats zal hebben op 11 Januari doch op Zaterdag 18 Januari.

De tooneeluitvoering begint om 9 uur n.m. terwijl de bazaar, waarvoor door verschillende firma's en particulieren allerlei artikelen beschikbaar zijn gesteld, reeds om 7½ uur n.m. geopend zal zijn.

Er zal op 17 en 18 Januari van 8 tot 10 uur v.m. in den schouwburg gelegenheid zijn tot plaats-bespreking.

De toegangskaarten zijn op enkele galerijplaatsen na uitverkocht.

Wekelijksch Epidemie-rapport.

22 Dec. t/m. 31 Dec.

Ziekten	Rest.	Bijgek.	Sterfgev.	Herst.
Pokken	5	—	1	3
Typh. Abd.	45	11	—	17
Para Typh. A.	5	4	—	6
Bac. Dys.	22	10	3	11
Dipht.	9	5	2	7
Totaal	86	30	6	44

Douane Perceptie.

Naar Aneta verneemt is de Douaneontvangst in Tg. Priok, aan invoer, uitvoer en accijnsen over het afgeloopen jaar, in totaal met f 770 000 vermeerderd, vergeleken bij het jaar tevoren.

De invoer alleen is met f 1 378.000 vooruitgegaan, terwijl de uitvoerontvangst en de petroleumaccijns verminderde, evenzoo de accijns op lucifers.

In de laatste maanden van het afgeloopen jaar is in de invoercijfers een achteruitgang geconstateerd.

Dolle Honden.

Eenige dagen geleden is een Inlander uit Meester Cornelis aan de gevolgen van een beet van een dollenhond overleden.

Men heeft den hond niet kunnen vinden.

In verband met den duur van het ziekteproces staat het vast, dat de hond reeds eenigen tijd dood moet zijn.

Ook in Passar Rebo is een Inlander door een dollen hond gebeten.

Deze patiënt heeft zich echter tijdig onder geneeskundige behandeling gesteld.

Gevonden Voorwerpen.

Opgave van de door de onderscheidene politie-sectiën te Batavia aan sectie 4 als gevonden voorwerpen aangebrachte goederen over de maand November en December 1929.

1 parasol, 1 electr. bel, 1 regenmantel, 1 snijplank, 1 gouden tiendollarstuk, 1 kain, 1 pak arab. brieven, 1 brillendoos, 1 witte helmhoed, 1 viltenhoed, 1 viltenhoed, 1 leege portemonnaie, 8 bootwerkershaken, 1 paar bruine sloffen, 1 kain, 1 actentasch, 1 regenjas, 1 waterkan, 1 hoen, 1 handdoek, 1 badkostuum, 1 heerenrijwiel, 1 pak inhoudende lijfgoederen, 1 paar sloffen, 1 petji, 1 wandelstok, 1 zilveren horloge, 6 stukken sits, 1 witte sprei, 2 broeken, 1 khaki jas, 1 slaapbroek, 1 autozeil, 1 autohoorn, 1 autokap, 4 paar sloffen, 1 hoofddoek, 1 hoed, 1 lederen tasch, 1 bril, 1 zijden shawl, 1 heerenrijwiel, 1 spaarboekje, 3 kettingkasten, 1 heerenrijwiel en een pak lijfgoederen.

SCHOOL EN KERK.

Het Onderwijs in het Binnenland.

De inspecteur van het Westersch lager onderwijs te Soerabaja heeft een reis van eenige weken gemaakt in Bali en Lombok. Hij deed naar aanleiding daarvan aan de *Ind. Crt.* verschillende mededeelingen, welke ongetwijfeld ook onze lezers in het binnenland, voor wie vaak het vraagstuk van het onderwijs aan hun kinderen bijna onoplosbaar is, althans zeer veel hoofdbrekens geeft, sterk zullen interesseeren. De inspecteur vertelde het volgende:

„Mijn reis stond onder andere in verband met de belangrijke proef, welke het departement thans neemt om ook in de kleine plaatsen in het binnenland aan kinderen van Europeesche ouders onderricht te geven. Dit is een groot probleem, dat men op verschillende manieren heeft trachten op te lossen. Zoo herinner ik mij uit den tijd, dat ik in den Onderwijsraad zitting had, hoe men van plan was om het instituut van reizende onderwijzers in het leven te roepen. Een dergelijke instelling heeft men reeds in Noorwegen, maar voor Indië biedt de invoering ervan vele bezwaren. Dan herinner ik mij nog, dat men het vraagstuk heeft willen oplossen door het in het leven roepen van schriftelijke leergangen, maar ook dat plan is op niets uitgeloopen.

Nu neemt men een proef met de oprichting van Europeesche afdeelingen aan Hollandsch-Inlandsche scholen. Lukt de proef, dan kunnen de kinderen van Europeesche ouders op de kleinere plaatsen op betrekkelijk goedkoope wijze van het Europeesch lager-onderwijs genieten. Natuurlijk komt men daarbij voor moeilijkheden te staan. Zoo'n leerkracht, die aan de beide instellingen tegelijk les kan geven, moet wel over bijzonder veel ervaring beschikken en juist dergelijke onderwijzers liggen niet opgeschept.

Ik voor mij voel daarom meer voor de oprichting van twee-mansschooltjes. Dan blijft de Europeesche jeugd geheel in haar milieu. Bovendien brengt het onderwijs minder bezwaren mee, daar alle lessen in het Hollandsch worden gegeven, hetgeen op de H.I.S.-en niet het geval is.

Rekenen wordt in de eerste klasse van deze onderwijsinrichtingen bijvoorbeeld in de landstaal gegeven en pas in de overige klassen in het Nederlandsch. Nu gebeurt het, dat de kinderen van de Europeesche afdeeling aan de reken-lessen deelnemen, die voor hen speciaal in het Hollandsch moeten worden vertaald. U begrijpt wel, dat de algemeene gang van zaken hierdoor aanzienlijk lijdt.

In mijn ressort zijn twee van dergelijke Europeesche afdeelingen, welke aan H.I.S.-en zijn verbonden. De ééne bevindt zich te Den Passer (Bali), de andere te Mataram (Lombok).

Hoewel ik persoonlijk meer geporteerd ben voor de twee-mansschooltjes, ben ik toch wel van meening, dat die Europeesche afdeelingen aan de H.I.S.-en haar nut hebben".

Chr. Militairen Bond.

De Bond, die in Indië de geestelijke verzorging van militairen nastreeft, hield te Amsterdam zijn algemeen vergadering in het A.M.V.J. gebouw. De voorzitter, ir. Middelburg, wees in zijn openingswoord op den bloei van de tehuizen van den Bond in O.-Indië en vertelde van de toestanden in West-Indië, speciaal op Curaçao. Hij stipte de wenschelijkheid aan van het stichten van een tehuis door den bond op dit eiland. Hulp daarvoor is reeds toegezegd door het ministerie van Koloniën en de aldaar belangen hebbende petroleumindustrie.

De heer D.J.C. van Reenen, secretaris, gaf een uiteenzetting van de werkzaamheid van de diverse tehuizen in O.I. en merkte op dat de bond na een tijdelijke inzinking de laatste jaren sterk vooruitgaat en in een sterke behoefte voorziet.

Ds. W.M. Duyker, leger-predikant te Bandoeng, hield vervolgens een toespraak over: „De arbeid onder de Indische militairen, in verband met de tehuizen aldaar." De militair in Indië heeft niet de positie ten opzichte van de burgerij die hij in Nederland heeft. In ons land wordt hij niet geweerd, heeft hij zoo nu en dan gelegenheid zijn ouderlijk huis te bezoeken. In Indië, waar hij jaren lang moet dienen, is zijn positie veel ongunstiger tegenover de burgermaatschappij en is de kans op mislukking veel grooter. Daarom beteekenen de militaire tehuizen in Indië zoo ontzaglijk veel voor de jongens. Zonder werkelijke „tehuizen" is het werken voor Indische militairen bijna onmogelijk.

Uit de uiteenzettingen van ds. Duyker bleek duidelijk, hoezeer de militaire tehuizen in Indië den soldaten tot zegen strekken.

GEMENGD NIEUWS.

Spannend Jachtavontuur.

Op de onderneming Dolok Merangir — aldus lezen wij in de *Deli Crt.* — werd de administrateur door een penghoeloe gewaarschuwd dat een tijger de streek onveilig maakte. Het dier had reeds een paard en een os weggesleept en het zag er naar uit, dat hij het hierbij niet zou laten.

Den 24sten December j.l. om 7 uur 's avonds togen de heeren Schlüter en Reynst van Dolok Merangir er op uit. In de nabijheid van de plaats waar het cadaver van het paard lag, werd een stelling gebouwd in een manggaboom en de beide schutters stelden zich op. Omstreeks negen uur naderde de tijger, een mannetjesputter van 8 voet, naar later blijken zou.

Op 15 meter afstand werden uit de vrije hand twee schoten gelost, waarop de tijger verdween, een bloedspoor nalatend als bewijs dat de schoten, of althans een schot, het doel niet gemist hadden.

Met tien koelies begon de heer Schlüter in den donkeren avond de achtervolging. Tegen half elf hoorde men plotseling gebrul, terwijl een sprong in de richting der achtervolgers werd gedaan, welke evenwel miste. De tijger, die een schot achter een oor en een schot in de linkerachterdij had, bleek te veel bloed verloren te hebben en door het schot in de achterdij te weinig zuiver zijn sprong te kunnen bepalen dan dat hij nog veel kwaad kon doen. Maar dat wist men op dat oogenblik niet.

Het gebrul van het aangeschoten dier was allesbehalve geruststellend, zoodat toen de tijger voor den tweeden keer een sprong deed en men in zijn richting nog eens twee schoten had gelost, de jagers het geraden achtten terug te trekken en den volgenden morgen af te wachten. Toen men met daglicht terugkeerde, vond men den tijger doodliggend op dezelfde plaats waar hij getracht had de jagers te bespringen, bij een helling, die hij niet meer had kunnen nemen. Van kop tot staart was hij, het was een mannetjestijger, 8 voet lang. De twee schoten, die men het laatste gelost had, bleken door de duisternis gemist te hebben.

Speenhoff in Deli.

Medan heeft Koos Speenhoff en de zijnen (natuurlijk!) een geestdriftige ontvangst bereid. Het begon, naar wij in de *Deli Crt.* lezen, al dadelijk bij zijn aankomst uit Langsar in Hotel de Boer. Daar stegen gejuich op en Oome Koos kwam er niet af, voordat hij eenige liedjes gegeven had.

Dan 's avonds in de Witte Sociëteit de eerste voorstelling. Daarvan vertelt het Medansche blad o.m.:

Stampvol was de zaal en toen Speenhoff op kwam met zijn guitaar onder den arm, — eigenlijk wat onwennig netjes in zijn smoking — toen barstte het applaus los als een welkomstgroet en een ovatie.

Zoo was het ijs dadelijk gebroken en toen Speenhoff, op de hem eigen gemoedelijke wijze uiteenzette hoe het hem een groote vreugde was hier te zijn, toen was het contact al dadelijk tot stand gebracht. Zoo zelfs, dat zonder eenige uitnoodiging na het eerste couplet van „de Schutters", zijn eerste lied uit het verscheurde liederenboek, dat hij als goed Rotterdammer aan de stad Rotterdam wil vermaken, het refrein door de geheele zaal uit volle borst werd mee gezongen.

Toen kwam de brief van de Moeder aan haar zoon die in de nor zit en nog een paar van die oude, levens-echte liederen en toen hadden we Speenhoff in ons midden, precies zooals wij hem 20, 25 jaren geleden voor het eerst hebben zien optreden. Behalve dan de soepjas.

Agenda.

BATAVIA.

Bioscopen hedenavond.

Globe Bioscoop: „De Zoon van Zorro."
Capitol: „Interference."
Deca-park: „Zwarte Kunst."

***

8 Jan. Vad. Club.
10 Jan. Kunstkring. Tweede Pianoconcert Robert Smitz.
10 Jan. Kon. Bat. Ver. Volkenbond en Vrede.

BANDOENG.

Bioscopen.

Woensdag 8 Januari.

Concordia-Bioscoop: „Geschichten aus dem Wienerwald".
Luxor: „Anna Karenina".

Kunstkring.

Woensdag 8 dezer 8.30 nam. Piano Concert Robert Schmitz in den Schouwburg.

Osvia.

Zaterdag 11 dezer 7 uur nam. Herdenking 50 jarig bestaan der Middelbare Opleidingschool voor Inl. Ambtenaren in de Schouwburgzaal Concordia.

Zondag 12 dezer 9 uur voorm. aanvang der feesten op het schoolerf Tegallega-Zuid.

Sociëteit „Ons Genoegen".

11 Jan. Reprise „Gebroeders Kalkoen".
12 „ Matinee vanaf 11 uur 30 v.m.
18 „ Zaal verhuurd aan N.I.P.O.
19 „ Matinée, 11 uur 30 v.m.
25 „ Zaal verhuurd aan Black and White.
26 „ Matinée, 11 uur 30 v.m.
1 Febr. Pierrot- en Pierrettebal om fraaie prijzen. Andere kostuums zijn toegelaten, doch komen niet voor een prijs in aanmerking.

PERSONALIA.

S.S. Mutaties

Bepaald is: dat de td. wd. Hig.-Afdeelingschef ir. G.J. Wolbers en ir. L.A.M. Riemens geplaatst blijven resp. bij de Ooster- en de Westerlijnen;

dat de benoemde Cga F.A. Kessler geplaatst blijft bij de afd. comptabiliteit van het centraalkantoor te Bd.;

dat de benoemde Cm I Mas Koesno, Raden Popo Prawira Koesoemah en mej. H.W.J. Jansz blijven geplaatst resp. bij de hoofdwerkplaats Manggarai, de W/L en het dv. constructie;

dat de td. wd. kasbeheerder 1ste klasse B. Lapré geplaatst blijft bij de Oosterlijnen;

dat de td. wd. stationscommies 1ste klasse bij de Staatstramwegen J. Holtslag geplaatst blijft bij de exploitatie S.S. in Zuid-Sumatra;

dat de td. fg. stationscommies 2de klasse R. Soeriadiningrat en de td. wd. H. de Sera geplaatst blijven bij de Westerlijnen.

Belast: tijdelijk met de waarneming der betrekking van commies ter contrôle de 1ste klerk m.d.t.v. 3e Cm J. Ferdinandus, met bepaling, dat hij bij het hoofdkantoor van het bedrijf Buitengewesten geplaatst wordt;

Overgeplaatst: m.i.v. 1 Januari '30 van het bedrijf Java naar het centraalkantoor (afd. comptabiliteit) de Cm 1 Mohamad Soeleiman, Mas Soekirno, de Cm R. Soekarno, R. Soedjono, de td. wd. id. Mas Soekardi, Danoewangsa, de id. m.d.t.v. 3e Cm Soewandi en R Oeboes Satjadidjaja, de 1ste klerk R. Roenkadi en R. Satmoto, R. Soegianto, Asmai en Mas Sarimin en de 2de klerk Mas Dangdoeng Binjamin en M. Astradipoera;

van het bedrijf Buitengewesten naar het centraalkantoor de td. wd. commies Mas Soeranata, de td. wd. adjunct id. Mas Satrijowaseso Moedjoko, de klerk m.d.t.v. 3e Cm Mohamad Sabirin gelar Soetan Pamenan, R. Boerham Wiranggakoesoemah en de 2de klerk Saidi.

Daarna kwamen nieuwere liedjes, de droom van de hel, waar allerlei grootheden bijeen zijn en waar al zetels voor Koos en Nap te wachten stonden.

Dan werd mej. Speenhoff geïntroduceerd met haar liedjes van den Engelschen zeeman die met een Hollandsch meisje vrijde, van de meisjes van de H.B.S. en andere die zich zoo geheel aansluiten bij haar lieftallige, keurige verschijning op het tooneel.

Vervolgens mevr. Speenhoff en toen werd het een afwisseling van zingen en vertellen, grappen maken en gemoedelijkheid, dat het in een ommezien pauze was!

Korte Berichten.

Bij G.B. is als blijk van waardeering van zijne langdurige en trouwe diensten aan Mas Hardjoatmodjo, ambtenaar op wachtgeld, laatstelijk hoofdmantri-lithograaf bij het reproductiebedrijf van den Topografischen dienst, toegekend de kleine zilveren ster voor trouw en verdienste.

Examineerende dokter: Wat zou u doen om een patiënt te laten transpireeren?

Candidaat: Hem naar u toesturen, om geëxamineerd te worden.

(*Buen Humor, Madrid*)

De meest verstokte cynicus,
De „Geist, der stets verneint", en dus
Aan niets gelooft, wat waar is,
En nooit voor iets waardeering had
Die zal toch nooit ontkennen dat
Cadena „je" sigaar is. 52dag

ADVERTENTIEN.

De Heer en Mevrouw

JANS-Wouthuysen

geven kennis van de voorspoedige geboorte van hun zoon

JOHNNY

Weltevreden
—, 7 Januari 1930.
Kemajoran 47 1769

DANKBETUIGING.

Hiermede betuigen wij onzen hartelijken dank aan allen, die blijk van deelneming hebben betoond bij ons smartelijk verlies.
1772 Namens de familie,
J. F. van den BROEK
en kinderen.

KENNISGEVING

Wegens vertrek van den Heer
J. S. VOLKER
van 8 Jan. tot ult. Juni 1930 naar Europa zullen de
betalingen
geschieden door het kantoor te Palembang.
Hoofdkantoor Firma J. S. VOLKER blijft gevestigd te Blinjoe Banka. 1783

BLOEMENHANDEL ABUNDANTIA

Menteng No. 1, Telef. 1945 Wl.

Leveranciers van: 138di
Z. E. Mr. D. FOCK.
Z. E. Jhr. Mr. A. C. D. de GRAEFF.

Kerst-Artikelen.

Jenne

Vraagt de bekende
Glassjar artikelen
w o.:

Blanke asperges	p/blik	f 1.25
Asperges tips	„	„ 1.20
idem	„	„ 0.65
Fijne doperwten	„	„ 0.70
idem	„	„ 0.45
Dill pickles	„	„ 0.90
Sweet relish	p/flacon	„ 1.—
Sour mixed pickles	„	„ 1.—
Sweet gherkins	„	„ 1.35

TOKO H. JENNE & Co.
Noordwijk
1766 Tel. Wl. 2000 en 1228

Dr. G. BUYN

1740 **Tandarts**
HEEFT DE PRAKTIJK HERVAT.

Dr. P. VON PAJZS

Specialist voor chirurgie en urologie Vrouwenarts. Röntgen en Orthopoedie.
Tjikini 10 — Tel. 3288 Welt.
Spreekuren: 7–9 v.m.
5–7. n.m.
133div

HEDEN KIJKAVOND
en
MORGEN VENDUTIE
ten huize van den WelEdelG. Heer
E. M. APONNO
Kroesenplein No. 20

FRC° Franzen & Co.
1765

FIRMA TIO TEK HONG

PASAR BAROE 93, WELTEVREDEN.

RECLAME AANBIEDING
WATERPROEF
REGENJASSEN
à f 6.50, f 7.50, f 8.50
REGENSCHERMEN f 2.25
LICHT — DEGELIJK — GOEDKOOP
BEZOEKT SPOEDIG
ONZE UITVERKOOP-AFDEELING.
1759

FIRMA TIMA

van Banka
PHANG KIM TJOEN
MOLENVLIET WEST 96, BATAVIA.

Handel in diverse artikelen van Banka als:

Theeservies, bloemenvazen, vruchtenschaaltjes, schotels, sigaren- en sigarettenkokers, enz. enz., te veel om te specificeeren. Voor eventueele reparaties van bovengenoemde artikelen houdt de Firma zich aanbevolen.
125di

GEGARANDEERD CHINEESCH ANTIEK

Zeer kostbare oude stukken in voorraad: Chineesch Kristal, zoowel als Brons, Ivoor, Plaatwerk, Porcelein, Cloisonné, Jade, Kristal, Broderie's etc. etc.
Beveelt zich aan voor taxatie en onderzoek van antieke waren.
Ook verkrijgbaar Voetstukken en deksels van Chineesch hout. 130di

LEE CHEONG & Co.,
Rijswijkstraat 32 — Weltevreden.

BEKENDMAKING

Wegens uitbreiding der zaken zijn onze werkplaatsen en kantoor overgeplaatst naar MOLENVLIET WEST No. 18 (Oude Residentie-kantoor)

ELECTRO-TECHN INGENIEURS BUREAU **A. van HATTEM & Co.**

v/h Techn. Bur. Java Berendrechtslaan 33
Dynamo's, Electromotoren, Transformatoren, Kracht-, Licht-, Zwakstroom en Radio-installaties. 26d.

TOKO WASHINGTON

Pasar-Baroe 38. Tel. No. 2433 Weltevreden.
HANDEL IN:
Kantoor-, School- en Schrijfbehoeften, Parfumerieën, Toilet- en Luxe-artikelen enz. enz.
2di

VERSCHE LEMBANGMELK:
dagelijks verkrijgbaar à f 0.35 per groote flesch
— aan huis bezorgd. —
Levering 2 × per dag 's morgens en 's middags.
— Leveranciere van —
St. Carolus-Ziekeninrichting, Ziekenhuis Tjikini
— **en voornaamste Hotels.** — 1753

Melkerij „TRIO" Lembang.
Agent: LUCIANI.
TANAH ABANG HEUVEL 91, TELEFOON 2487 WL.

Ja, Patria-kwaliteit is iets bijzonders!

Dat komt, omdat PATRIA de eenige groote fabriek in Holland is, die uitsluitend biscuits maakt.

Kent ge het blikje PATRIA ROYAL-DESSERT? Hierin vindt ge achttien verschillende biscuit-soorten, die niet alleen apart van model, maar ook verschillend van smaak zijn.

Hierboven op halve grootte drie der soorten, t. w. BUTTER FLOWER, ZAMPA en FLORA.

ROYAL-DESSERT
PATRIA
PATRIA = PRIMA
AMSTERDAM
1764

AVIS' SLAOLIE

is zeer fijn en zacht van smaak.

Ze is in het bijzonder geschikt voor het maken van **mayonnaise-saus**, die bij alle verschillende salades wordt gebruikt, zooals onder meer bij haring-, huzaren-, garnalen-, kreeften-, zalm-, aardappel-, komkommer-, bieten- en kropsalade enz.

AVIS' SLAOLIE is tevens uitstekend om visch en diverse kleine gerechten te bakken, zooals flensjes, appelbeignets, pannekoek, sneeuwballen enz.

AVIS' SLAOLIE vervangt boter en fruiture, ze geeft een fijne aangename smaak aan de gerechten en is zuinig in het gebruik.

Receptenboekjes worden gratis verstrekt.

Importeurs:
L. E. JANSEN & Co., Weltevreden. 49di

TEL. 1911

Gebrs. HILVERDINK.

RUITENWISSCHERS. 14di

HOTEL RAMER

Molenvliet Oost 35,
Telef. 2100 Weltevreden.
Is het Beste en Goedkoopst.
1751

M. RITZEMA

Laan Dierentuin 3 Telefoon 621 Welt.
LEERARES M. O. BOEKHOUDEN.

OPLEIDING
voor praktijk en examens, ook
— **in de ochtend uren.** —
25di

N.V. Landak Cultuur Maatschappij

gev. te Pontianak.

ALGEMEENE VERGADERING van aandeelhouders den 31en Januari 1930, namiddags 5 uur, ten huize van den waarneemd directeur te Pontianak.

Agenda:

1. Verkiezing van een nieuw bestuur.
2. Goedkeuring balans en winst- en verlies-rekening 1928 en 1929.
3. Voorstellen tot reorganisatie der vennootschap.

De wnmd. Directeur.
Pontianak, 3 Januari 1930. 1768

Bij exploit van ondergeteekende, deurwaarder bij den Raad van Justitie te Batavia, dd. 7 Januari 1930, uitgebracht overeenkomstig artikel 6 ten zevende laatste lid Reglement Burgerlijke Rechtsvordering, zijn ten verzoeke van den Inlander ABDUL RACHIM, zich ook wel noemende en schrijvende DRAHIM, zonder beroep, wonende te Batavia, te dezer zake domicilie kiezende ten kantore aan de Pintoe Besar nr. 64 te Batavia van den te dier stede woonachtigen advocaat en procureur bij het Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië, Meester K. E. KAN,

Gedagvaard

de Inlanders JOLALOEDIEN, AMIEN OEDIEN, KODJA, de Inlandsche vrouw NOOR AMIEN en de heeren OSCAR ALEXANDER BARTELS en THIO KIM JO, allen zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederlandsch Indië, om op **Vrijdag den zestienden Mei 1900 en dertig des voormiddags ten tien ure** bij procureur als gedaagden te verschijnen ter openbare civiele terechtzitting van gemelden Raad, gehouden wordende in 's Raads gebouw aan het Stadhuisplein te Batavia teneinde te antwoorden op de door hem als eischer tegen hen als gedaagden ingestelde vordering tot scheiding en deeling, een en ander op de gronden als nader in dat exploit is omschreven. 1775

De deurwaarder voornoemd
F. H. DE LA RAMBELJE

Bij den IMMIGRATIEDIENST kan geplaatst worden een

INSPECTEUR

(schaal C20 kolom II/III der BBL).
De voorkeur genieten academisch opgeleiden met ervaring op administratief gebied. 1771
Sollicitatiën te richten aan den Directeur van Justitie zoo mogelijk vóór 15 dezer.

WANTED

Chinese Stenographer
able to take English dictations.
Letters under No. 11146 N.V. Reclamebedrijf Aneta, Weltevreden. 1773

Samarang-Joana Stoomtram Maatschappij.

Door ondergeteekenden is vanaf heden de inwisseling van de talonreçu's tegen de nieuwe dividendbladen opengesteld.

REYNST & VINJU — Batavia.
ANEMAET & Co. — Soerabaia.
NEDERL. HANDEL MIJ. — Semarang.

Batavia, 6 Januari 1930. 1777

ROOILIJNWIJZIGING

De Burgemeester van Batavia maakt bekend:

1e. dat aan den Raad dier Stadsgemeente een voorstel zal worden gedaan tot wijziging van het rooilijn- en wegenplan voor het stadsgedeelte, ingesloten door

„den Groningscheweg, de Stads-Buitengracht, de Amanusgracht en den weg loopende van Djembatan Tiga naar Djembatan Thomas"

en voorkomende op de topografische dienstkaart, sectie B blad 3;

2e. dat de terzake opgemaakte rooilijnkaart van 6 tot en met 13 Januari 1930 voor belanghebbenden ter inzage zal liggen ten kantore van den Directeur van het Rooiwezen en de Bouwpolitie, Tangerangscheweg No. 15;

3e. dat mogelijke bezwaren tegen de wijziging van bovenbedoeld rooilijn- en wegenplan voor 27 Januari 1930 schriftelijk bij hem kunnen worden ingebracht. 1774

Gevraagd

voor directe indiensttreding een
TYPISTE
en tevens voor lichte administratie. Kennis van Engelsche taal vereischt. Brieven onder No. 11151 N.V. Reclamebedrijf Aneta Welt. 1779

GROOTE DRUKKERIJ

vraagt
zelfstandig
ZETTERIJ-CHEF
met initiatief LEVENSPOSITIE en ruim salaris.

Sollicitanten moeten volkomen op de hoogte zijn van zetmachines en drukpersen.

Sollicitaties onder volledige opgave van staat van dienst, toelichting over de kennis van ieder drukkerij-onderdeel en onder opgave van verlangd salaris te richten tot Administratie Bataviaasch Nieuwsblad onder No. 1784.

STOOMWALSEN

TE HUUR

Laat Uw erven en toegangswegen inwalsen, vóór de natte moeson komt. 114di
Bij aanneming of per dag.
Inl. telefoon Menteng 864 en 635.

TE HUUR.

Wij belasten ons, geheel kosteloos Uwerzijds, met de verhuur van Uw woonhuis, paviljoen, zaak enz. Steeds hebben wij vele aanvragen.
Woningbureau Tromp
1747 Gang Kwini 5, Tel. Wlt. 441.

Societeit Harmonie, Weltevreden.

GEVRAAGD
EEN EERSTE en EEN TWEEDE KASTELEIN
VOOR SPOEDIGE INDIENSTTREDING. 1782

Velen gaan om wol uit en komen geschoren thuis. . . . .

En dat komt, omdat diegenen niet op de hoogte zijn van het succes bij geregeld gebruik onzer Magneetjes. Onze Magneetjes-enthusiasten komen nooit met leege handen thuis.

Gij kunt het morgen probeeren, want . . .

Morgen Magneetjes!

Aug. Savelkoul

INVENTARIS-OPRUIMING

Morgen, Woensdag, beslist laatste dag,

1770

ABONNEMENTSPRIJS:
f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75.
Regeltarief f 0.50 per regel.

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

TWEEDE BLAD

Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

HANDEL EN NIJVERHEID.

Amsterdamsche Beurs.

Slotkoersen (*Eigen Dienst*).

	6 Jan.
H.V.A.	548
Kol. Bank	217
Handelsbank	158
Certif. N. H. Mij.	167
„ N. I. Escompto Mij.	86
Kon. Olie	403
6% Indië 1922	$101\frac{5}{8}$
Ned. Scheepv. Unie	190
Lindeteves	149
K. P. M.	217
Deli Spoorweg Mij.	205
Java China Japan Lijn	98

Slotkoersen (*Aneta*).

	4 Jan.	6 Jan.
Javasche Bank	—	311
Amsterdamsche Bank	181	—
Twentsche Bank	—	138
Incasso Bank	117	—
N.I. Escompto Mij. cert.	85	86
Certif. N.H.M.	167	166
Handelsbank	157	158
Koloniale Bank	216	216
Scheepvaart Unie	190	190
Kon. Paketv. Mij.	210	210
Java China Japan Lijn	97	97
Holl. Amerika Lijn	—	38
Kon. Stoomboot Mij.	—	—
N.I. Spoorweg Mij.	225	222
Delispoor	—	205
Sem. Cher. Stoomtr. Mij.	151	151
Sem. Joana Stoomtr. Mij.	163	—
Gas Mij.	—	235
Gas Mij. Nat. Bezit	—	—
Aniem	—	—
Aniem Nat. Bezit	—	—
Internatio	270	265
Lindeteves	147	147
Maintz en Co.	138	—
Philips	467	467
Margarine Unie	—	328
v. Berckels Patent	—	160
A. K. U.	—	—
Hollandsche kunstzijde	95	—
Koninklijke Olie	402	402
Tarakan	257	—
Alg. Exploratie Mij.	—	164
Handelsverg. „Amsterd."	545	547
Cultuur Mij. „Vorstenl."	152	149
Suiker Cultuur	—	215
Suiker Unie	236	—
Poerworedjo	63	63
Java Cultuur Mij.	—	399
Amsterdam Rubber	149	149
Soerowinangoen	—	190
Basilam	—	80
Sumatra Rubber	130	—
Bandar Rubber	—	—
Deli Batavia Rubber	88	—
Kendeng Lemboe	—	199
Malabar	—	362
Gedeh	—	—
Deli Maatschappij	—	335
Senembah	—	—
Deli Bat. Tabak Mij.	373	—
Cultuur Mij. de Oostkust	—	86
Simau	—	630
Redjang	122	120
Billiton B	—	—
Singkep Tin A	164	—
Boeton	143	—
Escompto aand.	$85\frac{1}{2}$	—
Cult. Mij. Vorstenl.	—	151
Bandoeng Kinine gew.	—	320
Bandoeng Kinine pref.	143	150
Japanlijn	95	97
K. P. M.	212	—
N. I. Spoor	220	223
Sem. Joana Tram	163	—
Sem. Cheribon Tr.	150	$152\frac{1}{2}$
Poerworedjo	60	63
Redjang Lebong	117	125
Aimem	—	475
Expl. Mij. Ned. Indë	240	250
Tarakan	350	354
Solo Electr. Mij.	325	—
Banjoemas Electr. Mij.	138	—
Sum. Electr. Mij.	—	120
Rembang Electr. Mij. n.e.	—	110
5% Oblig. Ind. Leen. '15	100	—
5% „ „ '16	$100\frac{3}{4}$	—
5% „ „ '17	$100\frac{3}{4}$	—
6% „ Doll. L. '22 A	$101\frac{1}{2}$	102
„ „ „ à 500	$101\frac{1}{2}$	—
6% „ Doll. L. '22 B/C	$101\frac{1}{2}$	—
„ „ „ à 500	$101\frac{1}{2}$	—
6% Pdbr. Java Hyp. Bank	102	$104\frac{1}{2}$
6% Oblig. Djocja Hotel	—	101
6% „ San. Garoet	85	—
6% „ Triplexkistenfabriek	—	70
Sem. St. Pr. Veer	260	274
Java Veem	165	—
Preanger Hotel	—	116
Hotel des Indes	145	150
Java Sum. Hand. Mij.	93	—
Vergde Pr. Veren	100	130
Ardjoena	125	150
Bagelen	—	185
Michiels Arnold.	—	240
Moeara Laboe gew.	95	$102\frac{1}{2}$
Moeara Laboe pref.	95	110
Moelia	20	25
Pasoemah	—	65
Perbawatie	190	—

*

Onze beursmedewerker meldt:

Noch de New-Yorksche, noch de Amsterdamsche beurs gaf eenige emotie. Zelfs Kon. Olie bleef onbewogen. Ook hier was de tendenz weinig opgewekt. Sporen waren lager voor N.I.S. en Deli Spoor, terwijl ook Semarang-Cheribon onder den koers van gisteren werd aangeboden. Van Mijnbouw was Redjang weer iets flauwer, daarentegen ontplooide zich eenige vraag in Holland-Siam, welke op het hoogte punt sloten. Kon. Olie prijshoudend. Een enkel stuk ging tot 401. Rubber iets vaster, met matige belangstelling. Leeningen onveranderd. Exploratie opnieuw zonder belang. De vraagprijs stelde zich op $161\frac{1}{2}$.

*

Markt iets beter gestemd en vast met geringen handel.

Bataviasche Beurs.

(*Nadruk Verboden*).

Nabeurs op 6 Jan.

Certif. N. H. M.		167
Kol. Bank		215
Sem. Cher. Tr.		153
Redjang Lebong		120
Holl. Siam		$91\frac{3}{4}$
Kon. Olie	401	402
5% Oblig. Ind. L. '15		101
5% „ Ind. L. '23 A		$100\frac{1}{2}$

Afgedane Fondsen op 7 Jan

	Openingsk. laagste	Openingsk. hoogste	Slotkoersen laagste	Slotkoersen hoogste
Handelsbank	$157\frac{1}{2}$	$157\frac{1}{2}$	—	—
Kol. Bank	$215\frac{1}{2}$	$215\frac{1}{2}$	—	—
Escompto cert.	87	$87\frac{3}{4}$	$87\frac{1}{2}$	$87\frac{1}{2}$
Internatio	269	269	—	—
Lindeteves	$147\frac{1}{2}$	$147\frac{1}{2}$	—	—
Unie	$189\frac{1}{2}$	190	—	—
Deli Spoor	207	207	—	—
Simau	$637\frac{1}{2}$	$637\frac{1}{2}$	—	—
Holl.-Siam	$92\frac{1}{2}$	97	—	—
Kon. Olie	401	401	—	—
Cities Service Coy.	30	30	doll.	
Gebeo	207	207	—	—
6% Oblig. Ind. L. '17 à 500	$100\frac{3}{4}$	$100\frac{3}{4}$	—	—
5% „ Ind. L. '23 A	$100\frac{3}{4}$	$100\frac{3}{4}$	—	—
$4\frac{1}{2}$% „ Ind. L. '26 A/B	$95\frac{3}{4}$	96	—	—
$4\frac{1}{2}$% „ Ind. L. '29	$95\frac{3}{4}$	96	—	—
„ „ à 500	$95\frac{3}{4}$	$95\frac{3}{4}$	—	—
6% „ Hot. des Indes	101	101	—	—
6% Pbr. N.I. Hyp. Bank	$100\frac{1}{2}$	$100\frac{1}{2}$	—	—
6% Obl. H. der Ned.	$99\frac{3}{4}$	$99\frac{3}{4}$	—	—
6% „ Java Hotel	$94\frac{3}{4}$	$94\frac{3}{4}$	—	—
Amsterdam Rubber	$151\frac{3}{4}$	152	—	—
Japanlijn	—	—	97	97
N.I. Spoor	—	—	223	223
Redj. Lebong	—	—	$118\frac{1}{2}$	$118\frac{1}{2}$
Tarakan	—	—	352	352
Tegalsch Pr. Veer	300	300	—	—
Sitiardja	160	160	—	—
Taloen	330	330	—	—

Fondsen waarvan geen afdoeningskoersen op 7 Jan. '30.

	Vraag	aanbod
Javasche Bank	310	$317\frac{1}{2}$
Cert. N. H. M.	165	—

Wisselkoersen.

	Factorij.	Escompto Mij.	Handelsbank.
T. T. A'dam	$100\frac{3}{8}$	$100\frac{3}{8}$	$100\frac{3}{8}$
Zicht A'dam	$100\frac{1}{8}$	$100\frac{1}{8}$	$100\frac{1}{8}$
2 m/d A'dam	$99\frac{7}{8}$	—	—
3 m/d A'dam	$99\frac{1}{2}$	—	—
4 m/d A'dam	$99\frac{1}{8}$	—	—
6 m/d A'dam	$98\frac{1}{2}$	—	—
T. T. Londen	$12.13\frac{3}{4}$	$12.13\frac{3}{4}$	$12.13\frac{3}{4}$
Zicht Londen	$12.11\frac{1}{4}$	$12.11\frac{1}{4}$	$12.11\frac{1}{4}$
30 d/z Londen	$12.07\frac{1}{2}$	—	—
3 m/z Londen	$11.98\frac{3}{4}$	—	—
T. T. Australië	$11.98\frac{3}{4}$	$11.98\frac{3}{4}$	$11.98\frac{3}{4}$
Zicht Australië	$11.96\frac{1}{4}$	$11.96\frac{1}{4}$	$11.96\frac{1}{4}$
T. T. Amerika	2.49	$2.48\frac{3}{4}$	2.49
Zicht Amerika	$2.48\frac{1}{2}$	$2.48\frac{1}{4}$	$2.48\frac{1}{2}$
T. T. Frankrijk	$10\frac{1}{8}$	$10\frac{1}{8}$	$10\frac{1}{8}$
Zicht Frankrijk	10	10	10
Zicht België (Belga)	35	35	35
T. T. Duitschl.	$59\frac{7}{8}$	$59\frac{7}{8}$	$59\frac{7}{8}$
Zicht Duitschl.	$59\frac{3}{4}$	$59\frac{3}{4}$	$59\frac{3}{4}$
Zicht Zwitserl.	$48\frac{1}{2}$	$48\frac{3}{8}$	$48\frac{1}{2}$
Zicht Italië	$13\frac{3}{8}$	$13\frac{3}{8}$	$13\frac{3}{8}$
Zicht Stockholm	$67\frac{1}{4}$	67	$67\frac{1}{4}$
Zicht Oslo	67	67	—
Zicht Kopenh.	67	67	$67\frac{1}{8}$
T. T. Calcutta	91	—	—
T. T. Bombay	91	—	—
T. T. Madras	91	—	—
T. T. Colombo	$91\frac{1}{8}$	—	—
T. T. Rangoon	$91\frac{1}{8}$	—	—
T. T. Japan	$1.22\frac{3}{4}$	$1.22\frac{3}{4}$	$1.22\frac{3}{4}$
Zicht Japan	$1.22\frac{1}{2}$	$1.22\frac{1}{2}$	$1.22\frac{1}{2}$
Zicht Manilla	$1.24\frac{3}{4}$	$1.24\frac{1}{2}$	1.25
T. T. Hongkong	1.02	1.02	1.02
T. T. Shanghai	1.24	1.24	$1.23\frac{1}{2}$
T. T. Amoy	98	—	$90\frac{3}{4}$
T. T. Singapore	$1.40\frac{5}{8}$	$1.40\frac{5}{8}$	$1.40\frac{1}{2}$
T. T. Br.-Indië	—	91	$90\frac{7}{8}$

Batavia, 7 Jan. '29.

Amsterdamsche Wisselkoersen.

(*Aneta*).

	4 Jan.	6 Jan.
Prolongatierente	$3\frac{1}{4}$	$3\frac{1}{4}$
A'dam-Java	$99\frac{3}{16}$	$99\frac{3}{16}$
A'dam-Londen	$12.08\frac{3}{4}$	$12.08\frac{3}{8}$
A'dam-New-York	$2.47\frac{7}{8}$	$2.47\frac{27}{32}$
A'dam-Parijs	$9.75\frac{1}{8}$	$9.75\frac{1}{8}$

Officiëele Producten-Noteeringen.

Opgave van de producten-noteeringen der Handelsvereeniging Batavia en de Ned. Ind. Ver. v/d Rubberhandel, loopende van 6 Jan. '29 12.30 u. n. m. tot 7 Jan. '30 12.30 u. n. m.

	gedaan Zaterdag	heden	laatste vraag	laatste aanb.
Palembang Robusta koffie (per 100 K.G.) E.K. Bat.				
Jan.	—	$45\frac{3}{4}$	—	—
Febr./Maart.	—	$45\frac{3}{4}$	$46\frac{1}{8}$	$46\frac{1}{2}$
April	—	47	—	—
Jan./April	—	$46\frac{7}{8}$	$46\frac{1}{8}$	$46\frac{1}{2}$
Zwarte Lampong Peper. (per 100 K.G.) E.K. Bat.				
Jan./Febr.	—	$94\frac{3}{4}$	$94\frac{3}{4}$	—
Jan./Maart	—	$94\frac{3}{4}$	$94\frac{3}{4}$	—
Witte Muntok Peper. (per 100 K.G.) E. K. Bat.				
Jan./Febr.	—	—	$137\frac{5}{8}$	$139\frac{1}{4}$
Jan./Maart	—	—	$137\frac{5}{8}$	$139\frac{1}{4}$

Productenmarkt Batavia.

Rubber smoked sheets en crepe f 0,40 vraag, f $0,40\frac{1}{2}$ aanb.

Palembang Robusta Jan./Febr f $28\frac{1}{4}$ ged. Febr./Mrt f $28\frac{5}{8}$ ged. April f 29,— ged.

Citronella-olie Jan./Dec. ready f 3,10 aanbod.

Peper-Lampongs Jan./Maart f $58\frac{1}{2}$ ged.

Peper-Muntok Jan./Maart f 85,— vraag, f 86,— aanb.

Productenmarkt Soerabaja.

SOERABAJA, 7 Jan. (*Aneta*). Suiker superieur ready f $11\frac{5}{8}$ vraag, f $11\frac{7}{8}$ aanb. Jan. idem Febr. f $11\frac{7}{8}$ vraag, f 12,— aanb. Maart idem.

Hoofdsuiker ready f $10\frac{7}{8}$ vraag, f 11,— aanb. Markt stil en vast.

Rubber Sheets f 40,— koopers. Markt kalm en vast.

Koffie onveranderd.

Rubber-Noteeringen.

(*Reuter's Handelsdienst via Aneta*).

Singapore.

	6 Jan, 10 u. v.m.	6 Jan, 5 u. n.m.	7 Jan. 10 u. v.m.
Sheets spot	$25\frac{1}{2}$	—	$25\frac{1}{2}$
Crêpe spot	$25\frac{1}{2}$	—	$25\frac{1}{2}$
Sheets Jan.	$26\frac{1}{4}$	—	$26\frac{1}{4}$
„ Apr./Juni	$27\frac{3}{4}$	—	$27\frac{3}{4}$
„ Juli/Sept.	29	—	29
Medium blankets Jan./Febr.	$21\frac{1}{4}$	—	$21\frac{3}{4}$
Remilled native rolled bark Jan./Febr.	$13\frac{3}{4}$	—	$14\frac{1}{4}$

Heden opende de markt kalm en prijshoudend.

Londen.

		4 Jan. open. not.	4 Jan. slot not.	6 Jan. open. not.	6 Jan. slot not.
Sheet spot	koop.	$7\frac{5}{8}$	$7\frac{5}{8}$	$7\frac{5}{8}$	$7\frac{3}{4}$
	verk.	—	$7\frac{11}{16}$	—	$7\frac{13}{16}$
„ Jan./Mrt.	koop.	—	$7\frac{13}{16}$	—	$7\frac{15}{16}$
	verk.	—	$7\frac{7}{8}$	—	8
„ Juli/Sept.	koop.	—	8	—	$8\frac{1}{8}$
	verk.	—	$8\frac{1}{8}$	—	$8\frac{3}{16}$
Crêpe spot	koop.	—	$7\frac{9}{16}$	—	$7\frac{5}{8}$
	verk.	—	$7\frac{11}{16}$	—	$7\frac{3}{4}$

De markt opende kalm en sloot vast met vraag van Amerika.

New-York.

		4 Jan. 4 u. n.m.	6 Jan. 4 u. n.m.
Crêpe spot	koop.	$16\frac{1}{8}$	$17\frac{5}{8}$
Sheet spot	koop.	$15\frac{3}{8}$	$15\frac{3}{8}$
	verk.	$15\frac{5}{8}$	$15\frac{5}{8}$
„ Jan./Mrt.	koop.	$15\frac{5}{8}$	$15\frac{3}{4}$
„ Apr./Juni	koop.	$16\frac{1}{8}$	$16\frac{1}{4}$
	verk.	$16\frac{3}{8}$	$16\frac{1}{2}$

Markt prijshoudend.

Slotnoteeringen.

		4 Jan.	6 Jan.
Sheet spot	koop.	—	$15\frac{1}{2}$
	verk.	—	$15\frac{3}{4}$
Apr./Juni	koop.	—	$16\frac{1}{4}$
	verk.	—	$16\frac{1}{2}$

De markt sloot zeer prijshoudend.

Peper-Noteeringen.

Londen.

	4 Jan.	6 Jan.
Zwarte Singapore cif. Londen Jan./Mrt.	11 gen.	$10\frac{3}{4}$ gen.
Witte Muntok cif. Londen Jan./Mrt.	$16\frac{9}{8}$ verk.	—
Zwarte Lampong cif. Londen Jan./Mrt.	$11\frac{1}{4}$ verk.	11 ged.

Tin-Noteeringen.

Singapore.

	4 Jan.	6 Jan.
Verkocht	—	—
Prijs (per picol)	—	—

Londen.

6 Jan.

Slottransacties in den namiddag:

Ready per ton (standard)	—
3 mds. levering	$177\frac{5}{8}$ pd.st.

Markt gesloten.

New-York.

4 Jan.	6 Jan.
$38\frac{7}{8}$ doll.	$38\frac{3}{4}$ doll.

Markt prijshoudend.

Copra.

Londen.

6 Jan.

Jan./Febr. 22 pd.st. 11 sh. 3 d. nom.

De Bank van Frankrijk.

PARIJS, 2 Jan. (*Reuter's Handelsdienst via Aneta*). Het verslag van de Bank van Frankrijk over de afgeloopen week vermeldt een totaal bedrag van 68.571.000.000 Francs aan bankbiljetten in omloop, hetgeen 1,422.000.000 Francs minder is dan in de daaraan voorafgaande week.

De Rubbermarkt.

NEW YORK, 2 Jan. (*Reuter's Handelsdienst via Aneta*). De handel op de „Exchange" was op Maandag en Dinsdag eenigszins geanimeerd. De markt ondervond vooral steun van de commissie huizen. Heden bestond vrij goede handel en wederom tegen de lagere noteeringen. De stemming bij het slot was à la baisse. De markt buiten de „Exchange" was lusteloos. Men verwacht, dat de vraag zal herleven van af 4 Jan. na de opening van de Automobiel tentoonstelling.

De verkoopen op de „Exchange" bedroegen op:

Vrijdag	27	Dec.	249 partijen
Zaterdag	28	„	33 „
Maandag	30	„	341 „
Dinsdag	31	„	168 „
Woensdag	1	Jan.	gesloten
Donderdag	2	„	361 „

(1 partij = $2\frac{1}{2}$ tons).

DE TINSITUATIE.

De staking der werkzaamheden op Zondag.

SINGAPORE, 6 Jan. (*Aneta-Reuter.*) 19 eigenaren van tinmijnen in de Maleische Staten hebben — volgens het voorstel van Tinproducers Association om gedurende 1930 Zondags het werk stil te leggen — j.l. Zondag de werkzaamheden doen staken. Hierdoor werden bijna 30 baggerwerken stil gelegd.

Andere belanghebbenden, met vijf baggerwerken, hebben ook toegestemd om Zondag's het werk te staken. Naar verluidt hebben 9 Chineesche ondernemingen eveneens het plan van Tinproducers Association goedgekeurd.

Weer en Bedrijf in de Suiker.

(*Van 16–31 Dec.*)

Hoewel nog onregelmatig, kwamen in deze periode de regens eindelijk door. Op vele plaatsen bleef de neerslag echter nog zeer onvoldoende. 1929 is zoo droog geweest dat in vele streken het droogte record van 1925 met groot verschil werd gebroken.

De lengte van het riet is vrij algemeen minder dan die van eind 1928; ook de uitstoeling is minder en het stokkentype schraler. Uiterlijk herstel zal dus in het product nimmer volledig tot uiting komen.

Met spoed wordt de achterstand in de bewerkingen en in de sawah beplanting ingehaald.

In de vochtigste streken begint wat geelvlekkenziekte en Fusariumpokkahboeng op te treden, beiden echter in nog weinig beteekenende mate.

De groepsadviseur van Sitoebondo meldt:

In deze periode kwamen vele regenbuien voor. Daar de regenval ook in deze maandhelft sterk plaatselijk was, zijn er nog steeds tuinen met onvoldoende neerslag. Een krachtig doorzettende Westmoesson is voor de verdere ontwikkeling van het riet zeer gewenscht. Ziekten en plagen van beteekenis komen niet voor. De witte luis schijnt verdwenen te zijn.

De Topboorderaantasting is onbeteekenend; alleen één fabriek met een vochtig klimaat maakt hierop een uitzondering.

Pasoeroean meldt:

Elken dag was de lucht bewolkt, af en toe trad een zwaar onweer op, doch de neerslag was nog onregelmatig en niet overal voldoende. In vele tuinen in het Noorden van de Groep en tegen het Zuidergebergte is nog geen 100 mm. regen in totaal gevallen, wat na 9 maanden droogte, voor het herstel van den aanplant veel te weinig was. Dat de aanplant van deze langdurige droogte geleden heeft kan men nu vrij duidelijk zien. Er zijn weinig fabrieken waar het riet even lang is, als verleden jaar, meestal is het 30—40 tot 70 cm korter; veel uitstoeling is doodgegaan en het stokkentype is niet mooi, zoodat de aanplant wel blijvend geleden heeft. In verband met den zoo laat invallenden Westmoesson moesten ook op verschillende plaatsen de sawah's laat aangelegd worden zoodat men op sommige fabrieken vreest, dat de gronden voor den volgenden aanplant te laat beschikbaar zullen komen. Men is nu overal druk bezig met het uitdiepen der goten en met de finale aanaardingen. Over plagen of ziekten werd niet geklaagd.

Modjokerto meldt:

In deze periode is de Westmoesson doorgekomen. In de vlakte zoowel als in de bergen regent het nu dagelijks soms met zware buien. Op één dag was het in Modjokerto noodweer, dat echter geen schade aan het riet deed. De tot nu toe gevallen buien zijn echter nog niet overal voldoende, hoewel de aanplant er kennelijk van profiteert. Het gevolg van de regens is, dat er nu weer schot in de bewerkingen komt, al klaagt men over werkvolkgebrek. Van ziekten en plagen is er niets te berichten. Met het planten der sawahs is men nu druk bezig.

Ngandjoek-Madioen meldt:

Over het algemeen vielen de regens nog vrij plaatselijk, terwijl de hoeveelheid neerslag niet zeer groot was. Gedurende de laatste dagen is weinig of geen regen gevallen. Waar de wateromstandigheden beter werden is de aanplant bezig zich te herstellen. Op de zware Madioen-gronden zijn de rossen van vele vroeggeplante tuinen zeer kort gebleven; het verschil in lengte van dit riet met verleden jaar bedraagt 30—60 cM.

Later geplante tuinen hebben veelal een beter type van rossen, langer en dikker en een betere uitstoeling. Ook dit riet is echter een stuk korter dan verleden jaar. De vochtigheidstoestand van verschillende grondsoorten blijft te gering om met de bewerkingen te kunnen opschieten. Over het algemeen is het gotenstelsel nog te ondiep en waar de bevolking thans overal op de sawah's werkzaam is, en daardoor minder krachten beschikbaar zijn, komt men met dit belangrijk onderdeel noodwendig ten achter. Op enkele plaatsen begint het riet te legeren. Opvallend is de nog geringe aantasting door Fusarium en boorders.

Solo meldt:

De regenval was zeer onregelmatig en plaatselijk onvoldoende. Op eenige ondernemingen in het Klatensche is het riet ca. 25 cM. korter dan in het vorig jaar op denzelfden tijd, terwijl elders het verschil meestal grooter is. Op enkele ondernemingen is de stand van de 2952 POJ zeer goed; dit riet is er langer dan 2878 POJ en heeft de droogte bijzonder goed doorstaan. Ziekten en plagen van beteekenis zijn er niet te vermelden.

Djocja meldt:

Er vielen in deze periode wel buien, echter kan van een goed doorkomen der regens nog niet worden gesproken. Overal is men nu met de finale aanaarding bezig, welke door de droogte op verscheidene ondernemingen ten achter is geraakt. Ook het wederom uitdiepen der goten wordt ter hand genomen. De rietgroei is nog, als gevolg van een te geringen regenval, onbevredigend. De rietlengte is van $\frac{1}{2}$ tot ruim 1 M. minder dan verleden jaar eind December. Vele tuinen hebben zoodanig geleden, dat van volkomen herstel m.i. geen sprake meer kan zijn. Fusarium schijnt zich een weinig uit te breiden. Witte luis wordt op verscheidene ondernemingen in heviger mate aangetroffen dan voorgaand jaar. Ziekten worden overigens niet vermeld, ook niet in de vlakte-bibittuinen. Sommige vlakte bibittuinen zijn nu nog niet afgeplant kunnen worden. Van begin van eenige aantasting van geelvlekkenziekte werd melding gemaakt op een hooger gelegen onderneming. Ook de sawah-aanleg is nog lang niet overal voltooid.

Banjoemas meldt:

In deze periode kan nog niet van een werkelijken Westmoesson gesproken worden, er vallen meerendeels kleinere buien, zoodat de hoeveelheid neerslag in totaal onvoldoende was. Weliswaar viel op de helling van den Slamat iets meer regen, maar in de vlakte liet de neerslag plaatselijk nog veel te wenschen over. Over 't algemeen is de toestand in Banjoemas nog iets beter dan in Bagelen. Vooral in Oost Bagelen in de omgeving van Koetoardjo en Poerweredjo was totdusver de neerslag nog geheel ontoereikend voor de groote behoefte van den aanplant. De groei van het riet is alleen daar goed, waar flinke buien vielen. Meerendeels staat de aanplant in Banjoemas dan ook iets beter dan in Bagelen en werden dan ook betere groeicijfers geconstateerd. Bij Koetoardjo zijn verschillende sawahs nog niet afgeplant, vooral in het Zuid-areaal van de s.o. Poerworedjo was de hoeveelheid water voor de zwaar gescheurde kleigronden nog geheel onvoldoende en liggen verschillende glangangansawahs nog onbeplant, al is men in de laatste 14 dagen wel goed opgeschoten. Deze gronden zullen dus laat ter beschikking komen. De lengte van het riet is herhaaldelijk ongeveer 3/4 M. korter dan vorig jaar, soms zijn deze verschillen geringer. Bij lijdend 2878 POJ-riet werden vlaggetjes geconstateerd.

Koedoes meldt:

Gedurende deze periode was de hoeveelheid regen voldoende. Aan de Zuid en West Moeriazijde was de regenval zwaar en hier en daar werd wateroverlast ondervonden. De groeicijfers zijn nog zeer verschillend, daar ze parallel met de regenval gaan, terwijl de meeste cijfers van deze laatste periode nog niet binnen zijn. De totale lengte van het riet is één tot twee voet korter dan vorig jaar, afhankelijk van de watervoorziening in den Oostmoesson. Met de uitstoeling is het evenzoo gesteld. In de tuinen die zwaar door droogte geleden hebben, ziet men overal nieuwe anakans te voorschijn komen. Ziekten of plagen van ernstigen aard werden niet gerapporteerd.

Pekalongan meldt:

Terwijl het de eerste dagen dezer periode nog kenteringachtig weer was, begonnen de regens daarna langzamerhand door te komen, zoodat de Westmoessonbuien thans in een gematigd tempo hebben ingezet. Den aanplant deed deze neerslag zeer veel goed, meerdere tuinen trokken zichtbaar in stand bij; daar waar het riet ernstig van de droogte geleden heeft, is echter onherstelbare schade aangericht. Vooral de oudste tuinen hebben sterk den invloed van het watergebrek ondervonden. Terwijl de uitstoeling lang niet overal minder is dan verleden jaar is de lengte vaak aanzienlijk korter. Over het algemeen valt ook het stokkentype tegen. Hier en daar is men reeds begonnen met de braakopenmaak. Fusariumaantasting en geelvlekkenziekte beginnen zich meer en meer te verspreiden, beide echter nog niet in ernstige mate. De topboorderaantastingen nemen toe en wel in sneller tempo dan voor het invallen van de regens.

Tegal meldt:

In de afgeloopen maandhelft bleven de regens aanhouden en vielen nu over het geheele areaal van de Groep, zoodat ook de laatste spichtige tuinen zich langzamerhand herstellen. Dit herstellen slaat meer op den stand vergeleken met de voorgaande droge maanden; een hoog product wordt echter niet meer van dergelijke tuinen verwacht. De uitstoeling blijkt dikwijls minder dan verleden jaar en is in vele tuinen nogal onregelmatig. De finale aanaarding kon behoorlijk opschieten, ook zijn de bibittuinen meestal afgeplant. Alleen plaatselijk moest hierin zwaar worden gesoelamd. In enkele streken laat zich werkvolkgebrek gelden omdat medio December alle nog uitgestelde golongans onmiddellijk achter elkaar ingingen. De bestrijding van den witten topboorder werd in het oudste riet gestaakt; terwijl op verschillende ondernemingen de bestrijding in het jongere riet nog wordt voortgezet, werd op andere de bestrijding geheel gestopt.

Mijnbouw Mij. Simau.

Staat van Productie en Onkosten op de Mijn over de maand Nov. 1929.

Productie:

Verkregen door	Ozs. fijn goud	Ozs. fijn zilver	Totaal opbrengst herleid in ozs. goud	Getaxeerde bruto waarde
Amalgamatie	—,—	—,—	—,—	f —,—
Pan-amalgam. concentr. incl. slakken	1412,03	1376,7	1442,02	„ 72821,88
Cyanidebehandeling:	—,—	—,—	—,—	„ —,—
Uit de Sands	672,77	11383,9	920,74	„ 46497,18
„ „ Slimes	1212,38	25388,—	1764,30	„ 89096,99
„ „ Concentraten incl. slakken	1229,94	21812,2	1705,05	„ 86105,39
Verscheept ter behandeling in Amerika:				
Concentraten	—,—	—,—	—,—	„ —,—
Slakken etc.	—,—	—,—	—,—	„ —,—
Totaal	4527,12	59910,8	5832,11	f 294521,44

Onkosten:

Verdeeling	Loopende maand Totaal	Loopende maand Per ton verm. erts	Gemiddelde van het totaal der uitgaven per maand van af 1 Januari tot ultimo der loopende maand Per ton verm. erts.	Per oz. goud
1. Prospecteeren	f 516,27	f —,07	f —,27	f —,38
2. Schachtzinken en Onderhoud	„ 1519,76	„ —,21	„ —,31	„ —,44
3. Developpeeren	„ 21967,31	„ 3,09	„ 2,44	„ 3,43
4. Afbouw	„ 48935,75	„ 6,88	„ 6,20	„ 8,74
5. Opvullen	„ 5013,53	„ —,71	„ —,66	„ —,92
6. Ertstransport van de Mijn	„ 9551,27	„ 1,34	„ 1,20	„ 1,69
7. Verwerking	„ 37238,63	„ 5,24	„ 4,92	„ 6,93
8. Algemeene Onkosten	„ 8352,17	„ 1,17	„ 1,42	„ 2,—
9. Onderh. Geb. en Woonhuizen	„ 2538,51	„ —,36	„ —,27	„ —,38
10. Communicatie-wegen	„ 3302,46	„ —,46	„ —,46	„ —,65
11. Communicatie-tram	„ 5789,91	„ —,81	„ —,64	„ —,91
Bedrijfskosten	f 144675,57	„ 20,34	„ 18,79	„ 26,47
12. Nieuwe Mach. Gebouwen enz.	„ 8350,74			
Totaal	f 153026,31			

Winst- en Verliesrekening.

		Loopende maand		Tot. sedert 1 Jan
Getaxeerde Bruto waarde der prod.		f 294521,44		f 2924399,67
af Bedrijfskosten		„ 144675,57		„ 1533105,98
Getaxeerde Bruto Winst		f 149845,87		f 1391293,69
Nieuwe Mach. Gebouwen enz.	f 7001,20		f 69494,89	
Neuwe Vergunningen	„ —,—		„ —,—	
Concessies Aer Lalangi	„ 1349,54		„ 12868,93	
af: Uitgaven voor Nieuwe Mach. Geb. enz.		„ 8350,74		„ 82363,82
Getaxeerde Netto Winst		f 141495,13		f 1308929,87

(behalve Afschrijvingen, Onkosten Hoofdkantoor, Cijns, Belastingen).

Radio-Nieuws.

Onze Luisterpost.

Phohi-Huizen.

Veel pleizier hebben wij aan de vervroegde uitzendingen nog niet beleefd; de uitzendingen waren de laatste dagen ongenietbaar.

Donderdag ging het nog, toen kwam de muziek vrij goed door, Vrijdag hebben we niet uitgeluisterd en de andere dagen, tot en met gisteren konden we vrijwel niets opvangen. Gisteren (Maandag) kwam er door de luchtstoringen heelemaal niets door.

Manilla.

Hoewel ook hier wel luchtstoringen optreden en we af en toe nog al fading bemerken, kunnen we Manilla toch vrijwel elken avond goed te pakken krijgen. Spraak en muziek komen goed volgbaar door.

Andere buitenlanders.

Verleden Donderdag hoorden we des avonds laat een Engelsch station op een golflengte van ongeveer 26 à 27 Meter, naar de uitspraak te oordeelen een Australisch station. Dit voerde een heel duidelijk kruisgesprek met Londen, terwijl af en toe muziek van gramofoonplaten uitstekend overkwam.

Zondagavond luisterden we ook eens uit naar Singapore, dat tamelijk doorkwam, doch er was nog al fading.

Bangkok is de laatste dagen steeds uitstekend, opmerkelijk is het, dat wij met dit station vrijwel geen last van luchtstoringen hebben. Jammer dat de Siameesche muziek en spraak nu niet bepaald erg prettig voor ons aan te hooren zijn, het zou anders een genot zijn te luisteren. Dit station kan Manilla zeker naar de kroon steken!

Batavia 1 A.A.

hooren we elken avond zeer hard, toch zijn er steeds eigenaardige bijgeluiden. Soms lijkt dit op gekraak, maar als regel is het een bromtoon. Veel hinder hebben wij er echter niet van.

Bandoeng P.M.Y.

Deze zender is en blijft uitstekend, jammer dat we tamelijk spoedig last hebben van luchtstoringen. Gisterenavond was de uitzending voor ons vaak moeilijk te volgen, zoodat het uurtje van „Elly en Jan" ons niet veel genoegen schonk.

Soerabaia 3 A. N.

Uitnemende uitzendingen die we tegenwoordig geregeld opvangen. Het merkwaardige is, dat we bij dit station nog het minst last van de luchtstoringen hebben.

We hebben ook Zondagmorgen naar de muziek geluisterd die vrij goed bij ons doorkwam.

Gisterenavond werd harmonica-muziek gegeven. Wij konden alles (ook de spraak dus) uitstekend op de luidspreker volgen! Ons compliment.

Kok-Rijswijk.

Komt steeds keurig bij ons door!

Amateurs.

Ditmaal een bijzonder woord van waardeering voor 1 A. X Dank zij dezen amateur hebben we nog iets van de Phohi kunnen hooren, hij gaf nl. eenige avonden van dat station een heruitzending, die op onze luidspreker keurig doorkwam. Ook gramafoon-muziek was uitstekend.

1. B. O. was Zaterdag-avond uitstekend te volgen op den luidspreker, de modulatie was o.i. perfect.

Andere amateurs hebben we niet opgevangen.

De kruisgesprekken met Holland waren den laatsten tijd ook niet bijzonder, vaak zelfs onverstaanbaar!

Programma's.

Bat. Radio Vereeniging.

(*Korte golf 75 M.*)

Dinsdag 7 Jan.

7—9 Versterkt Orkest Hotel der Nederlanden.
9—10 Gramofoon muziek.

Woensdag 8 Jan.

7—8.30 Gramofoon muziek.
8.30—9 Levensliedjes door Tilly Bouwmeester.
9.25—10.25 The Bulgarian Trio, familie Haidutoff.

Bandoengsche uitzendingen.

Dinsdag 7 Jan.

(*Korte golf, 58 M*).

Het program voor Dinsdag van de Preanger-Muziek, te broadcasten door de Radio-vereeniging aanvang half 8 n.m. luidt: 1. Ouverture „Raymond", Thomas. 2. „Extase", Ganne. 3. Walzer „Hochzeit der Winda" Hall. 4. Fantaisie aus der Oper „Mignon" Thomas, „Aubade", Weijler. 6. Fantaisie aus der Operette „Wo die Lerche singt", Lehár.

Woensdag 8 Jan.

Klassiek Concert te geven door Marcel Hammerschlag's Kwartet op Woensdag: 1. Ouverture „Don Juan", Mozart. 2. Traum durch die Dämmerung", Strauss. 3. Fantaisie aus der Oper „Herodiade", Massenet. 4. a. „Valse Hilda", b. „Playera", Spanisch dance, Gramados Saxofonsolo gespeeld door den heer Edgar Plehn 5. „Frühlingslied", Mendelssohn. 6. Fantaisie „Die schöne Helena", Offenbach.

Goeniezakken.

CALCUTTA, 2 Jan. (*Reuter's Handelsdienst via Aneta*).

	vorige not.		2 Jan.	
Heavy C. zakken gezoomd, ready franco pakhuis Calcutta, per 100 stuks				
Blauw gestreept,	Rs.	An.	Rs.	An.
40 × 28, 2¼ lbs.	33	08	33	04
Groen gestreept,				
43 × 29, 2½ „	36	13	36	13

De Theerestrictie.

LONDEN, 6 Jan. (*Aneta-Reuter*). De *Financial Times* verneemt uit Amsterdam dat er alle reden is om te gelooven dat een overeenkomst, betreffende een gezamenlijke restrictie-politiek, tot stand is gekomen tusschen de Engelsche en Hollandsche thee-producenten. Dit is dan het resultaat van de besprekingen die 6 Januari te Amsterdam gevoerd zijn tusschen de commissie van de Vereeniging voor Theecultuur in Nederlandsch Indië en de vertegenwoordigers van de afdeeling voor thee van de Britsche K.v.K., welke de Hollandsche vereeniging in Engeland vertegenwoordigt.

De Bank van Engeland.

LONDEN, 2 Jan. (*Reuter's Handelsdienst via Aneta.*)

Toe- en afvoer van Goud.

	Toevoer	Afvoer
Zaterdag 28 Dec.	229.000 pst.	317,000 pst.
Maand. 30 „	200.000 „	191.000 „
Dinsdag 31 „	601.000 „	250.000 „
Woensd. 1 Jan.	—	2.000 „
Dond. 2 „	—	—

	vorige week pd.st.	deze week pd.st.
Openbare deposito's	8.800.000	12.400.000
Andere deposito's	106.800.000	147.800.000
Regeerings Obligaties	67.100.000	81.700.000
Andere Obligaties	40.000.000	60.200.000
Bankbilj. en specie	26.500.000	36.300.000
Tot. Muntmateriaal	146.000.000	146.100.000
Zilverbons in omloop	379.600.000	369.800.000
Verhouding reserve tot uitgifte	22.87%	22.68%

De Zilvermarkt.

BOMBAY, 2 Jan. (*Reuter's Handelsdienst via Aneta*) De Markt was stil doch prijshoudend; met matigen handel.

	vorige not.	2 Jan.
Spot	48—14	49—02
20 Jan. Settlement	48—14	49—01
18 Febr. „	48—15	49—02

*

LONDEN, 2 Jan. (*Reuters Handelsdienst via Aneta*). De firma Mocatta en Goldsmid meldt in haar verslag, dat gebrek aan kooplust en de groote verkoopen door China de prijzen tot 30 Dec. bijna dagelijks deden dalen. Toen verminderden echter de verkoopen door China terwijl Britsch Indië orders zond voor afscheep.

Amerika verkocht geredelijk, en dikwijls beneden de noteeringen in den namiddag.

Hoewel de markt vaster gestemd schijnt te zijn, zal er toch een groote mate van steun uit China moeten komen, om een zeer blijvende verbetering te krijgen.

Suikerafdoeningen.

SOERABAJA, 7 Jan. (*Aneta*). De V.J. P. verkocht aan Chineezen 300 tons superieur tegen f 12 en 300 tons hoofdsuiker tegen 11 gulden van den oogst 1929.

De Tinmarkt.

LONDEN, 2 Jan. (*Reuter's Handelsdienst via Aneta*). De voorraden tin aanwezig in de voornaamste pakhuizen van Groot Brittannië, op 31 Dec. '29, volgens de cijfers verzameld door het „Statistical Department of The Londen Metals Exchange", en vergeleken met de cijfers over Nov. '29 en Dec. '28, zijn als volgt:

	Dec. '28	Nov. '29	Dec. '29
Totale voorraad-tin	7 508	9.542	12.154 T.
waarvan:			
Straits Settl. Tin	1.878	627	819 T.
Australisch Tin	99	109	94 T.
Engelsch Tin	5.249	8.728	11.163 T.
Chineesch Tin	50	50	50 T.
Banka en/of Billiton Tin	152	13	13 T.
Andere tin	80	15	15 T.
Zichtbare wereldvoorraad	23.703	25.139	27.724 T.
Afleveringen	10.759	12.245	10.810 T.
waarvan:			
naar Amerika	7.155	6.595	5.740 T.
naar Gr. Brittannië	1.237	2.638	2.010 T.

De Rubbermarkt.

(*Van de Ned. Ind. Ver. voor den Rubberhandel*).

Overzicht over het tijdvak van 29 Dec. '29 tot 5 Jan. '30.

Marktnoteeringen.

Datum	Londen std.sheet	N.-York std.sheet	S'pore std.sh.	S'pore Med. blankets.	Java Std. crepe
29 Dec.	—	—	—	—	—
30 „	7 15/16	15 7/8	26 1/4	21 3/8	40 3/4
31 „	8	15 7/8	26 3/4	22	42
1 Jan.	—	—	—	—	—
2 „	7 7/8	15 1/2	26 3/4	22 1/2	42
3 „	7 5/8	15 3/8	26	22	41 1/2
4 „	7 5/8	15 3/8	25 1/2	—	—

Buitenlandsche Markt.

De buitenlandsche markten waren zeer kalm gedurende verslagweek, de prijzen daalden iets verder.

De Vereeniging registreerde contracten over ongeveer 340 tons.

	Londen	Liverpool	Totaal
28 December	54.260	19.159	73.419
21 December	53.894	18.696	72.590
Toename	366	463	829
Afname			

Java Markt.

De Java markt was eveneens kalm, de prijzen konden iets verbeteren.

Statistiek.

Het Centraal Kantoor voor de Statistiek verstrekt de volgende voorloopige uitvoercijfers over de maand December '29:

	Bev. Rubb.	ond. Rubb.
Palembang	2 006 tons	58 tons
Pontianak	1.402 „	76 „
Sambas	493 „	19 „
Bandjermasin	1.912 „	106 „
Djambi	2.870 „	3 „
Belawan	165 „	4.549 „

De uitvoer van latex van Belawan was 29 tons.

Alg. Expl. Mij.

Volgens opgave van de Alg. Expl. Mij. bedraagt haar ruwe olie-productie over December 14700 ton, tegen 14740 ton in November. De totaal productie over 1929 bedroeg 191000 ton, tegen 99.440 ton in 1928.

RECHTZAKEN.

Valsche Vuurwapenvergunningen.

Bekl. J.M.C.W. heeft te Soekaboemi als 1e klerk op het Residentie-kantoor valsche vuurwapenvergunningen opgemaakt en afgegeven (17 stuks). De betreffende registers heeft hij vervalscht Door de betrokkenen heeft hij zich voor die vergunningen laten betalen. Bovendien heeft bekl. zich vuurwapens, die ten kantoor in bewaring waren gegeven of ter vernietiging waren ingeleverd, onrechtvaardig toegeëigend en verkocht.

De Raad is samengesteld uit mrs. Plate (voorzitter), Raaff en Hen. Mr. Gaijmans neemt het O.M. waar. Aan bekl. is mr. J. Cleyndert als verdediger toegevoegd.

Een aantal geweren, revolvers en patronen worden voor den president op tafel gelegd.

Op verzoek van den president vertelt bekl. hoe het verleenen van vergunningen en passen in zijn werk gaat. Een aantal ingeleverde vuurwapens zijn ruim een jaar op het kantoor blijven liggen. Op instigatie van bekl. zijn de eigenaren toen gewaarschuwd om nieuwe aanvragen tot vergunningen en passen schriftelijk in te dienen. Bekl. heeft echter met mondelinge aanvragen genoegen genomen. Na eenigzins verwarde antwoorden vertelt bekl. ook een naam van een eigenaar gefingeerd te hebben.

Echter heeft niet bekl. doch een oppasser de wapens afgegeven aan andere personen dan de werkelijke eigenaren.

Mr. Gaymans toont dan aan, dat uit bekl.'s woorden een schromelijke nonchalance blijkt. Als een willekeurige Inlander op het kantoor kwam vertellen, dat zijn vuurwapen daar lag, dan geloofde bekl. dat maar. Niemand wist meer van wie de vuurwapens, die op kantoor lagen, eigenlijk waren. Ze waren daar zoolang blijven liggen, omdat indertijd de benoodigde tjaps niet aanwezig waren. (Voordat het onderzoek van de aanvragen om vergunningen en passen kon beginnen, moesten de wapens eerst getjapt zijn).

Thans blijkt, dat bekl. behalve de 17 vergunningen, waar over deze zaak gaat, nog een vijftigtal vergunningen heeft uitgeschreven, waarbij hij niet wist, of de aanvragers de werkelijke eigenaren van de betrokken wapens waren.

Bijna alle valsche vergunningen zijn geteekend door een Inlandschen commies en niet door den secretaris, die gewoonlijk teekende. Hij schoof den commies, als deze het druk had, de valsche passen ter teekening op zijn lessenaar.

Een Chinees, die inplaats van zijn nieuwe revolver een grootere wilde hebben, heeft zijn kleine revolver ingeleverd bij bekl. Deze heeft de revolver verkocht. Hij doet het voorkomen, alsof de Chinees hem de revolver cadeau heeft gegeven.

Mr. Hen toont bekl. aan, dat hij voor den rechter-commissaris anders heeft verklaard. Bovendien mocht hij als ambtenaar geen cadeautjes ontvangen. Bekl. erkent, dat hij dat wist.

In totaal zegt bekl. behalve die revolver slechts zijn eigen enkelloopgeweer en zijn eigen revolver verkocht te hebben. Verder heeft hij nog een geweer van hem zelf aan iemand dien hij niet kende, cadeau gegeven, omdat het een weinig stuk was.

Bekl. zegt nimmer wapens van kantoor te hebben weggenomen en verkocht.

De Officier van Justitie brengt bekl. onder het oog, dat de meeste lieden, waaraan bekl. vuurwapens verkocht dan wel passen verstrekte, juist woonden in kampoengs waar vroeger en nu vele ongewenschte elementen woonden en waar ook thans verscheidene huiszoekingen hebben plaatsgehad.

Spr. vraagt of bekl. van die omstandigheid niets wist.

Bekl. zegt beslist van neen.

Dan worden aan bekl. de getuigenverklaringen voorgehouden, waaruit punt voor punt de juistheid van de ten laste gelegde feiten overtuigend wordt aangetoond.

Bekl. houdt, in strijd met zijn vroegere verklaringen bij het vooronderzoek afgelegd, zijn onschuld vol.

De officier van Justitie wenscht de acte van beschuldiging aan te vullen met enkele nieuwe feiten. De verdediger protesteert hiertegen. De Raad zal over het al of niet opnemen van bedoelde aanvullingen nader beslissen.

Vervolgens neemt de officier zijn requisitoir. Spr. acht valschheid in geschrifte en het desbewust gebruik maken daarvan wettig en overtuigend bewezen.

Spr. acht het een bezwarende omstandigheid dat de clandestiene vuurwapens met valsche passen verstrekt werden aan personen, waarvan bekl. *wist* dat zij politiek gevaarlijk waren. Het „cadeautje", de Colt-revolver, ontvangen van een Chinees, was volgens de getuigenverklaringen géén geschenk. Ook de andere vuurwapens, welke bekl. ten eigen bate verkocht, waren zijn eigendom niet.

Spr. is van meening, dat bekl. vrijwel *alle* misdrijven, die een ambtenaar kan begaan, ook hééft begaan en vraagt veroordeeling van bekl. wegens valschheid in geschrifte 19 maal gepleegd, desbewust gebruik maken daarvan 17 maal, verduistering 5 maal en aannemen van gelden als ambtenaar etc. *4* maal gepleegd, tot *drie jaren* gevangenisstraf met onmiddellijke inhechtenisstelling.

De verdediger verklaart dat een goed deel van de acte van beschuldiging onbewezen is. Het eerste deel er van is voldoende bewezen, maar dit betreft de valschheid in geschrifte alleen. Noch voor het desbewust gebruik maken van die valschheid, noch voor de verduistering en evenmin voor omkooping is het wettig en overtuigend bewijs geleverd.

Spr. wijst er op dat deze zaak twee jaar lang hangende is gebleven. Bekl. moest zich al dien tijd twee maal daags bij de politie melden, hetgeen hem belette na zijn ontslag ander werk te vinden.

Voorts bepleit spr. clementie met het oog op het veel te klein inkomen, de slordigheid op het kantoor van bekl., vooral blijkende uit de onverantwoordelijke lichtzinnigheid, waarmee hier geheel de levering van vergunningsbewijzen voor vuurwapens in handen werd gesteld van een slecht betaald ondergeschikte zonder eenige contrôle.

Verdediger vraagt daarom voorwaardelijke veroordeeling.

Uitspraak over 8 dagen.

SPORT EN SPEL.

CRICKET.

Overdekt spel.

'S GRAVENHAGE, 6 Jan. (*Aneta*). Te Wassenaar heeft men in een voormalige vliegtuigloods een cricketpitch aangelegd en in gebruik genomen. De pitch voldoet naar het algemeen oordeel uitstekend.

452 not out!

SIDNEY, 6 Jan. (*Aneta-Reuter*). In den wedstrijd van New South Wales tegen Queensland bleef een der spelers van eerstgenoemd elftal, Don Bradman, met een score van 452 not out. Zijn prestatie beteekent een nieuw wereldrecord.

BOKSEN.

Scott — Sharkey?

NEW YORK, 6 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De manager van Phil Scott deelde mede, dat hij bereid is te contracteeren voor een gevecht van Scott tegen Sharkey te Miami in Februari a.s. De winnaar zou dan Schmehling voor den wereldtitel ontmoeten.

VOETBAL TE BANDOENG.

Het kampioenschap.

Het kampioenschap van den Bandoengschen Voetbalbond was afhankelijk van de beslissing inzake twee protesten, die naar aanleiding van twee der laatste wedstrijden waren ingediend.

Gisteravond vergaderden twee protestcommissies hierover met het resultaat, dat het eene protest werd toe en het andere werd afgewezen. Het gevolg van deze beslissingen was, dat U. N. I. en Luno met een gelijk aantal punten de competitie beëindigen. Zij moeten dus een beslissingswedstrijd spelen, welke bereids op 12 dezer op onzijdig terrein (het veld van Sidolig) werd vastgesteld.

Echter geeft het bestuur van Luno er den voorkeur aan, dat het Bondsbestuur den titel aan U. N. I. toewijst. Luno doet geheel vrijwillig afstand van haar aanspraken en heeft dus verzocht den beslissingswedstrijd te laten vervallen. Wel wil Luno in een eerewedstrijd tegen U. N. I. in het veld komen. (Aneta).

BILJARTEN.

Om het 2e kl. clubkampioenschap van Batavia „K. S. B." — „Concordia".

Gisteren avond had onder groote belangstelling bovengenoemde wedstrijd in de K.S.B. plaats. K.S.B. wist de meeste partijen te winnen en wel 4.

De uitslag was als volgt:

Concordia		K.S.B.	
Dr. Bolhuis	81	Wouters	125
Hartman	125	Voigts	122
v. Haaften	75	Wormer	125
Kandom	66	Rondel	125
Ball	108	Donse	125
Ooms	125	v. Reuth	116
totaal	580	totaal	738

Heden avond wordt er weder om dezen titel gespeeld, tusschen een zestal v/d B.C. Harmonie en K.S.B. in het K.S.B. lokaal.

Cablegrams.

Chicherin.

Moscow, Jan. 6. After nearly two years absence, the forncommissary Chicherin arrived so exhausted from trip across Europe, that ambulance had be mobilised to transport him to the Kremlin, where, reportedly, lying semiconcious state, wherefore not expected that Chicherin return official activities immediate future.

Scott — Sharkey?

New-York Jan. 6 Phil Scott's manager announced willingness to allow Scott fight against Sharkey at Miami in February, winner to meet Schmehling for heavyweight title.

Achmed Zogu at Death's Door.

Vienna, Jan. 6. Several prominent Austrian physicians, including two famous cancer experts, summoned Durazzo, where Albanian king Achmed Zogu reportedly at deaths door. Colour lent report by fact that Achmed Zogu, who suffering from cancer of throat and pulmonary disease does not attend the wedding ceremonies at Rome. Death of Zogu, who has no heirapparent, would have serious repercussions in southern Europe, view Albanias close alliance with Italy, which king promoted and majority of his subjects oppose

LAATSTE BERICHTEN.

Het Vorstelijk Huwelijk.

NAUEN, 6 Jan. (*Aneta-Radio*). Uit Rome wordt gemeld:

De stad verkeert in koortsachtige spanning. Honderd-duizenden Belgische en Italiaansche vlaggen, guirlandes en gekleurde lampen versieren zoowel de deftige boulevards als de achterbuurten. De spoorweg-directie heeft 70% reductie verleend voor alle reizen naar Rome gedurende de feestelijkheden ter eere van het vorstelijk huwelijk.

Een eindelooze stroom van menschen uit de provincie komt de stad binnen. Het verkeer is totaal ontwricht door de reusachtige menschenmenigte.

De Financiëele Administratie.

Bij Gouv. besluit is aangeteekend:

1. dat de reorganisatie van de daarvoor in aanmerking komende afdeelingen „Comptabiliteit" van de gewestelijke kantoren, bedoeld in de Gouvernementsbesluiten van 12 Mei 1925 No. 5 en 11 Juni 1925 No. 27 (Bijbl. op het Stbl. Nos, 10985 en 10986) door invoering van een betere werkwijze en betere bezetting van de afdeeling, is geëindigd op Java en Madoera;

2. dat, als gevolg daarvan, de bevoegdheid, bij het eerste lid van art. 4 van de „Regelen voor het administratief beheer", toegekend aan de hoofden van gewestelijk bestuur om, als gedelegeerden van den G.G., vorderingen ten laste van den Lande te beoordeelen, verevenen en betaalbaar te stellen, op Java en Madoera, *uitsluitend* wordt uitgeoefend door de gouverneurs van Midden-Java, van Oost-Java, van Jogjakarta en van Soerakarta;

zijn vastgesteld voorschriften tot bestendiging en verdere ontwikkeling van de reorganisatie ingevoerde werkwijze en bezetting der afdeelingen „comptabiliteit" van de gewestelijke kantoren.

OFF. BERICHTEN.

CIVIEL DEPARTEMENT.

Benoemd: tot assistent-resident bij den algemeenen bestuursdienst van het B.B. op Java en Madoera, P. A. Beynon, thans wd. ref. 1ste kl. op het kantoor van den gouverneur van Midden-Java.

Bepaald: met wijziging in zooverre van het besluit van 4 Dec '29 no. 32, waarbij aan de telefoniste 1st klasse bij het telefoonkantoor te Soerabaja, mevr. Mas Masmien, echtgenoote van Mas Achmad Dasaäd, wegens gewezen redenen, met ingang van den 16den dier maand een binnenlandsch verlof b.b. van den lande is verleend voor den tijd van twee en een halve maand, dat dit verlof wordt geacht te zijn ingeg. op 1 Dec. '29 en te zijn verleend voor den duur van twee maanden.

Onderw. en Eeredienst.

Benoemd: tot onderwijzer der 1ste klasse b/h openb. W.I.O., S.P. Brouwer, thans belast m/d waarneming dier betrekking en geplaatst a/d openb H.C.S. te Padang, als hoofd der school;

tot predikant b/d protestantsche gemeente te Semarang, ds. B. M. van Tongerloo, thans predikant te Salatiga.

Tijdelijk werkzaam gesteld: als onderwijzeres der 3de klasse en geplaatst a/d IIde Eur. school te Batavia, mej. J.C. d' Arnaud, part. te Weltevreden.

Eervol ontheven: wegens overcompleet, v/h geven van onderw. gedurende 2/3 schooltijd a/d H.C.S. no. 1 te Batavia, mevr. G. M. E. Mojet geboren Borren.

Geplaatst: met intrekking van haar plaatsing a/d H.I.S. te Padangsidempoean, a/d Eur. school te Toeban, de herbenoemde onderwijzeres 3de klasse mej. W. Cheris;

met intrekking van haar plaatsing a/d H.C.S. te Medan, geplaatst a/d 7de Eur. school te Batavia, de herbenoemde onderwijzeres der 3de klasse mevr. L. L. van Berkum geboren Daniels.

Herbenoemd: tot onderwijzeres 3de klasse en geplaatst a/d Eur. school te Ngandjoek, mevr. M. M. B. Cohen geb. Mengelers, ambtenaar van buitenl. verlof b.b. v/d lande beschikb. gekomen, tevoren die betrekking bekleed hebbende;

tot onderwijzer 1ste klasse en geplaatst a/d H.I.S. te Rangkasbetoeng en met ingang van 3 Maart '30 aangewezen als hoofd dier school, P. J. J. A. H. Kneepkens, ambtenaar van verlof uit Europa teruggekeerd, tevoren die betrekking bekleed hebbende.

Overgeplaatst: v/d Eur. school te Muntok n/d H.I.S. te Tandjoengpandan, de tijdelijk onderwijzeres 3de klasse mej. E. La Kluse;

v/d H.I.S. te Tandjoengpandan n/die te Padangsidempoean, de tijdelijk onderw. 3de klasse mevr. L. J. M. Schenkers geboren Raupp.

Eervol ontheven: op verzoek, met ingang van 10 Jan. '30, van het geven van onderw. ged. 2/3 schooltijd a/d H.C.S. No. 1 te Makasser, mevr. L. Klasen geb. Baudoin.

Benoemd: tot onderwijzer IIde kl. en geplaatst a/d 1ste Europeesche school D te Semarang, F. H. Jacobs, daartoe ter beschikking gesteld v/d G.G. van N.I;

tot onderwijzer IIde klasse en geplaatst a/d IIde Europeesche school te Makasser, L.P.P. van Mechelen, daartoe ter beschikking gesteld v/d G.G. v. N.I.

Verleend: gerekend van 1 Jan. '30 een binnenl. verlof voor den tijd van één maand b.b. van den lande, aan de tijd. wd. telefoniste 1ste kl. bij het telefoonkantoor te Ngandjoek (Oost-Java), mevr. E.W. Beemer geb. Valentin.

Ontslagen: uit 's lands dienst, de gew. schrijver bij het onderdistrictshoofd van Paoeh, distr. Loeboek Begaloeng, onderafd. en afd. Padang, Mohamad Joenoes gelar Datoek Badoer, met bep., dat dit ontslag wordt gerekend te zijn ingeg. op 10 Oct. jl.;

wegens vertrek eervol als lid der commissie van bijstand in het belang van beheer der haven van Soerabaja, P. F. Zimmerman, gew. agent van de Internationale Crediet- en Handelsvereeniging „Rotterdam" te Soerabaja, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

Benoemd: tot lid der commissie van bijstand in het belang van het beheer der haven van Soerabaja, W. Kleykamp, optredend agent van de Internationale Crediet- en Handelsvereeniging „Rotterdam te Soerabaja.

Binnenl. Bestuur.

Benoemd: tot hoofdcommies op het gouverneurskantoor te Medan (gouvernement Oostkust van Sumatra), J. J. Dias, ambtenaar met z.g. groot binnenlandsch verlof, laatstelijk eerste commies bij den kantoordienst van het binnenlandsch bestuur in de residentie Bali en Lombok;

tot eersten commies bij den kantoordienst van het binnenlandsch bestuur in de res. Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo, Ch. A. Blaset, ambtenaar terugverwacht van buitenlandsch verlof, laatstelijk commies bij gemelden kantoordienst in de residentie Palembang;

tot gediplomeerd gezaghebber bij het binnenlandsch bestuur, H. Scheffer, ambtenaar terugverwacht van buitenlandsch verlof, laatstelijk die betrekking beleed hebbende, met bepaling, dat hij wordt geplaatst in het gouvernement Atjeh en onderhoorigheden.

Geplaatst in de residentie Benkoelen, de politieopziener Ch. A. L. Gossow, thans geplaatst in de residentie Batavia (provincie West-Java).

Financiën.

Verleend: wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan J. J. Zantman, assistent-resident in commissie, hoofd van de Celebes-Landrente afdeeling te Makkasser, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 7 Juni 1920;

wegens zevenjarigen dienst negen maanden verlof naar Europa aan L. J. H. M. van den Bongaert, schaktistambt. 3de klasse bij 's Lands kas te Cheribon, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 2 Maart '30;

Benoemd: tot administratief ambt. bij de generale thesaurie van zijn Departement, dr. Moehamad Nazif, thans belast met de waarn. van die betrekking;

tot 1sten klerk bij de generale thesaurie bij zijn Departement, H.S. Harahap, commies bij de afdeeling Comptabiliteit van het Gewestelijk kantoor te Palembang.

tot commies bij de afd. Comptabiliteit van het Gewestelijk kantoor te Palembang, Raden Noersidik Soeriokoesoemo, adjunct-commies bij gemelde afdeeling;

Ontslagen: op verzoek met ingang van 2 Mei '30 eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst, de beheerder 1ste klasse bij 's Lands pandhuis te Kroja, J. Vaelen:

Geplaatst: bij de afdeeling Comptabiliteit van het Gewestelijk Kantoor te Palembang, de schatkistambtenaar 3de klasse, Mas Kadarisman, thans geplaatst bij 's Lands kas te Djember.

bij 's Land kas te Djember, de schatkistambtenaar 4de klasse, Mas Soetadji, thans geplaatst bij de Comptabiliteit van het Gewestelijk kantoor te Palembang.

Gouv. Bedrijven.

Benoemd: tot machinist 1ste kl. b/d fabriekmatige bewerking en verpakking b/d dienst der Zoutregie, R. O. Cuss, ambt, van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende.

Belast: met de waarneming van de betrekking van machinist 1ste klasse bij de fabriekmatige bewerking en verpakking bij den dienst der Zoutregie, E. van Lakerveld, thans wd. machinist op maandgeld bij gemelden dienst.

Tijdelijk belast: met de functiën van stationscommies IIde klasse bij de S.S. en Tramwegen, Raden Soeriadiningrat, thans stationscommies 3de klasse bij genoemden dienst;

met de waarneming van de betrekking van stationscommies IIde klase bij de S. S. en Tramwegen, H. de Sera, thans stationscommies 3de kl. bij genoemden dienst.

Bij de Staatsspoor- en Tramwegen:

Tijdelijk belast: met de functiën van stationscommies 1ste klasse, J. P. Moeijman, H.N. van Beuzekom en E.L. Andela;

met de waarneming van de betrekking van stationscommies 1ste klasse, C. L. Lavina en H. F. Donk, allen thans stationscommies IIde klasse bij genoemden dienst.

Provincie West-Java.

Benoemd: in vasten dienst van de provincie West-Java, tot opzichter bij den provinciale waterstaatsdienst van West-Java, Ch. W. Anthonijsz, tevoren belast met de waarneming van die betrekking.

Ontheven: eervol van zijne werkz. stelling in de betrekking van hoofdopz. bij den provincialen waterstaatsdienst van West-Java, de ter beschikking van de provincie West-Java gestelde landsdienaar, Raden Moehamad Enoch, gerekend van ultimo Dec. '29.

P. T. T.

Overgeplaatst: van Medan naar Soerabaja de controleur IIde klasse, F.H. Cortenbach; van Bandoeng naar Batavia de tijdelijk wd. commies mej. I. L. Rouminper; van de radiobedrijfscentrale te Bandoeng naar Bandjermasin de idem Zainoeddin I; van Bandoeng naar Weltevreden de tijdelijk wd. commiezen Maäroef en Eko alias Tisnawinata.

Tijdelijk belast: met de waarn. der betrekking van hoofdtelefoniste te Weltevreden mej. B. Lucardi; idem van klerk bij het Post- en Telegraafkantoor te Garoet Robertus Soekir.

Blijft geplaatst: bij het telefoonkantoor te Menado de benoemde technisch ambtenaar IIde klasse F. Catoire en idem te Solo de idem J. A. Chandler.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Verleend: gerekend van 1 Jan. '30, wegens gew. redenen, een binnenl. verlof voor den tijd van één maand b.b. van den lande, aan de röntgenassistente bij den hospitaaldienst, mevr. G. M. N. von Devivere-Klette.

Bevorderd: met ingang van 26 Jan. '30 bij den M.G.D. tot officier van gez. 1ste kl., de officier van gez. IIde klasse, H. Nijk, met verlof in Europa.

Benoemd en aangesteld: bij het personeel van den Geneeskundigen Dienst van het leger in N.I. tot off. van gez. IIde klasse, F.J.H. Noordhoek Hegt, arts.

MARINE DEPARTEMENT

Benoemd: tot onderbaas-monteur bij het Marine Etablissement te Soerabaia, H.J. Holtkamp, ambtenaar van buitenlandsch verlof teruggekeerd, laatstelijk onderbaas-monteur bij idem.

Overgeplaatst: van Hr. Ms. „K XIII" naar Hr. Ms. „K IV", de off. v.d. Marine Stoomvaartdienst der IIde klasse, M. Deutekom.

Geplaatst: aan boord Hr. Ms. „Pelikaan", de luit. ter Zee 2de 3de klasse, J.P.A. Dekker, verwacht uit Nederland.

TELEGRAMMEN.

NEDERLAND.

Oud-minister Hulpprediker.

WASSENAAR, 6 Jan. (*Aneta*.) De oud-minister prof. dr. J.R. Slotemaker de Bruine is hier als hulpprediker bevestigd

Crematie mr. Sannes.

DEN HAAG, 6 Jan. (*Aneta*). Op Westerveld had, onder zeer groote belangstelling, de crematie plaats van wijlen het s.d. tweede kamerlid mr. G.W Sannes. Onder de aanwezigen waren vele kamerleden en vertegenwoordigers van corporaties. Sprekers waren de heeren Oudegeest, Albarda, Wibaut, de opvolger van den overledene in de Kamer, de heer de Boer en anderen.

Naar Nieuw Guinea.

DEN HAAG, 6 Jan. (*Aneta*). Het *Berl Tagebl.* verneemt, dat de Junkersfabrieken het vliegtuig en zijn bestuurder inscheepten, welke destijds koning Amanoellah uit Kaboel redden. Vliegtuig en bestuurder zijn bestemd voor Nieuw Guinea ten behoeve van de luchtverbinding van de Duitsche concessies aldaar met de kust.

Pessimistisch Toekomstbeeld.

DEN HAAG, 6 Jan. (*Aneta*). De burgemeester van Den Haag, mr. J.A.N. Patijn, wees in zijn Nieuwjaarsrede op de vooruitzichten in de Indische cultures en de financiëele en economische toestand van de naburige landen welke een zeker pessimisme in de toekomst wettigen.

Plaatselijke Keuze.

DEN HAAG, 6 Jan. (*Aneta*). Naar verluidt is een regeeringsvoorstel te verwachten tot het elimineeren van bepalingen omtrent plaatselijke keuze uit de Drankwet.

De Hollanders doen het.

IJMUIDEN, 6 Jan. (*Aneta*). Een Hollandsche stoomtreiler sleepte het Zweedsche s.s. *Johann Sanne* binnen; dat sedert drie dagen stuurloos was. Een Noorsche vrachtboot had eerst getracht het op sleeptouw te nemen, wat mislukte.

Auto-ongeluk.

DEN HAAG, 6 Jan. (*Aneta*). Op den Apeldoornschen Straatweg reed een raceauto welke bandenpech kreeg, tegen een hoop steenen op. De bestuurder, de heer Kers uit Apeldoorn, brak beide beenen. Hij werd naar het ziekenhuis gebracht. De inzittenden kregen lichte verwondingen. Zij konden huiswaarts keeren.

AUSTRALIE.

Vliegramp.

MELBOURNE, 6 Jan. (*Aneta-Reuter*.) Kapitein Hugh Grosvenor en twee personen die hem vergezelden, werden gedood door dat de vliegboot, waarin zij reisden, te pletter viel.

Grosvenor was de aide de camp van Sir Alexander Horeruthven, den gouverneur van Zuid-Australië.

HET CHINEESCHE RIJK.

Zilverschaarste.

SHANGHAI, 6 Jan. (*Aneta-Reuter*). De toenemende zilverschaarste heeft een ernstige toestand geschapen op Shanghaische beurs.

Onder den druk van speculanten en handelaars welke buitenlandsche munt koopen, weigeren de banken, als voorzorgs maatregel, den verkoop indien niet iedere transactie gedekt is.

Dit heeft een paniek-stemming teweeg gebracht onder vele speculanten, waarvan honderden in ernstige moeilijkheden verkeeren. Nieuwe laagte-records der tael-waarden, en hoogte-records der goudwaarden worden herhaaldelijk bereikt, maar de markt sloot iets boven de laagste noteering.

BRITSCH-INDIË.

De Mislukte Scheepvaart-conferentie.

NEW DELHI 6 Jan. (*Aneta-Reuter*). De mislukking van de scheepvaartconferentie wordt toegeschreven aan de oneenigheden tusschen de Indische en Engelsche belanghebbenden bij de scheepvaart.

De Dominion Status.

LONDEN, 6 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). „De Labour-regeering schrijdt steeds verder voort op den weg naar den status van dominion voor Indië. Het meest kritieke oogenblik in de ontwikkeling daartoe is nu bereikt", zegt de *Daily Herald*, terwijl het de aandacht vestigt op de „opruiende en zeer afkeurenswaardige woorden" van zekere autoriteiten in verband met de Indische politiek. Vooral wordt de jongste aanval der bladen van Rothermere tegen den onderkoning, betreurt. „De onderkoning staat als een sterke dam tegen de opgezweepte extremisten, die, zoo het op hun weg ligt, Indië zouden prijsgeven aan burgeroorlog en vernietiging."

HET BRITSCHE RIJK.

Francis Lorang.

LONDEN, 6 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Twee agenten van de Londensche politie zijn naar Parijs vertrokken om Francis Lorang die, gelijk gisteren is gemeld, in een draaimolen te Parijs werd gearresteerd, naar Londen terug te brengen.

Naar uit Parijs gemeld wordt heeft de Fransche politie speciale maatregelen genomen om te voorkomen dat Francis Lorang zal ontsnappen.

De Rationalisatie der Industrie.

LONDEN, 6 Jan. (*Aneta-Reuter*). Een verdere stap voor de rationalisatie der groote industriën in Engeland is de aankondiging dat een maatschappij tot stand is gekomen, welke verscheidene groote staal-industriën overneemt.

Het kapitaal van de nieuwe maatschappij bedraagt ongeveer 15 millioen pond sterling.

De Engelsch-Russische Vriendschap.

LONDEN, 6 Jan. (*Spec. Bat. Nwsbl.*) Na gewezen te hebben op de aanvaller tegen de Indische politiek (zie onder Britsch Indië), keert de *Daily Herald* zich tegen „de gevaarlijke pogingen om de, pas tot stand gekomen, Engelsch-Russische vriendschap te verstoren, door van een molshoop een berg te maken".

Dit heeft betrekking op het telegram van de derde internationale aan de *Daily Worker*.

(In het telegram, afgezonden door het bestuur van de derde internationale, wordt de *Daily Worker* toejuicht als een centrum voor den strijd tegen de „socialistisch fascistische labourregeering," het kapitalisme, de „koloniale wreedheid" enz. — *Red. B. N.*)

FRANKRIJK.

De „Edgar Quinet".

ORAN, 5 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De Fransche kruiser *Edgar Quinet* is tegen een rots geloopen welke niet op de kaart staat aangegeven.

De redding wordt blijkbaar zeer bemoeilijkt door sterke onderstroomingen.

ITALIË.

Het Vorstelijk Huwelijk.

Koningen op jacht.

ROME, 6 Jan. (*Aneta-Reuter*). Drie koningen: die van Italië, van België en van Bulgarije, de kroonprins van Italië, de gertog van York en andere prinsen en prinsessen uit geheel Europa, die naar Rome zijn gekomen om het huwelijk van prinses Marie José en prins Umberto bij te wonen, zijn per auto naar het koninklijk jachtslot Castèllo Porziano gegaan voor een jachtpartij.

Het was een prachtige zonnige dag. Er werd een goede buit gemaakt, zooals wilde zwijnen, herten, hazen, enz.

Vooral de hertog van York wist veel wild neer te leggen.

Rome geïllumineerd.

Iederen avond glanst de stad in een zee van licht. De groote fonteinen zijn geïllumineerd en de straatverlichting is tot het viervoudige versterkt. Veel kleurige zoeklichten zetten de boomen en de avenues rond het Quirinaal in een sprookjesachtig licht.

Voorzorgsmaatregelen.

De meest uitgebreide voorzorgsmaatregelen zijn genomen om gedurende de feestelijkheden bij het vorstelijk huwelijk een aanslag te voorkomen.

In geheel Italië mag niet gevlogen worden, uit vrees dat bommen uit vliegmachines geworpen zouden worden.

Alle personen en alle auto's die te Rome aankomen worden nauwkeurig onderzocht. De bagage wordt aan een streng onderzoek onderworpen.

Ontvangst in het Quirinaal.

ROME, 6 Jan. (*Aneta-Reuter*). De meest indrukwekkende plechtigheid welke tot heden heeft plaats gehad in verband met het vorstelijk huwelijk, was de ontvangst door de koning en koningin van de koninklijke bezoekers, diplomaten, de hooge staatsfunctionarissen, de leden van het kabinet en van den fascistischen grooten raad, en vertegenwoordigers uit de wereld van kunsten en wetenschappen. De ontvangst had plaats in het Quirinaal.

Het was het schitterendste schouwspel van fraaie uniformen, prachtige toiletten en vorstelijke juweelen, welke men in het paleis ooit gezien heeft.

SOVJET-RUSLAND.

Tsjtsjerin in Moskou.

NAUEN, 6 Jan. (*Aneta-Radio*). Uit Moskou wordt gemeld dat Tsjitserin, na een afwezigheid van bijna twee jaar, te Moskou is aangekomen.

De commissaris van buitenlandsche zaken was zoo uitgeput van de reis, dat hij per ambulance-auto naar het Kremlin vervoerd moet worden.

Naar verluidt ligt hij daar half bewusteloos. Men verwacht niet dat Tsjitsjerin binnen afzienbaren tijd zijn functie zal hervatten.

DE BALKAN.

Koning Achmed Zogoe ernstig ziek.

NAUEN, 6 Jan. (*Aneta-Radio*). Uit Weenen wordt gemeld dat verscheidene vooraanstaande Oostenrijksche geneesheeren, onder wie twee beroemde kankerexperts, naar Durazzo zijn ontboden, alwaar, naar gemeld wordt, koning Achmed Zogoe van Albanië op sterven ligt.

Dit bericht is mede van belang daar de koning van Albanië, die aan keelkanker en longziekte lijdend is, de huwelijksplechtigheden te Rome niet kan bijwonen.

De dood van Zogoe, die geen opvolger heeft, zou groote verwikkelingen veroorzaken in Zuid-Europa, daar Albanië nauwe relaties heeft met Italië. Deze relaties worden door den koning onderhouden, hoewel het meerendeel der burgers er tegen is.

NOORD-AMERIKA.

Smuts en de Vredesidee.

BOSTON, 6 Jan. (*Aneta-Reuter*). Generaal Smuts deelde aan een vertegenwoordiger van Reuter mede dat hij niet accoord gaat met het voorstel van president Hoover om in oorlogstijd voedselschepen neutraal te beschouwen. Want hij vindt het slechts een verzachtend, maar niet genezend middel tegen het barbarisme van den oorlog. „Wij wenschen met den oorlog afgedaan te hebben."

De gedachte om den oorlog humaan te maken, welke gedachte al zoo vaak verkondigd is, heeft nog nooit resultaat opgeleverd. De oorlogen der toekomst zijn onuitsprekelijk barbaarsch. Het zijn geen oorlogen met oude ridderlijkheid, maar oorlogen met bommen en bacteriën.

Het Legaat van Conrad Huber.

NEW-YORK, 6 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De commissie, waarin ook Coolidge zitting heeft, welke het legaat van Conrad Huber, groot 6 millioen dollar, moet verdeelen, heeft besloten het te verdeelen over 33 Amerikaansche instellingen.

Het brave Washington.

WASHINGTON, 6 Jan. (*Aneta-Reuter*.) Na een zittingstijd van drie maanden gedurende welken tijd een onderzoek werd ingesteld naar de dranksmokkelarij in Washington, heeft de federale jury medegedeeld dat de hoofdstad niet slechter is en de toestanden niet erger dan overal elders.

Prettig Begin.

New-York, 6 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad.*) Het nieuwe jaar is voor de employé's van de J. P. Morgan maatschappij prettig begonnen.

De employé's, ten getale van ongeveer duizend, kregen namelijk elk een vol jaar salaris als gratificatie.

ALGEMEEN NIEUWS.

De Herstelconferentie.

NAUEN, 5 Jan. (*Aneta-Radio*). Er is een speciale bijeenkomst gehouden van de voornaamste Fransche en Duitsche gedelegeerden. Naar men hoort liepen deze besprekingen slechts over technische kwesties, waarbij beoogd werd den gang van zaken te versnellen.

Tegelijkertijd hebben twee bijeenkomsten plaats gehad van de deskundigen, die besloten hebben om op 11 Januari a.s. een vergadering te beleggen van de organisatiecommissie voor de internationale bank.

De commissie voor het herstel in het Oosten onder voorzitterschap van Loucheur heeft hedennamiddag haar tweede vergadering gehouden. De Oostenrijksche bondskanselier Schober bood haar een memorandum aan met een uiteenzetting van Oostenrijks eischen betreffende de kwijtschelding van zijn herstelverplichtingen. Naar wij hooren hebben de mogendheden besloten deze eischen in welwillende overweging te nemen.

'S-GRAVENHAGE, 6 Jan. (*Aneta*.) De werkzaamheden der commissie voor de niet-Duitsche herstelbetalingen vorderen uiterst langzaam.

Bulgarije betoogt, net als Oostenrijk, dat het door zijn armoede geen groote herstelbedragen kan betalen. Daarom is een commissie ingesteld welke een onderzoek instelt naar een alternatief schema voor Bulgarije.

De werkzaamheden der commissie voor de Duitsche herstelbetalingen maken bevredigende voortgang. Men heeft de kwestie besproken of Duitschland de bedragen aan het einde of in het midden van de maand moet betalen. Duitschland acht deze kwestie belangrijk, daar het een jaarlijksch renteverlies van $4^1/_2$ millioen goud-mark heeft, wanneer de betalingen in het midden van de maand gedaan moeten worden

De besprekingen over de eventueele sancties, zoo Duitschland zijn verplichtingen niet nakomt, worden voortgezet.

'S-GRAVENHAGE, 6 Jan. (*Aneta*). Men verwacht hier, dat Briand den conferentie zal verlaten wegens de Vrijdag a.s. aanvangende zitting van den Volkenbond te Genève. De Oostenrijksche bondskanselier, dr. Schober, betoogde tijdens besprekingen met de Poolsche delegatie, dat Oostenrijk niet in staat is om te betalen. De handelsbalans toont een deficit aan. De bestaande betalingsverplichtingen oefenen een ongunstigen invloed uit. Een verzwaring van Oostenrijks lasten brengt gevaar mee voor de orde en den vrede. De Bulgaren hielden een gelijkluidend betoog betreffende Bulgarije.

De delegaties voeren thans binnenskamers besprekingen in diverse hotels. Omtrent de détails dier besprekingen doen talrijke geruchten de ronde.

Het Binnenhof biedt thans — in tegenstelling tot de vorige conferentie — een zeer kalmen aanblik. Dit wordt toegeschreven aan het feit, dat het uiterst technische en onpolitiek karakter der huidige besprekingen geen kansen biedt op sensationeele en plotselinge wendigen.

De persconferenties gelijken wel economische colleges.

DEN HAAG 6 Jan. (*Aneta*). Kopstukken van de Europeesche internationale politiek worden allerwege opgemerkt. Briand wandelde bij de the dansante in hotel Des Indes met Benesj.

*

De grootmeesteresse Van Lijnden Sandenburg bood een thee aan.

*

De Koningin biedt de deelnemers Donderdag een soiree musicale aan ten paleize.

De Marine-conferentie.

WASHINGTON, 5 Jan. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Stimson heeft voor de Amerikaansche delegatie naar de marine-conferentie te Londen, een landhuis gehuurd in het graafschap Middlesex, teneinde de gedelegeerden zoo veel mogelijk comfort te verschaffen.

De gedelegeerden zullen in dit landhuis hun week-end doorbrengen en er vertoeven, wanneer de werkzaamheden het toelaten dat zij de hotels in Londen ontvluchten.

OTTAWA, 6 Jan. (*Aneta-Reuter*). Kolonel Palston, de minister voor nationale defensie, vertrekt Vrijdag naar Engeland, om Canada te vertegenwoordigen op de marine-conferentie te Londen.

Commandant Hose zal optreden als de marine-expert van Canada.

Cablegrams.

The Royal Wedding.

Rome, Jan 6. Three Kings, of Italy, Belgians and Bulgaria, the crownprince of Italy, the Duke of York and other princes and princesses Europewide, gathered for Marie José's wedding, motored to kings huntinglodge Castèllo-Porziano, brilliant sunshine days, shooting, and made good bags wild: boar, deer, hare etc. The Duke of York particularly fine.

City flooded light every night. The great fountains illuminated, the streetlighting increased fourfold, multicoloured searchlights adorning trees and avenues near Quirinal.

Stringentest precautions taken anti outrage during royal wedding festivities. All flying Italywide stopped, lest bombs dropped ex air. All people and motorcars, arriving Rome, throughly searched and all luggage closely examined.

Future Wars.

Boston, Jan. 6. Smuts Reutered that he disagreed Hoovers suggestion neutrality for foodships in wartime on ground it merely another palliative against the barrism of war. We want to have done with war. This idea making the war humane, tried over and over again, always downbroke. Future wars be unspeakably barbarous and wont oldfashsoned chivalrous, but wars of boms and bacteria.

Bradman 452 not out!

Sydny, Jan. 6. Worlds cricket batting record was established bij Don Bradman fourfiftytwo not out, playing for New South Wales againt Queensland.

The Tin-situation.

Singapore, Jan 6. Nineteen tinmining properties in Malaya, involving nearly thirty dredges, ceased work on Sunday, in conformity Tin-producers Associations proposal for Sunday stoppage throughout 1930. Further interests, with five dredges, agreed to cease work on Sundays, whilst understood nine Chinese plants also agreed.

Flyingboat-disaster.

Melbourne Jan. 6. Captain Honorable Hugh Grosvenor and two companions killed. Flyingboat, wherein they travelling, nosedived at Port Phillip Bay. Grosvenor was aide de camp of the South-Australian governor, Sir Alexander Horeruthven.

SCHEEPSBERICHTEN

Haven van Tandjong-Priok.

Aangekomen 6 Jan.

N.I. ss. „Barentsz" gez. de Rooy, van Singapore en Cheribon, agt. K.P.M.

N.I. ss. „van Goens" gez. Seepers, van Tg. Pandan, agt. K.P.M.

N.I ss. „de Kock" gez. Bronsema, van Tg. Pandan, agt. K.P.M.

N.I. ss. „Benkoelen" gez. Helleman, van Cheribon, agt. K.P.M.

Eng. ss. „B. H. Liong" gez. Gibson, van Singapore, agt. Kian Gwan.

Eng. ss. „Edendale" gez. Walsh, van Singapore en Tg. Pandan, agt. Kian Gwan.

Ned ss. „Blommersdijk" gez. Lindauer, van Makassar en Semarang, agt. R/L.

Eng. ms. „Stentor" gez. Corfe, van Makassar en Pamanoekan, agt. M/Watson.

Vertrokken 6 Jan.

Eng. ms. „Malabar" gez. Donaldson, naar Semarang, Soerabaja, P. Darwin, Thursday Island, Brisbane, Sydney en Melbourne.

Duit. ss. „Bochum" gez. Valentein, naar Padang, Colombo, Suez, P. Said, Alexandrië Marseille, Amsterdam en Hamburg.

N.I ss. „Gen. Michiels" gez. v. Oosterlingh, n/Muntok, Palembang, M. Saba, Djambi en Koeala Toengkal.

N.I. ss. „v. Riemsdijk" gez. Schilling, naar Soerabaja, Boeleleng, Soembawa Besar, Bima, Waingapoe, Endeh, Savoe, Koepang, Timor-Dilly, Kisar, Rotti en Taliwang.

N.I. ss. „Barentsz" gez. de Rooy, naar Singapore.

N.I. ss. „Janssens" gez. Bennecke, naar Oosthaven en Merak.

N.I. ss. „Bintoehan" gez. Akkerman, naar Cheribon, Tegal, Pekalongan, Semarang, Soerabaja, Soemenep en Bandjarmasin.

N.I. ss. N. Zeeland" gez. Kroef, naar Singapore.

N.I. ss. „Merak" gez. Wilhelmus, naar Semarang, Soerabaja, Balikpapan, Tarakan, Tg. Redeb, Teloek Bajoer en Sangkoelirang.

Eng. ss. „B.H Liong" gez. Gibson, naar Cheribon en Semarang.

Rotterdamsche Lloyd.

ss. „Buitenzorg" 6 dezer te Soerabaja kustr.
ss. „Djambi" 6 dezer uit Makassar id.
ss. „Tosari" 5 dezer uit P. Said thuisr.
ms. „Kota Radja" 6 dezer te Medan id.
ss. „Tambora" 6 dezer uit Sabang id.
ss. „Blitar" 6 dezer uit Medan uitreis.
ms. „Kota Inten" 7 dezer te Priok id.
ms. „K. Gedeh" 4 dezer uit Rotterdam id.

Stoomvaart Maatschappij Nederland.

ss. „Saleier" 6 dezer te Sabang uitreis.
ss. „Simaloer" 5 dezer uit Amsterdam id.
ss. „Rotti" 5 dezer uit Antwerpen id.
ss. „Borneo" 7 dezer te Priok id.

Holland Amerika Lijn.

ss. „Blommersdijk" 6 dezer te Priok kustr.

Java New-York Lijn.

ss. „Karimoen" 6 dezer te Makasser.

Stoomvaart Mij. „Oceaan".

ms. „Phrontis" vertr. 3 dezer van P. Said naar Europa (thuisreis).

D. A. D. G.

ss. „Lueneburg" vertr. 4 dezer van Sabang naar Padang uitreis.

ss. „Essen" vertr. 20 Dec. van Vlissingen uitreis.

ss. „Freiburg" vertr. 6 dezer van Makasser naar Soerabaja kustreis.

ss. „Halle" aangek. 2 dezer te Amsterdam thuisreis.

ss. „Osiris" vertr. 2 dezer van Penang naar Colombo thuisreis.

ss. „Leuna" vertr. 30 Dec. van Port Said thuisreis.

ss. „Bochum" vertr. 6 dezer van Batavia naar Padang thuisreis.

ss. „Rendsburg" vertr. 1 dezer van Port Said thuisreis.

Radioverbindingen.

Binnen bereik van Weltevreden-Radio: Malabar, Siameseprince, Lematang, Nieuw Zeeland, v.d. Wijck.

Passagierslijst

s.s. *Nieuw Zeeland* Gezagvoerder A.A.C. Kroef, dd. 16 Dec. uit Melbourne, 21 Dec. uit Sydney, 23 Dec. uit Brisbane.

Naar Soerabaja.

O.C. Sewall, mevr. O.C. Sewall.

Naar Batavia:

M.G. Aitkin, mevr. H.J.G. Blits, mej. M. Campbell, mej. L. Campbell, J.E. Donoghue, L.B. Lindsay Field, H.A. Lindsay Field, C. Hill, mevr. C. Hill, P.C. Hill, B.C. Hill, mevr. A. Holland, R. Meade, P. Mortimer, dr. P.D.F. Murray, mevr. P.D.F. Murray, W.E. McKone, mevr. W.E. McKone, mej. V. McMullen, O.H. O'Brien, mevr. O.H. O'Brien, mej. O. Odlum, mevr. W.W. Phelps, W. Phelps (jnr.), mej F. Ryder, mej. V. Ryder, mej. L. Sherman.

Naar Singapore:

R.M. Bailey, mevr. H.B. Black, T. Blackie, mevr. T. Blackie en 2 kn., F.C. Bluett, J.L. Boyd, R.N., mevr. J.L. Boyd en kn., mej. P. Boyd, T.P. Boyd, H.L.A. Briel, B.M. Cameron, mevr. B.M. Cameron, Dame Janet Campbell, mej. M. G. Campbell, O. Camphin, mevr. O. Camphin, W. Camphin, A.T. Chisholm, mevr. A.T. Chisholm, A.M. Cohen, mevr. A.M. Cohen, mej. A. Creswick, A.M. Eedy, mevr. A.M. Eedy, H. Evans, R.M. Every, C.H. Fearon, C. Greenwell, W.M. Hamilton, mevr. W.M. Hamilton, mevr. A. Hellman en kd., Stanley Lewis, mevr. P.T. Louat, N. Louat, mej. B. Mackay, mej. H. Martin, N.C. Mather, mevr. E.D. Mather, B. McFadyen, W. Holme Nolan, mevr. R. O'Connor, L. Parry, mevr. R. Payne, H.C. Pennefather, mej. E.M. Pennefather, mej. M.E. Pennefather, mevr. M. Petrie en kd., L. Phillips, T. Powell, mej. J. Rodger, J. Semlyen, J. Robertson Smith, dr. W. Smith, mevr. W. Smith en gouvernante, J.A. Smith, mej. I. Swan, mevr. E. Tabart, S. Tokura, E.J. Vallentine, mej. N. Walker, J. Walker, mevr. J. Walker, mevr. F. Wardell, mej. T. Wardell, mej. D. Wilberfoss.

Passagierslijst

van het ms. *Pieter Corneliszoon Hooft* van Batavia naar Amsterdam 8 Januari 1930 Gezagvoerder G. Kruijt.

Naar Singapore.

Mevr. Th. A. Eschauzier en kd., J. F. F. Lankamp, mej. S. Lazarus, J. M. Meyer, mevr. Meyer, Tan Hok Hwa.

Naar Belawan-Deli.

Mevr. B. H. Adriaanse-Landwehr, M. Baudoin, heer Ceadij, mevr. Ceadij, mej. Cheswick, A. de Joode, mevr. de Joode, mevr. L. Leygraaf, J. E. Meinen, mevr. Meinen, N. Meyering, mevr. Meyering en 2 kn., W.P. Nicolai, mevr. Nicolai en 3 kn., mevr. G. Otto-Waal, H. Roskam, mevr. Roskam en kind.

Naar Sabang.

P.C.A. Burcharts, K.J.C. Massink, mevr. Massink en kind.

Naar Colombo.

Dr. P. A. Barba, mevr. M. M. Donecker, mevr. S.E. Haas, mevr. C.S. Kistler, mevr. A.M. Kuhne, C. Rocke, mevr. Rocke, mevr. L.J. Shoemaker, mej. S.F. Simpson.

Naar Port-Said.

Mevr. A. W. Dow.

Naar Genua/Amsterdam.

Mevr. J. van Aalst, C. E. van Aken, mr. O. J. Azing Venema, mevr. Azing Venema, W. van Baaren, mevr. van Baaren en 2 kn., mej. A. Baccich, mevr. J. F. P. Bakker en kd, A. W. F. Bakker, mevr. Bakker, G.J. Bakker, R M. Bandsma, mevr. Bandsma, F. Ch. Banthien, mevr. Banthien, mr. A. Barendsen, F. Bastiaenen, mevr. Bastiaenen en 3 kn., mej. M.C. Bastiaenen, Ch. H. Bavelaar, heer van Beek, mevr. van Beek en 4 kn., A. H. Berendhuysen, W. Bjezen, mej. J.P.A. Bitter, W.S. Bitter, W. Blok, mevr. Blok, H.F. Boersma, mr. J.E.K. Bondam, mevr. Bondam en 2 kn., mevr. W. Borret en 2 kn., T. Bos, mevr. W. Boschmann-van der Vis, H. Bosman, mevr. Bosman, mej. M.L.C.F. Bosman, Commander J. L. Boyd, mevr. Boyd en 3 kn., J. J. H. Braaksma, A. Brand, mevr. Brand en 3 kn., G.V. Bredow, mevr. Bredow en 2 kn., mej. M.J. Brouwer, W. Bruinsma, mevr. L. M. Buno Heslinga-van Acker, mej. M. I. A. Busch, H. H. J. van Buuren, mevr. van Buuren en 3 kn, A. Buyse, mevr. J. Campbell, J.P. Chr. de Cock, mevr. de Cock, H.H. Constandse, mevr. Constandse en 2 kn., heer Daemen, mevr. Daemen en 3 kn., mej. Daemen, J. A. C. van Dalen, ir. L. G. van Dam, mevr. van Dam en kd., A. van Dantzich, mevr. van Dantzich, G.A. Deibel, mevr. Deibel en 2 kn, ir. H. Doorenweerd, C.A. Dorfmeyer, mevr. Dorfmeyer, L. van Drooge, mevr. van Drooge en 4 kn., J. van Dijk, A. Dijkshoorn, mevr. C. A. Edwards, H.L. van Eeghen, mevr. de wed J. Ehrlich, P. J. van Emmerik, M.J. Feekes, A.A. Ferwerda, mevr. Ferwerda en kd., E. Fitz Verploegh, mevr. Fitz Verploegh, mevr. Folkerts, J. E. Folkerts jr., mevr. J.J. van der Gant, H. Geesink, mevr. Geesink en 2 kn., mej. E. Goldman, mevr Th. de Grauw en kd., H. A. Greve, mevr. A.H. Grigg, J. Groenendijk, J. G. Groesz, mevr. Groesz, mevr. C. H. M. Haan van der Borgh, A. Halldorf, W. C. Henke, M. Henner, mevr. C.T.M. Henskens, W. F. Hoedemaker, mevr. Hoedemaker, mej. C. H. Hoedemaker, C. A. van Hoek, mevr. N.B. Holtkamp en kd., J. Hordijk, C.H.G. van Houten, mevr. van Houten en kd., mej. Hubmann, W. R. Huiskamp, mevr. Huiskamp en 2 kn., A.M. Huiskamp, mej. A. Ch. Hulster, J. van Hulzen, mevr. van Hulzen en 3 kn., C. M. Johannes, mevr. A. M. de Jong, mej. C. Kapteyn, P. Kasberg, A. Kastenbein, mevr. Kastenbein, W. Kidd, J. W. Kleinlein, mevr. G. W. Kleinsmiede en kd., A.G. Knopper, mevr. Kober, J. Komkommer, E. de Koning, mevr. de Koning en 2 kn., F. de Koning jr., A.K.A. Kuen, mevr. Keun, A.E.K.F. Kühr, mevr. Kühr en kd., mej. E. T. E. Kühr, T. M. Kühr, mejuffrouw J. U. Kühr, J. Kühr, mevr. C. Kuypers, A.S. Landweer, mevr. M. A. A. Lankamp-van Rijn, hr. Laursen, F.O.W. Ledig en kd., H. Levie, Lim Koeng Lay, A. Limvers, mevr. Limvers, mevr. J.J. Lohman-Schreuel, Jhr. mr. J.H. Loudon, J. Lubbe Bakker, K. Luyendijk, G. Maas, mevr. Maas en 2 kn., J. Marsman, mevr. A. van der Meer-van Buren Schele en 2 kn, M H Ph. Mellaard, mevr. Mellaard en 3 kn., dr. G.F. Merz, S.B. Mesritz, mej. J.A. Meulemans, C. Meyer, J.C. Meyer, mej. R.P. Mohr, L. Muller, S.Chr. Muller, mevr. Muller en 2 kn., F.J.H. Muller, mevr. Muller, dr. P.D. F. Murray, mevr. Murray, J.H. Neudorfer, P.W. van Niersen, mej. Neylan, mevr. H. M.Chr. Nix-van Oosterzee, G. Nijkamp, S. Onderwijzer sr, mevr. Onderwijzer en 2 kn., W.F.F. Oppenoorth jr., J. Otten, mej. C. van der Pal, A.P. Paling, A.A. Panis en kd., mevr. F. Paulus-Matthews, mej. D. Paulus, A J. van Pesch, Chr. W. Peterse, mevr. L. Pictet, R C. Pieters, mevr. Pieters, D.H. van der Poel, L. Quintemeyer, mevr. Quintemeyer, S.Ch G.Th. Rahm, mevr. Rahm, A. de Reus, mevr. de Reus en 4 kn., E. J. Reyntjes, mevr. Reyntjes en kd., Jongeheer L.H. Ridderhoff, C.G. de Roder, mej. J. Rodger, J. Roeleveld, P. Rogge, mevr. Rogge, P.C. Rolff en k., G. Römer, mevr. Römer, F.L.A. de Ronde, mevr. de Ronde en 3 kn., mevr. A. Rosier-Hoenders, dr. J. Rueb, L.H. le Rütte, P. de Ruyter, J. J. F. van Rijn, P.C. Scharp de Visser, M. J. Schenk, P. Schmeisser, mevr. Schmeisser en 3 kn, mej. M. L. Scholten, F. Schölvinck, H. Schölvinck, dr. P. Schuster, mevr. Schuster, J. Semlyen, G.Ch. Senn van Basel Wagemans, mevr. Senn van Basel Wagemans en 2 kn., G. J. Sieburgh, mevr. Sieburgh, C. M. H. Siegmund, A.H.J. Simons, mevr. Simons, Chr.A. Simons, E. E. Simons, mevr. J. Sl ot, mevr. G. Smitshuysen, P. Smoor, mevr. Smoor en kd, Hr. Spies, E. Spreeuw, mevr. P. J. H. Spijker-Smit, B.G. Spijker, dr. A. Stahnke, mevr. Stahnke, W. A. Staudte, mevr. Staudte en kd., A. L. de Sterke, mr. W.P. van Stockum, D. Stolk, hr. Straathof, M. Strezinski, mevr. Strezinski, Th. Struycken, jhr. mr. E. V. E. Teixeira de Mattos, mevr. Teixeira de Mattos, mevr. R. Thonsbeek-Kuiper en 2 kn., mej. A. D. Tuyl Schuitemaker, A.C. van der Velden, mevr. van der Velden, dr. A. Verhagen, mevr. Verhagen en 3 kn., ir. A.E. Vermey, mevr. Vermey en kd., F.F. Vervat, mevr. Vervat en 2 kn., mevr. de wed. H. Visser, mej. A.M.G. Vogel, J.S. Volker, mevr. Volker, N.J. Vonck, mevr. Vonck en 2 kn., O.B.J. van Voorthuysen, mevr. van Voorthuysen en 4 kn., W. M. van Voorthuysen, M. van Walbeek, mevr. van Walbeek en 2 kn., W. van de Wall, mevr. van de Wall, J. W. van Weert, P. Weide, A. Westendorp, mevr. Westendorp en 4 kn., mevr. E. Winter-Kamminga en kd., mej. T. W. Winter, A. van der Wissel, R P. Woodyear, mevr. P. de Zeeuw en 2 kn., L.G. Zimmermann, mevr. Zimmermann en kd., F. P. van Zijl.

'N KOELE DRACHT

Kies voo: het fijnste ondergoed, voor de meest practische jurk 'Celanese'. 'Celanese' is verschillend van andere stoffen, omdat 'Celanese' bestand is tegen transpireeren - niet aan het lichaam kleeft, wanneer men verhit is - maar koel op de huid is, frisch en bovendien niet kreukt.

Practisch voor dagelijksch gebruik, is 'Celanese' verbazend voordeelig.

De grootste zaken etaleeren de volgende sorteering lingeries en japonstoffen:

CREPE-MAROCAIN, DRESS SATIN, JAPPE — CREPE-DE-CHINE, CREPE-MALIQUETTE, NINON — LINGERIE SATIN, GEORGETTE, TWILL

TRADE MARK

'CELANESE' STOFFEN

In geval van moeilijkheid schrijft aan de vertegenwoordigers: G. HOPPENSTEDT, BATAVIA.

Eénige fabrikanten: BRITISH CELANESE LIMITED, LONDON, ENGLAND.

„**CELANESE**" op den **zelfkant** is Uw **waarborg!!** 1750

TIAN BOEN HAIJ Vendu-Commissionair Mr.-Cornelis

Telefoon 390 M.C.

Steeds in voorraad:

Staande SALONKLOKKEN ook met Westminstercarrillon. Mooi gepolijste SALONGRAMOFOONS met 2, 3 en 4 veeren, in djatihouten kist, zeer geschikt voor de tropen.

Voorts nieuw en tweedehandsch meubilair, een-, tweepersoons- en kinderledikanten compleet en ook zonder toebehooren. 1692

Kapokhandel en gros et en detail.

MANFIELD-SCHOENEN

Draagt nooit anders dan

Manfield-Lakschoenen.

Alléén deze houden jaren!

:- Verkrijgbaar bij -:

Toko Europa, Toko Sie Tjeng Bouw. 1746

TOKO DJOKJA 97

PASSAR BAROE NAAST TIO TEK HONG

TELEFOON No. 1347 WELTEVREDEN

— DE EENIGE TOKO, ALWAAR VERKRIJGBAAR: ALLE SOORTEN BATIKS, KUNST- EN LUXE ARTIKELEN VERVAARDIGD IN NED.-INDIË. — GESCHIKT VOOR CADEAUTJES, ALS GEDACHTENIS DAN WEL VOOR EIGEN GEBRUIK.

57m

HUMAGSOLAN

HAAREIWIT in TABLETTEN ter specifieke voeding van de HAARWORTELS

Prof. Dr. A. Blaschko, Berlin, zegt hiervan: „Ik heb den vasten indruk gekregen, dat de bereikte gunstige resultaten aan dit praeparaat te danken zijn." Prof. Dr. P. C. Unna, Hamburg. „De tot nu toe opgedane ervaring moedigt tot eene uitgebreide toepassing aan." — Dr. H. J. Nyhuis, Huidarts, Arnhem. Met de verkregen resultaten ben ik zeer tevreden. — Ongeveer gelijkluidend schrijven. Prof. Hauck, Erlangen. Prof. Schure, Freiburg. Dr. Lykle de Jong, Den Haag. Dr. Th. v. Dooren, Den Haag. Dr. A. de Leeuw, Schiedam, en ruim 1600 andere artsen. —

Vraagt gratis litteratuur aan 't Hoofddepot. 1749

KERKHOFF & Co. Chin. Voorstraat 7. Soerabaia.

HORLOGERIE—BIJOUTERIE

Citadelweg 5 — Telefoon 1803 — Weltevreden

- W. ALBRECHT -

GEDIPLOMEERD HORLOGEMAKER

GROOTE KEUZE

Brillant-, Goud-, Zilverwerk en Horloges. 4di

ENO'S "FRUIT SALT"

De Frischheid van Uw Teint

Om die te behouden moeten migraine, maagzuur en verstopping die den bloedsomloop verstoort, vermeden worden. 's Morgens en 's avonds 1 à 2 theelepels Eno's „Fruit Salt" in een glas water zuivert het bloed en maakt de teint weer frisch en gezond. 1754

Eenige Imp. v. N. O. I.

JACOBSON VAN DEN BERG & Co.

Batavia — Bandoeng — Samarang — Soerabaia — Cheribon — Makassar — Palembang — Medan — Bandjermasin.

Goedkoopst Adres in Indië

Sanitas - Flanel

per el f 0.48 per blok van 30 el f 14.40

Kroon - Flanel

per el f 0.50 per blok van 30 el f 15.—

Keper-Flanel

per el f 0.60 per blok van 30 el f 18.—

Fransch-Flanel

per el 80 ct. per blok van 30 el f 24.—

Sanasanas - Flanel

per el f 0.58 per blok van 30 el f 17.—

Wit-Molton

75 cM. breed f 0.95 per el.

H. BONEFAAS

Noordwijk 42, Tel. 365 Welt. 1758

BLOEMENHANDEL „JULIANA"

WELTEVREDEN

Kwitang 25 — Tel. 2001 Wlt.

Verkrijgbaar:

Steeds versche bloemen en verschillende soorten bloemwerken.

GRAFKRANSEN EN VRUCHTENMANDEN.

Woensdags en Zaterdags versche rozen. 155di

N.V. „Rotterdamsche Lloyd".

Ontvangers van goederen wordt hierdoor beleefd kennis gegeven, dat het

m.s. „KOTA INTEN"

Gez. W. R. C. van der MEER

ddo. heden uit Europa te Tandjong Priok is aangekomen en onmiddellijk met de lossing is begonnen.

Laatste claimdag 17 Januari 1930.

1778 — Batavia, 7 Januari 1930.

N.V. Internationale Crediet- & Handelsvereeniging „ROTTERDAM"

Magneetjes Trekken!

KENNISGEVING.

Ondergeteekende deelt hierbij mede, dat haar bedrijf per 1 Januari 1930 is overgenomen en vanaf dien datum zal worden voortgezet door: **LINDETEVES-STOKVIS. AFDEELING AUTOZAKEN.**

N.V. Automobiel Maatschappij „WEST-JAVA"

in liquidatie

Bandoeng — Cheribon.

Ondergeteekende heeft op 1 Januari 1930 het bedrijf

OVERGENOMEN

van de N.V. AUTOMOBIEL MAATSCHAPPIJ „WEST-JAVA"

te Bandoeng en Cheribon

LINDETEVES-STOKVIS

Afdeeling Autozaken.

Importeurs voor Nederlandsch Indië van:

HUDSON SUPER-SIX
ESSEX SUPER-SIX
RUGBY
THORNYCROFT VRACHTWAGENS
BROCKWAY VRACHTWAGENS
en OMNIBUSSEN
DOVER COMMERCIAL SUPER-SIX
RUGBY VRACHTAUTO'S.

1760

Restaurant „TIONGHOA"

Pantjoran 46, — Tel. 1707 Batavia

Het **zindelijkste** en **netste** restaurant van de beneden-stad. Europeesch en Chineesch eten. Ook aan huis bezorgd. 225di

UITSTEKENDE BEDIENING.

Hapert Uw Wekker Wel eens

als Ge vroeg op reis moet?

Bestel dan den avond te voren een

OTEVA-TAXI

Tel. Wl. 1770 t/m 1772. 169di

Tandtinctuur

bereid volgens recept van

Dr. E. Schiffmann

Landorf

geniet sinds ruim 30 jaren de reputatie, het beste middel te zijn voor het reinigen van mond en tanden. :-:

Prijs per flacon f 1.50.

BAVOSTA

N.V. BATAVIASCHE VOLKS- & STADSAPOTHEEK

Weltevreden — Batavia

Mr.-Cornelis

Bandoeng — Buitenzorg

1665

VLEUGELS PIANO'S PHONOLA PIANO'S

Djatihouten Tropenpianos

Naessens model I	Fl.	860.—
Naessens „ II	„	980.—
Naessens „ III	„	1100.—
Rönisch	„	1300.—
Lipp & Sohn	„	1300.—
Grotrian — Steinweg	„	1460.—

6 JAAR GARANTIE.

Ook op gemakkelijke betalingscondities verkrijgbaar. Vraagt onzen geïllustreerden catalogus.

N. Naessens & Co

BATAVIA · SOERABAIA · SEMARANG · BANDOENG · MEDAN · DJOCJA · DEN HAAG 1757

Stukgeloopen Huid

doorzitten, schrijnen en smetten der huid, zonnebrand of stukgeloopen voeten, verzacht en geneest men met PUROL. Zij die last hebben van transpireerende voeten moeten deze bepoederen met Purol-poeder, zijnde de meest afdoende poeder daarvoor. Evenzoo handele men bij transpireerende handen en oksels en verder overal waar de huid aan wrijving onderhevig is, teneinde het stukgaan te voorkomen.

Purol in doozen van 40 en 75 ct., tube f 1.—. Purol-poeder in bussen 90 ct. en (2 × grooter) f 1.50. Bij Apoth. en Tokohouders.

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — DERDE BLAD — Directeur G. MOLENAAR

De Feestweken in Duitschland.

„Santa Klaus". — „Totensonntag". — De tijd voor dieven en kleptomanen. — Kerstmis.

(*Van onzen correspondent*).

Berlijn 30 Nov.

Ook voor Duitschland, voor Berlijn, beginnen nu de Christelijke feestweken. Met dit verschil, dat het bij ons zoo populaire Sinterklaasfeest zoo goed als onbekend is. Zoo goed als.... Volkomen onbekend is het niet. Toevallig zag ik juist in deze dagen een groote reclame voor een of ander massa-artikel, en in het midden daarvan *Santa Klaus*, ongeveer zoo geteekend als men zich in Nederland sedert eeuwen den goeden Spaanschen Heilige voorstelt. Maar, oneerbiedig genoeg, met een dikken drankneus en een glimlach op het gelaat, die aan het genot van veel warme punch deed denken. Men merkt het al: als kinder-heilige was deze vroolijke prelaat in geen geval op te vatten.

Duitsche kinderen kennen ook inderdaad den Sinterklaas als zoodanig niet. Ze wachten eenige weken en krijgen dan hun Heilige te zien, den *Weihnachtsmann*, het Kerstmannetje. Ook oud, ook met witten baard. Maar toch weer een heel ander type dan onze Sint. Een beetje rond en gezellig-dik uitgevallen. Met een soort Mongoolsch puntmutsje op het hoofd. Een genoeglijk heer. Hij rijdt niet op een schimmel en weet niets van de daken en de schoorsteenen. Bezocht hij de kinderen persoonlijk — wat in Duitschland zeker even vaak voorkomt als bij ons de Sint — dan maakt hij van het doodgewone trappenhuis gebruik. Een democratische heilige, gelijk trouwens tegenwoordig in Duitschland ook veel meer van pas is!

De Sinterklaasdrukte intusschen kent de Duitscher evengoed als wij. Al is het dan voor hem ook uitsluitend een Kerstdrukte. En die begint al weken te voren. De „Advent"-Zondagen, gedurende welke de winkels ook op den Zondag den geheelen dag geopend blijven, zijn wel het hoogtepunt voor zakenmenschen en inkoopers.

Nog slechts weinige dagen en de intocht der Kerstboomen begint!

Een Kerstboom is voor den Duitscher, waar hij zich ter wereld ook bevinden moge, en in welke omstandigheden, in vrede of oorlog, in weelde of armoede, iets onmisbaars. Op *Totensonntag* (den jongsten helaas uitgezonderd, en dat was aan de sociaal-democraten te danken!) en op „Weihnachten" heerscht onder Duitschers bij groote uitzondering de stemming van absolute eensgezindheid, waarin hij den vroegeren keizer van harte nazegt: *ich kenne keine Parteien mehr, ich kenne nur noch Deutsche.*

Zijn Kerstboom moet hij hebben, ook al heeft hij slechts zooveel geld over, dat hij zich één enkel kaarsje permitteeren kan. Zijn boom is het middelpunt van deze winterfeestdagen. En nu moet u zich de zaak niet zoo voorstellen, dat deze boomen pas den 24sten December in volle glorie zichtbaar worden. Dat is misschien in particuliere woningen het geval, waar de lichtjes op Kerstavond worden aangestoken en dit feest tot na Nieuwjaar telken dage herhaald wordt. Neen, — reeds in de eerste dagen van December kan men in Duitschland overal brandende Kertsboomen zien. In de eerste plaats in zeer vele groote en kleine winkels. De warenhuizen stralen hun heilige lichten thans reeds naar alle windstreken uit. De kinderen drukken de neusjes plat tegen de groote vensters.

Daar is dan ook machtig-veel te genieten. Duitsche winkeliers zijn op den duur echte kunstenaars in het uitstallen geworden. Het mag wel eens gezegd worden, dat de Duitsche middenstand op dit gebied in heel Europa stellig de leiding heeft. Blijven we eens even bij Berlijn (de andere groote Duitsche steden staan waarlijk niet veel ten achter!) dan zullen we bij een wandeling door de honderden drukke winkelstraten onmiddellijk versteld staan van den uiterst-verfijnden smaak, waarmede tegenwoordig winkels gebouwd en verlicht worden, van de practische en weelderige lichtreclames en van de meer dan artistieke wijze, waarop kunstenaars van den eersten rang op hun gebied voor een goede verdeeling van kleur en licht in de étalages zorg dragen.

* * *

Waarlijk, het is een genot om in deze dagen van Sinterklaas en Kerstmis door de Berlijnsche straten te dwalen en te winkelen. Het is natuurlijk al meer dan vol en dat zal in den loop van December nog veel erger worden. Na den 20sten zal in de City eenvoudig geen doorkomen meer aan zijn. Straks komen de straatverkoopers met hun duizenden tentjes en op alle pleinen en vrije plekken voor de huizen zullen bosschen dennen- en sparrengroen geplant worden, die tegen den 20sten „hoe langer hoe dunner" worden, om ten slotte, eenige uren voor den Heiligen Avond, voor een appel en een ei van de hand te worden gedaan.

Ook de dieven, de heeren en dames kleptomanen en zakkenrollers, zijn in deze tijden in *erhöhte Alarmbereitschaft*, want zelfs Kerstboomen stelen is een voordeelig werk; maar nog veel meer is in dit gewoel van honderdduizenden menschen in deze stad van ruim 4 millioen inwoners met het zakkenrollen of met gappen in de overvolle warenhuizen te verdienen.

Het beeld van Berlijn in die weken voor Kerstmis is moeilijk te beschrijven. De menschen zijn totaal veranderd. Er is in aller oogen een gloed gekomen, die de innerlijke opwinding verraadt. Men houdt van Kerstmis, omdat men dan bloedverwanten en kennissen toonen kan, dat men iets voor hen over heeft of zijn dank tot uiting wil brengen.

Onze Sinterklaassurprises worden door den Duitscher op Kerstmis herhaald. De „*Bescherung*", die in geen enkel Duitsch gezin ontbreken mag, bestaat uit voor ieder huisgenoot, ook voor het dienstpersoneel natuurlijk, een eigen tafeltje met allerlei lekkers en geschenken. En als de liederen gezongen zijn, waarbij sinds eenige jaren de radioluidsprekers, dank zij bijzondere Kerstprogramma's duchtig komen meehelpen, dan wendt men zijn schreden naar z'n tafeltje, waarheen men al steelsche blikken geworpen heeft.

Dan begint het groote oogenblik van het uitpakken. En dadelijk daarna, nog midden in de vreugde der verrassingen, volgt het traditioneel Kerst-souper, waarbij karpers en gans nimmer mogen ontbreken! evenmin als den volgenden dag de bedorven maag en de bekende wonderlijke gevoelens achter de oogen en in den schedel.

* * *

Kappers en Kerstboomen, punch en arak, oliebollen en kastanjes, ganzen en oesters — het hangt er maar van af of de portemonnaie voldoende gevuld is — worden in massa's aangevoerd en zullen straks in de woonhuizen verdwijnen.

Met cijfers wil ik u niet vervelen! Dat in een stad, die meer dan de helft van het aantal inwoners van geheel Nederland heeft, de voorraden voor Kerstmis sprookjesachtige afmetingen moeten hebben, wil men aan de navraag voldoende tegemoet komen, zult u ook zonder cijfers wel van mij willen aannemen.

De eerste marskramers, kokadorissen en openlucht-winkeliers zijn al op de vlakte verschenen. Ze krijgen voor deze weken bijzondere concessies en schijnen nu eenmaal voor den kleinen inkooper onmisbaar te zijn.

Ofschoon ze den handeldrijvenden middenstand, die toch al steen en been klaagt, een gevoelige concurrentie aandoen. De brievenbussen der woonhuizen zijn niet groot genoeg meer om het aantal reclame-drukwerken op te nemen.

Het zijn vooral de meubelmagazijnen, de handelaars in wijn, levensmiddelen en sigaren, die ons lectuur voor Kerstmis tusschen deur en drempel schuiven als de bus oververzadigd is. Men merkt daaruit, dat levensmiddelen en tabak zoo mogelijk nog duurder dan in vorige jaren geworden zijn! En dat men daarentegen wijn en meubelen voor minder geld zijn eigendom maken kan.

Maar wat zullen we in deze feestweken met nieuwe meubelen beginnen?

Men zal dus korten tijd alle partijtwisten, die juist nu scherper dan ooit geworden zijn, vergeten en zelfs het hatelijke anti-semitisme zal korten tijd van het programma der Duitsche samenleving geschrapt worden. De Duitsche Joden vieren het christelijk Kerstfeest in vele gezinnen mede, en zij zijn het in de eerste plaats, die door hooge bijdragen, den algemeenen nood, die er hier niet minder op geworden is, trachten te lenigen. Een nood, die bijzonder schrijnend gebleven is in de gezinnen der intellectueelen, die de gevolgen der inflatie nog lang niet te boven zijn en die vaak te schuchter zijn om voor hun ellende uit te komen. Juist deze menschen behoorden hun heerlijk Kerstfeest te hebben. In hun rijen zijn de honderdduizenden gezinnen te vinden, die onbaatzuchtig hun bloed en hun laatste bezit op het altaar des vaderlands geofferd hebben. En die sindsdien geen dankbaarheid meer hebben meegemaakt!

De Berlijnsche beeldhouwer Fritz Wagert heeft een buste vervaardigd van den Turkschen president en dictator Gazi Moestafa Kemal Pasja.

BUITENLAND.

Een Lagerhuislid valt flauw ... van den Honger.

Er zijn verscheidene parlementsleden in Engeland, die van hun salaris (400 pond sterling of 4800 gulden) als lid van de wetgevende vergadering van het land moeten leven, zoo lezen wij in de *H. Crt.* Men vindt hen vooral onder de jonge Labour-leden uit Schotland en de industrieële gebieden in de Midlands. Aan deze, financieël in wat hachelijke positie verkeerende Lagerhuisleden dacht waarschijnlijk het vrouwelijk parlementslid, miss Wilkinson (ook een Labourafgevaardigde) toen zij onlangs voorstelde, dat elk parlementslid „een voedingstoeslag" zal krijgen van 50 pond sterling per jaar. Een ontstellend incident in het Lagerhuis, gaf aan dit voorstel, waar niet op in werd gegaan, treffende beteekenis. Een jong Labour-lid viel er letterlijk flauw van den honger.

Toen hij, na de flauwte, weer zijn spraakvermogen terug had gekregen, bekende hij, dat hij na het ontbijt (het was laat in den avond, toen het geval zich voordeed) niets meer had genuttigd, dat hij probeerde op een enkel maal per dag te leven in verband met de hooge uitgaven, waarmede zijn salaris van 400 pond sterling als parlementslid was belast.

Het is slechts een van de verscheidene treurige gevallen van Labour-leden, die met hun salaris trachten toe te komen en er alle uitgaven mee willen dekken, die met het lidmaatschap van het Lagerhuis samengaan. De *whips* der partij (dat zijn de functionarissen, die voor de partij-eenheid en de ruimst mogelijke tegenwoordigheid in „Het Huis" moeten waken) zijn zoo ijverig en waakzaam in hun optreden, dat zij een nauwelijks gelegenheid geven de vergaderzaal een half uur te verlaten, om buiten het gebouw in een der goedkoope eethuizen van de stad te gaan eten.

Zij, die geen eigen middelen hebben, beseffen, dat zij zelfs de matige prijzen, die in de eetzaal van het Lagerhuis worden gevraagd, niet kunnen betalen. Een eigen huishouding in hun kiesdistrict, een hotelrekening van vier of vijf dagen in Londen, het groote bedrag aan postzegels voor correspondentie, die elk Lagerhuis-lid moet voeren en allerlei uitgaven, die van een lid in zijn kiesdistrict worden verwacht, dat alles is te veel voor de beurs, die niet meer dan 400 pond sterling per jaar ontvangt. Een extra 50 pond, voor voeding zou velen van pas komen. En nu dit bijzonder lid aan den lijve heeft gedemonstreerd, dat het salaris inderdaad voor een aantal leden „een hongerloon" is, zal men wellicht binnenkort een loonsverhooging voor parlementsleden tegemoet kunnen zien.

P. P. C.

Een in het Rijnland verschijnende Duitsche courant heeft bij de evacuatie van het Rijnland door de Fransche troepen, de volgende advertentie bevat:

Bij zijn vertrek brengt de heer Scheele, commandant der Fransche gendarmerie, de bevolking van Diez en omstreken zijn hartelijken afscheidsgroet. Hij zal aan zijn veeljarig verblijf de beste herinneringen bewaren.

Wie had tien jaar geleden dit kunnen denken, merkt het *Hbl.* hierbij op.

— Waar ben je geweest?
— Naar een vergadering.
— En komt je dan zoo laat terug?
— Ja, de voorzitter stottert.
(Compana de Grasia Barcelona)

FEUILLETON.

DOODEMANS ROTS.

Naar het Engelsch van
A. T. Quiller-Couch.

29)

Er was zoo iets smeekends in haar stem, dat mijn hart bloedde; toch kon ik alleen antwoorden:

„Claire, ik wil je niet opgeven, al viel je op je knieën om het mij te smeeken. De dood alleen kan ons scheiden en zelfs de dood zal nimmer mijn liefde dooden".

„De dood", antwoordde zij, „Denk dan dat ik dood ben. Ach een hart breekt zoo gemakkelijk niet. Je zou eerst verdriet hebben, maar over korten tijd zou alles vergeten zijn".

„Claire!"

„Vergeef het mij, lieve man, niet vergeten. Het was leelijk van mij dat te zeggen. Geloof mij, Jasper, als er eenig licht is in de duisternis die mij omringt, dan is het de gedachte dat je mij zoo liefhebt en toch het zoo anders zooveel gemakkelijker geweest zijn — veel gemakkelijker".

Langzamerhand begon ik alle hoop te verliezen; maar toch bleef ik met haar strijden zooals een man kampt voor zijn leven. Ik praatte, ik beweerde, ik riep hemel en aarde tot getuige om haar van haar wreedheid te overtuigen, maar alles te vergeefs.

„Het zou zonde zijn — een afschuwelijke zonde!" hield zij maar steeds vol. „God zou het ons nooit vergeven. Neen, neen, tracht mij niet over te halen— het is afschuwelijk!" En zij huiverde.

Eindelijk verslagen door haar stijfhoofdigheid zei ik:

„Neen, ik zal heengaan en je alleen laten om te kunnen nadenken. Laat mij weer roepen en zeg mij dan dat je berouw hebt over hetgeen je gezegd hebt."

„Neen, geliefde man, wij mogen elkaar nooit weerzien. Dit moet ons afscheid wezen. Wacht!" en zij glimlachte voor het eerst sedert die ontmoeting op het kerkhof. „Kom vanavond om „Francesca" te hooren. Ik zal spelen."

„Wat? vanavond?"

„Ja. Men moet leven, weet je, al moet men lijden. Kijk ik heb een kaartje voor je — voor een loge. Zal je komen? Beloof je het mij?"

„Neen, nooit Claire."

„Jawel, je moet het mij beloven. Doe mij dit laatste genoegen; ik zal nooit iets meer aan je vragen."

Zwijgend nam ik het kaartje aan.

„En nu mag je mij een kus geven. Kus mij op mijn lippen voor het laatst en God zegene je mijn lieve man!"

Heel kalm en zacht legde ze haar lippen op de mijne, er lag een uitdrukking van onuitsprekelijke teederheid op haar gelaat.

„Claire! mijn lieveling! mijn lieveling!" Ik had mijn armen om haar heen geslagen, haar geheele persoontje boog zich tot mij over en toen onze lippen elkaar aanraakten in die eene hartstochtelijke liefkoozing zonk zij neder aan mijn borst.

„Wil je nog altijd mij verlaten?" vrie ik.

En door haar tranen heen klonk haar antwoord:

„Ja, ja, het moet zoo wezen! het moet!"

Toen richtte zij zich op, stak haar hand uit en zei: „Vaarwel!"

En zoo verliet ik haar, ik zag haar staan in het flauwe licht van den grauwen Decemberdag.

Krankzinnig van smart over dat afscheid zat ik 's avonds in een donker hoekje van mijn loge en wachtte op het opgaan van het scherm voor het treurspel „Francesca". De zaal was stampvol tot boven toe, want het was bekend, dat Clarissa Lamberts ziekte van voorbijgaanden aard was geweest en dat zij vanavond weer zou optreden. Ik was te zeer vervuld van mijn eigen gedachten, om veel aandacht te wijden aan de zaal, maar ik merkte op, dat mijn loge vlak bij het tooneel was, vlak er boven. Zoodat ik nog eens de stem van mijn lieveling kon hooren en haar vlak bij mij zien. Eens of tweemaal keek ik even de zaal in. De loges tegenover mij waren alle vol, die aan mijn kant kon ik natuurlijk niet zien. En daarna leunde ik achterover in mijn loge in een hoekje en wachtte.

Ik weet niet, wie de ouverture gecomponeerd heeft. Eén heel mooi air komt er telkens in terug, met verschillende variaties, nu eens luider dan in mineur overgaande. Ik heb het maar tweemaal in mijn leven gehoord, maar ik hoor die muziek telkens in mijn ooren, zoo ook op dit oogenblik. Toen, terwijl ik er naar zat te luisteren, herinnerde ik mij eensklaps hoe ik den vorigen keer met Tom in dezen zelfden schouwburg met spanning naar zijn stuk verlangde. Arme Tom! Toch was jouw liefde gelukkiger dan de mijne; liever sterven met Claire's kus op de lippen, dan leven met de herinnering alleen.

De muziek zweeg en het stuk begon. Evenals toen was het publiek zonder eenige geestdrift, maar vanavond wisten zij dat ze maar wachten moesten. En dat deden ze, heel geduldig; zoodat toen Claire's stem eindelijk zachtjes wegstierf aan het einde van haar eerste lied, de zaal letterlijk schudde tot boven toe van het stormachtig applaus.

Daar stond zij, kalm en blozend als iemand die nooit verdriet had gehad. Ik vertrouwde mijn oogen niet. Er was geen spoor van lijden op haar gelaat, geen enkele traan. Had zij dan geen hart? Het tooneel van dien middag stond mij levendig voor den geest en mijn geheele wezen sprak haar vrij. En toch, als zij daar stond in al haar glorie in het volle licht en stralend van genot en de frischheid der jeugd, kon ik hebben getwijfeld of Clarissa Lambert en Claire Luttrel één en dezelfde persoon waren.

Er was echter één ding, dat ik niet kon nalaten vreemd te vinden. Zij keek niet éénmaal in de richting van mijn loge, maar hield de oogen steeds afgewend. En toen plotseling kwam ik tot het besef, dat zij speelde met een doel, maar wat dat doel mocht wezen kon ik niet begrijpen.

Maar hoe het zij, zij speelde prachtig en had zich op dat oogenblik aan haar kunst gewijd. Hoe groot die kunst den eersten avond van Francesca geweest was, nu overtrof ze zich zelve nog verre. Tusschen de bedrijven hoorde ik een paar stemmen in den corridor buiten mijn loge.

„Wat denk je er van?" zei de eene.

„Wat kan ik zeggen," antwoordde de andere. „Het is boven woorden verheven".

Hij had gelijk. Het was niet zoozeer bewondering als eerbied en ontzag dat het publiek dien avond vervulde. Ik heb iemand hooren zeggen, dat bij nu en dan ingehouden snikken gehoord had terwijl Claire sprak. Hij, die gemeend had dat een lach het eenige was wat een tooneelspel kon verwekken, hij voelde de stilte, die volgde, telkens als zij gesproken had, voordat het publiek aan applaudisseeren kon denken.

Nog steeds keek ze niet in mijn richting, terwijl toch voortdurend mijn oogen iedere beweging van haar volgden. Zij had een plan: daarvan werd ik al meer en meer overtuigd en de uitvoering van dat plan naderde: dat hoorde ik in den zegepralenden klank van haar stem. Al nader en nader tot het eindelijk kwam.

Het stuk was bijna geëindigd. Francesca had haar gewezen minnaar en zijn nieuwe bruid uit hun gevangenschap verlost en komt nu alleen op het tooneel. Een ademlooze stilte vervulde de zaal. Toen trad zij vooruit in de doodelijke stilte en toen zij de eerste woorden uitsprak was het voor het eerst dat ons beider oogen elkaar ontmoetten.

„Hier eindigt dus alles — liefde, haat, geloften. Alle ijdele verwijten. Ach het is beter zoo. Zoo zal hij vergeten en ik vergeten. Het is veel beter hem vrij te laten.

Mijn geliefde, het is niet moeilijk te sterven. Nu eenmaal mijn weg open voor mij ligt. Zie, ik neem het aan en breng het offer even blijmoedig als een bruid zich gevoelt op den morgen van haar huwelijk. Eén oogenblik pijn en ik ben voor eeuwig van alle pijn verlost. Er is geen dapperheid voor noodig. Waart ge hier bij mij, ik zou u geen

Indrukken van een Thuiskomer.

(Van onzen Parijschen correspondent.)

DEN HAAG, December.

Toen Busken Huet na een lange afwezigheid in 1876 weer eens naar Holland reisde en voor 't eerst de Moerdijk-brug zag, vond hij het heel plezierig zoo rechtstreeks zijn land te kunnen bereiken. Maar het was hem niet minder aangenaam te weten dat hij er even rechtstreeks weer uit kon...

Jan Veth, die Huet's ondeugendheid maar half apprecieerde, schreef veel later dat wanneer hij-zelf de grens overspoorde richting Amsterdam aller-eerst een gevoel van dankbaar welbehagen hem kwam verkwikken. Het oog wil ook wat, betoogde Veth. En hij werkte dit uit in een — hoogst interessante — beschouwing over het schoon van de Hollandsche steden en huizen.

Nu zou ik niet graag brutaal zijn tegen een man als Veth, noch bij mijn lezers willen doorgaan voor iemand die geen oog heeft voor het goede en aantrekkkelijke van zijn vaderland. Maar toch geloof ik dat Veth ons een beetje voor den mal houdt met z'n opgetogenheid over het uiterlijk schoon van onze huizen — uit den trein gezien en dat onmiddellijk na het oversteken van de grens... Lieve hemel, wanneer men uit Frankrijk naar het Noorden spoort verliest het landschap elke kilometer wat aan bekoring.

Op het heuvelige en beboschte Ile de France volgt het trieste industriegebied van Noord-Frankrijk en België met zijn hoogovens en bergen sintelas. Brr... Na Antwerpen een lage drassige streek, verzadigd van water dat hier en daar in poelen en plassen aan de oppervlakte komt. Dan de grens. Maar Hollandsch Brabant is geen haar beter, vlak als m'n hand, desolaat, somber, moerassig. De zeldzame huizen, grauw van ouderdom of opzigtig-nieuw, gaan half schuil achter wuivende riethalmen. Als Veth hier een van die *lie de vin* kleurige muren weet waarover volgens hem Dumas zoo enthousiast was, nu dan houd ik me aanbevolen.

Het schilderachtige Holland begint pas aan den Moerdijk. Eerst de rivier, een èchte rivier, breed, zelfbewust en vervaarlijk, met kruivende golfjes als de wind tegen den stroom in blaast, en een vroolijk beweeg van zeilen en wimpels. Seine, Marne, Somme, Oise, Senne —dat waren allemaal maar surrogaatjes. Ze staan tot het Hollandsch Diep als goedkoope margarine tot onvervalschte roomboter.

De trein passeert Dordrecht, in de schuine stralen van de middagzon, een sprookjesstad onder een ontzaglijk-hoogen hemel, en ik raak aan 't peinzen over de riviergezichten van Vermeer en Van Goyen die ik morgen zal gaan zien in 't Mauritshuis. En dan naderen we al gauw Rotterdam. Ook Rotterdam is mooi, maar dan mèt de Maas als geheel bekeken. Want wat na de groote brug komt, die berookte en besmookte binnenstad met de nauwe stegen en sloppen — ai-jai-jai,.. Gauw afbreken maar en overdoen.

***

— En waer kom-gij vandaen meheer?, vraagt de oolijke sleepboot-kapitein die van Roosendaal af de heele coupé heeft vermaakt met z'n verhalen.

— Van Parijs, kappie.

— Parijs?.. Da ken ik. Een raere plaats. 'k Ben er gewees. Maer ik mot 'r nie méér weze.. Zwarte huize, vuile straete, en meer automobiele als fasoenlijke mensche. En wat ete aengaet... Jong, ik heb nog nooit zoo raer gegete as bij die Fransche. Da was nie ver van den Eifel-tore. Eerst kregen we een stuk aekelig brood... wel zòò lang.

(Hij wees het met een vinger op z'n uitgestrekte arm.) Toen groente waar ik geen naam voor weet. Toen een stukkie visch dat nergens naar smaekte ... Toen weer groente, aekelig, met pap. Toen vleesch met wijnsaus en paddestoele! Jong, 't was of ik deur de grond ging. Toen kaes die stonk as de weerlich. Ik dacht: 'k wou da 'k maer wat Hollandsche petatters had. En 'k zei: Geef me petatters, makkers, goeie gekookte petatters. Maar de kellner had 'r geen weet van. Die dach da'k nog meer van die goddelooze kaes wou. Eindelijk bracht-ie pudding. Jong, ik kon 't niet deur 't keelgat krijge. 't Was met permissie zoo zuut as de pes!

— Maar je hebt 'r mooie meisjes in Parijs, kappie, — zegt een andere reiziger.

— Mooie maessies?.... Jong je kan ze wech blaeze.... Nuffies dundoek en een duim onder de verf... Nee hoor, geef mijn dan maar een stevig Hollandsch wichie, zonder smeer op de kaeke... Al dat andere is maer naemaek!

***

Het Westland met z'n serres en broeikassen: één geweldige fabriek van primeurs, fijne groenten, fruit. — Je moet eens de kant van Monster op gaan, had een kennis me gezegd. Daar zul je dingen zien waar je versteld van staat. Van overal komen vakmenschen en geleerden om te kijken. 't Is miraculeus.

't Is ook miraculeus, even miraculeus als de kweekerijen van Aalsmeer waar met kunstlicht en centrale verwarming de theeroosjes gefabriceerd worden die, per vliegtuig overgebracht, 's winters de vermaarde Rose de France in haar eigen hoofdkwartier komen beconcurreeren, en de boudoirs van de Parijsche schoonen sieren ofschoon ze geprijsd staan voor drie-en-een-halve frank het stuk... Ik heb ingemaakte asperges gezien uit de Westlandsche kassen die heusch niet onderdoen voor de wijd en zijd beroemde *asperge d'Argenteuil*, druiven die grooter en zwaarder zijn dan de Fransche ofschoon minder fijn van smaak en aroma, en artisjokken als kinderhoofdjes.

Bijna al dat lekkers is voor den uitvoer bestemd. Er zijn op de honderd Hollanders geen tien die Westlandsche druiven hebben geproefd, en geen vijf die de smaak kennen van de volgens de eischen der kunst toebereide Westlandsche artisjok.

Toch zijn alle Hollanders trotsch op het Westland. En dat zou ik misschien nog het wonderlijkste van alles noemen als ik niet net zoo goed als een ander wist wat een goedmoedig en patriottisch volkje we in den grond der zaak toch eigenlijk zijn.

***

Wie de Laan van Meerdervoort niet gezien heeft 's middags als de scholen uitgaan — wel die heeft nog niets gezien. Er passeeren daar dan in een half uur honderden, neen duizenden... wat zeg ik?... tienduizenden en honderdduizenden fietsen. En wat voor fietsen!... Fietsen die uitgerust zijn als auto's met electrische lampen, schijnwerpers, achterlicht, klaksons, kilometerteller, snelheidswijzer, richting-aangever-ballonbanden.

Tusschen de gelukkige bezitters van al die fietsen en de verkeersagenten bestaat een geheimzinnige verstandhouding, zich uitend in gecompliceerde combinaties van duim en wijsvinger. De fietsen naderen in drommen, de eene hand aan 't stuur, de andere geheven, duim en vinger omhoog, omlaag of zijwaarts gericht. Ze minderen vaart totdat de agent die regelmatig als een uurwerk om zijn as draait, al maar vingerend en gebarend, hun kant uit kijkt!

Dan volgt een bliksemsnelle gedachtenwisseling in de doofstommentaal. 't Heeft me veel hoofdbreken gekost voor ik er achter was. Maar nu durf ik te beweren dat de manipulaties van den agent als volgt moeten worden uitgelegd:

Duim omhoog, vinger opzij: Rij de hoek maar om, de baan is vrij. Vinger ingetrokken, duim achterwaarts met kleine rukjes: Passeeren, maar gauw, gauw, gauw.... Duim en wijsvinger omlaag (het gebaar waarmee Nero de gewonde gladiatoren ten doode doemde): Blijf waar je bent, want anders lig je dadelijk onder een vrachtwagen.

Een nonchalante zwaai van de heele arm: Ga je gang maar heere... Vooruit, achteruit, linksom, rechtsom... 't Laat me allemaal even koud. De hand gebiedend geheven en elke vinger afzonderlijk vibreerend. (Dit is heel moeilijk, probeer het maar eens): Nu geen centimeter verder... Sta of ik bekeur je...

Maar de vingervirtuozen zijn gedwee. De verkeersdirigent kan tevreden zijn. Geen wanklank verstoort het concert. Alles loopt op rolletjes.

***

De straatjongens... Ja ze leven gelukkig nog in Holland.

Je wandelt over de Haagsche Plaats en bewondert het panorama van den Vijverberg. Van de overzij komt een jonge man op een fiets. Hij buigt zich ver op zij, zet z'n hand aan den mond als voor een zeer vertrouwelijke mededeeling en brult dan opeens zoo hard hij kan:

— Brrroekie!...

Er gaat je een licht op. Want de stille afkeuring op de gezichten der voorbijgangers die je allang geïntrigeerd heeft, maakt plaats voor een breede grijns van leedvermaak. Den Haag is nog niet rijp voor de golfbroek.

— Kijk zijn is fijne kuite hebbe, zegt een loodgieters-telg bewonderend.

— Hij hep een broekie an, van de bedeeling.... neuriet de meesterknecht.

— De onvermijdelijke slagersjongen zorgt voor het slotwoord:

— Jò, dat is 'n smokkelbroek.... As t'ie terug naar Engeland gaat stopt-ie 'm vol met reipies kwatta!

***

Kent u „De Duivel in den Klokketoren", het verhaal waarin Poe zoo aardig een loopje neemt met het Hollandsche stadje Vondervatteimitiss? De inwoners leefden knus en tevreden met hun varkens, hun koolen die elk een horloge droegen. Ze hadden nog nooit de heuvels rond hun stadje beklommen om de eenvoudige reden dat ze absoluut weigerden te gelooven dat er achter die heuvels *iets* kon zijn, wat dan ook.

Ze zagen maar naar 't groeien van hun varkens en hun kool en zorgden vooral dat de horloges gelijk bleven met het uurwerk van den toren dat sinds menschenheugenis nooit een seconde voor of achter had geloopen. Totdat op een rampspoedigen middag de duivel de klok dertien liet slaan inplaats van twaalf en op die manier de heele knusse samenleving ontredderde.

Ik heb me altijd zeer vermaakt met dit verhaaltje, al vond ik de aardigheid van de vele klokken en horloges erg overdreven. Maar nu ik na lange jaren weer eens terug ben in Holland begrijp ik Poe's verwondering. Nergens ter wereld wordt de mensch zoo voortdurend aan het voortschrijden van den kostbaren tijd herinnerd als in Holland, het land met het kalmste levensrhytme waar je zoo heerlijk tot bedaren komt na de hurrie van het jachtend bestaan, schier overal elders.

Er zijn klokken in de torens, natuurlijk.... in de stations, natuurlijk.... in de postkantoren, natuurlijk... Ja maar ook in de gevels van de restaurants, van de schouwburgen, van de krantenkiosken, van de wachthuisjes voor de tram, van de groote toko's, en op de pleinen... soms met drie wijzerplaten, Kortom, je kunt geen tien stappen in Holland doen of je staat met je neus voor een klok. En er komen er steeds meer bij.

Maar Scheveningen spant de kroon. Daar wordt of is naar ik me heb laten vertellen een nieuwe klok gebouwd in den gevel van het Kurhaus, maar dan een reus van een klok, een klok zooals er geen twee zijn in Europa. Heel Scheveningen, oud en nieuw, is fier op deze aanwinst. Als nu maar geen kwaadaardig duiveltje dat pronkstuk komt bederven!

***

Het Damrak om twee uur 's middags Je zit te schrijven voor het hotelraam en kijkt neer op het ruime plein. 't Motregent. Twee werklui zijn bezig met het lasschen van tramrails. Een piccolo in een rood buisje slentert aan op een fiets die veel te hoog voor hem is. Hij houdt stil bij de werklui. Hij stapt af Hij legt een been over het frame, steunt z'n hoofd op een arm die met de elleboog op het zadel rust, en kijkt critisch naar het lasschen.

Half drie. De piccolo lijkt in een standbeeld veranderd.

Drie uur. Er staan nu tien Amsterdammers om de werklui. Maar de piccolo en z'n vrind, de boodschappenjongen van de Bijenkorf, hebben de beste plaatsen. Ze hangen over 't stuur van de fietsen, met één voet op de trapper.

Half vier. Een van de monteurs zoekt een koevoet en komt in botsing met den piccolo.

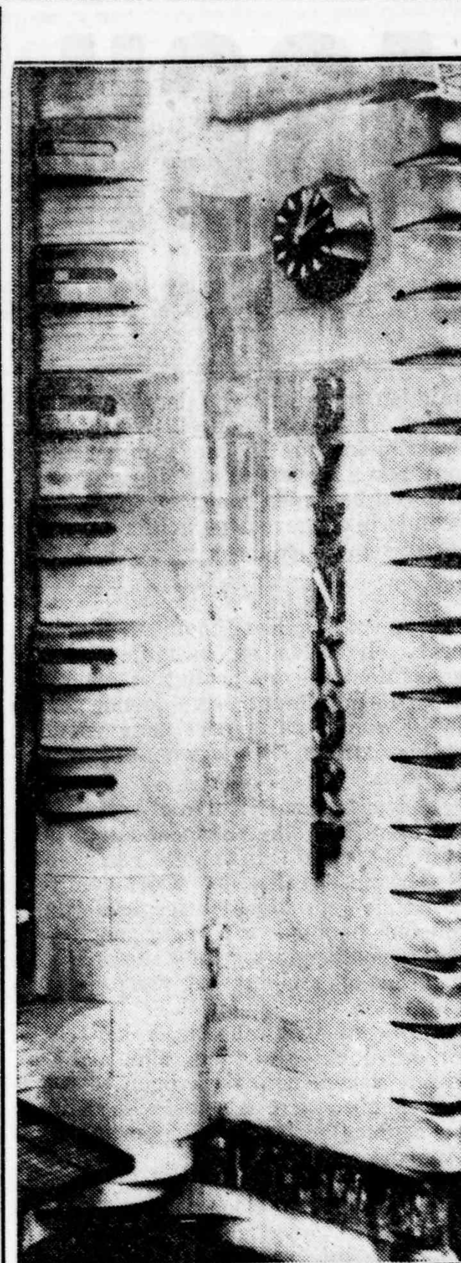
— Jò je staan-me in de weg. Fl.kker òp!, zegt de monteur.

— Fl.kker jij zèlf op!, zegt de piccolo.

Veel later. Dè werklui lasschen. De piccolo gaapt, hangt en kijkt. De jongen van de Bijenkorf kijkt, hangt en gaapt. Drie dozijn Amsterdammers doen hetzelfde. En de zware stem van een bronzen klok dreunt over het Damrak. Bèng... Bèng... bèng... bèng! Vijf uur.

'k, Zal eve het klokkie op u kamer gelijk zette meneer, zegt de huisknecht. A'j nie-eens weet hoe laat of et persies is, nou dan weet j'ook nies... Tijd is geld zegge-we altoos maar in Holland!

TH.

De groote bronzen klok die aan het gebouw van de Bijenkorf in de Wagenstraat te Den Haag aangebracht is.

NEDERLAND.

De Avonturen van de „Hofplein."

Gisteren hebben telegrammen ons bericht, dat de *Hofplein* op de Noorsche kust op een rots liep, in tweeën brak en zonk, waarbij een aantal leden van de bemanning om het leven kwamen.

Een tragische merkwaardigheid is dat wij juist in de thans ontvangen mailbladen een bericht vinden omtrent dappere reddingen in volle zee, door de bemanning van de *Hofplein* verricht.

Op 11 December kwam het s.s. *Hofplein*, van de N. V. Scheepvaart Mij. „Millingen" te Rotterdam aan. De gezagvoerder van het stoomschip, kapitein R. Schaap, heeft toen het volgende meegedeeld over de redding van de Amerikaansche schoeners *George K* en *Catharine B.*

Op 30 November was men met helder weer van Wabana vertrokken. Den volgenden dag — de eerste officier had de wacht — werd kapitein Schaap geroepen. Omstreeks zeven uur in den morgen had men een schoener gezien, welke kennelijk in nood verkeerde, omdat het schip een vlaggensein liet waaien.

Er werd naar het schip gekoerst en er stond een frissche bries met matige zee en zoo nu en dan vielen er sneeuwbuien. Toen de *Hofplein* op korten afstand was genaderd, verscheen de schoener weer in een sneeuwbui en toen het weer klaarde was men den schoener voorbijgestoomd. Kapitein Schaap liet de machine stoppen, teneinde den schoener te praaien en inmiddels werd de stuurboordreddingboot in gereedheid gebracht. Men naderde den schoener weer, en omdat het voorschoenerzeil nog dubbel gereefd bij stond, verzocht de gezagvoerder van de *Hofplein* het zeil te halen.

Zoodra dit was geschied, werd de boot uitgezet en de redding kon vlot verloopen. Aan boord van den schoener lag alles verward dooreen, en de tuigages waren met dik ijs bedekt, zoodat niets te hanteeren viel. Een poging om den schoener in brand te steken, mislukte.

Zoodra men de schipbreukelingen van de *George K*, zoo bleek de schoener te heeten, aan boord had, werd naar St. John getelegrafeerd om een sleepboot, teneinde daar de menschen aan wal te kunnen zetten. Er kwam een antwoordtelegram van den minister van Marine met dank. Er werd naar St. John teruggekeerd en bij het aan boord gaan van de schipbreukelingen op de sleepboot merkte men daar op: „Dat is een van de tien schoeners, die nog worden vermist".

De *Hofplein* zette onmiddellijk zijn reis voort. De wind nam in kracht toe tot ruw en stormachtig weer. Te omstreeks zeven uur zag de eerste officier een groote vlam opflikkeren en een oogenblik dacht hij, dat het een brandend schip — misschien toch wel de *George K* — was.

Maar al spoedig bleek het een noodsein te wezen en wel een flambouw tusschen de masten van een schoener. Het weer was ruw en de zee ging vrij hoog. Kapitein Schaap zag al spoedig in, dat in den donkeren nacht niet tot redding kon worden overgegaan. Hij telegrafeerde naar Cape Race, dat hij bij een in nood verkeerenden schoener was, en dat hij gedurende den nacht in de buurt zou blijven.

Inmiddels werd de schoener gepraaid, en de menschen gaven te kennen, dat zij het schip wenschten te verlaten. De zee bleek onder lij van de *Hofplein* mee te vallen en de gezagvoerder besloot nu zoo te manoeuvreeren, dat de reddingboot niet onder lij vandaan behoefde te gaan. Er boden zich voldoende vrijwilligers aan, en toen eenmaal besloten was, toch tot een reddingspoging over te gaan, moest alles snel gebeuren. De redding liep vlot van stapel. In lij voer de boot achter den schoener om en in een oogenblik waren de schipbreukelingen in de boot gesprongen. Intusschen was de *Hofplein* weer bedenkelijk dicht bij den schoener gekomen, er werd volle kracht achteruit geslagen, maar toch heeft de *Hofplein* den schoener misschien nog geraakt. Onder de geredden van dezen schoener de *Catharine B*, bevond zich een 73-jarige man, die aan boord moest worden geheschen, terwijl de anderen langs een touwladder naar boven wisten te komen.

Kort na de redding verdween de schoener in de duisternis. Bij het binnenboord halen van de reddingboot werd deze nog een weinig beschadigd.

Er werd naar Cape Race geseind, dat de bemanning en vier passagiers, tezamen acht man, van de *Catharine B* van Hands Harbour Trinity Bay, New Fonndland, kapitein Janes, waren gered.

Een van de geredden van de *Catharine B* vertelde, dat hij verkleumd was van de koude, want zij waren twee dagen en drie nachten door storm geloopen, het schip was lek geslagen, de verblijfplaatsen waren onbewoonbaar geraakt, het vuur kon niet meer worden aangelegd, en de zeilen waren gedeeltelijk weggeslagen en wat er nog was, zat onder het ijs. Zij hadden niet durven denken, dat met een zoo hoog gaande zee nog een boot zou worden uitgezet.

Zij hebben geen poging aangewend om de *Catharine B* in brand te steken, omdat deze toch wel spoedig zou zinken. De Amerikanen waren vol lof over de redding en over de ontvangst aan boord van het Nederlandsche schip, dat ook na deze redding nog te kampen heeft gehad met de zware stormen, die de laatste dagen boven de zeeën hebben gewoed.

Door een Locomotief gegrepen.

Op het rangeerspoor, dat de verbinding vormt tusschen het stationsemplacement te Deventer en de oude Haven, wilde de 60-jarige J. Klunder het spoor oversteken bij de kruising met den straatweg naar Almelo. Hij werd door een rangeerende locomotief gegrepen en meegesleurd. Beide beenen werden hem afgereden. Bovendien liep hij nog ernstige kwetsuren aan het hoofd op. In hopeloozen toestand werd het slachtoffer, dat gehuwd is, naar het ziekenhuis gebracht, waar hij gisteravond omstreeks negen uur is overleden.

Jeudige Kuitenprikker.

Te Katwijk aan den Rijn werden op een avond door een tot heden onbekend gebleven man met een vlijmscherp mes eenige snijwonden in de kuiten toegebracht.

Men vreesde dat de kuitenprikkerziekte weer opnieuw zou gaan woeden. „De kuitenprikker herleeft" schreven de bladen.

Naderhand bleek dat enkele jongens zich aan het feit hadden schuldig gemaakt.

Infectie door ziek Vee.

Te Woudenberg heeft zich bij een vijftal personen, die koeien, gekocht op de veemarkt aldaar, hadden gemolken, in dusdanige mate infectie voorgedaan, dat ze zich onder medische behandeling moesten stellen. Eén van hen werd in het ziekenhuis opgenomen. De koeien bleken in het eerste stadium te zijn van een ziekte aan de spenen.

Kolonel Jaroslaw Nemeeck is benoemd tot militair attaché van Tsjecho-Slowakije in Holland.

---

traan laten storten maar zie, één oogenblik en dan —"

Waar kwam die gil vandaan daar achter in de zaal? Wat was de reden dat het publiek opstond, wit van ontsteltenis en schrik? Waarom ijlde Sebastiaan plotseling het tooneel op en viel hij met een akeligen gil voor Francesca neder? Wat was het dat daar siepelde tusschen de plooien van haar wit gewaad? Bloed?

Ja, bloed. In een oogenbik legde ik mijn hand op den rand van de loge, sprong naar beneden op het tooneel en knielde naast mijn stervende geliefde neder. Maar toen bij de luide schel het scherm moest vallen hoorde ik boven dat geluid een lachje en ik keek omhoog en zag in de loge naast de mijne de kool-zwarte duivelsche oogen van de gele vrouw.

Toen viel het scherm.

HOOFDSTUK IX.

Hoe twee stemmen mij aan boord van een schoener brachten en wat mij daar overkwam.

Zij stierf zonder verder een woord te zeggen. Toen ik naast haar nederknielde en dien vreeselijken bloedstroom poogde te stelpen, zochten haar mooie oogen de mijne met innige liefde en toen de doodstrijd reeds begonnen was trachtte zij nog een woord tot mij te zeggen. En toen met een langen zucht stierf ze. Het duurde nauwelijks één minuut en alles was afgeloopen. Ik drukte voor het laatst een kus op de nog warme lippen, trok zacht haar witten mantel over haar bleeke gezicht en waggelde den schouwburg uit.

Ik was niet luidruchtig in opstand gekomen tegen mijn droevig lot zooals ik dien middag gedaan had. Ik was dof en wezenloos, veel verschrikkelijker op dat oogenblik, maar heilzamer misschien.

Alles wat ik liefhad was dood. En ik was dood voor alle gevoel van lijden. Zonder hoed, zonder jas liep ik naar buiten in den kouden winternacht en zonder te letten op de nieuwsgierige blikken van de voorbijgangers liep ik zoo snel mogelijk naar het Strand. Er stond een groote menigte menschen buiten het Coliseum, want de tijding had zich reeds verspreid; maar er was iets, schijnt het, in mijn gezicht, dat hen uit den weg deed gaan en ik liep voort als bedwelmd.

De maan stond hoog aan den hemel; de bevroren straatsteenen klonken hol onder mijn voeten, de lange straat met het gele gaslicht kwam duidelijk uit tegen de heldere lucht, maar ik lette er niet op. Ik ging in Westelijke richting omdat daar mijn woning was, maar ik had geen enkel plan, geen enkele gewaarwording.

Plotseling stond ik stil onder een lantaarn en begon na te denken. Zij die ik liefhad was dood, dat was het eenige wat mijn gedachten vervulde en ik trachtte door te denken, maar ik kon niet. Maar toen kwam een andere gedachte op in mijn hoofd. Waarom zou ik blijven leven? Neen daar was geen enkele reden voor. Liever er dadelijk een einde aan maken — en vol van dit denkbeeld liep ik door.

Langzamerhand begon het denkbeeld een plan te worden. Ik zou naar huis gaan, den sleutel van mijn grootvader halen en de blikken doos, waarin ik het dagboek van mijn vader bewaarde, en dan naar de rivier gaan. Dat zou een gemakkelijke dood zijn en ik zou voor altijd voor dat ik stierf, alle sporen van het sombere geheim, dat mij mijn geheele leven vervolgd had, vernietigen. En toen zonder smart, bijna vroolijk, bedacht ik dat dit dezelfde rivier was die zoo heerlijk geruischt had in mijn ooren en getuige was van mijn liefde. Welnu, ze zou even zacht ruischen boven mijn graf. Dezelfde rivier — maar dichter bij de oneindige zee.

Het denkbeeld begon steeds vaster vorm aan te nemen. Er zou een einde komen aan den vloek. Maar toch, ik aarzelde. Zou de vloek worden weggenomen?

Ik was bij mijn woning aangekomen, liep naar boven, kreeg den sleutel en de blikken trommel en ging de trap af. De hospita wou juist de buitendeur sluiten. Hij keek mij verbaasd aan.

„Doe de deur nog niet op slot, ik ga uit," zei ik eenvoudig.

„Gaat u uit mijnheer? Ik dacht dat u juist thuiskwam."

„Ja, maar ik moet weer uit — ik heb een gewichtige reden."

Hij dacht zeker dat ik krankzinnig was en dat was ik ook.

„Wat mijnheer, zoo gekleed? U heeft geen hoed op en geen —"

Daar had ik niet aan gedacht. „'t Is waar," zei ik „wil je even een hoed en een jas voor mij halen."

Hij keek mij weer aan maar liep naar boven. Toen hij terugkwam zei hij: „Ik heb dit maar meegebracht, mijnheer, ik kon niet vinden wat u gewoonlijk draagt."

„Dit is ook goed. Ik heb mijn jas en hoed zeker in den schouwburg laten hangen."

Ook over deze woorden verwonderde hij zich zoozeer dat hij geen woorden kon vinden. Stilzwijgend hielp hij mij mijn jas aan te doen over mijn dun avondcostuum. Ik stak het trommeltje en den sleutel in mijn zakken. Toen ik buiten was en de duistere nacht weer wilde ingaan, kreeg de huisbaas de spraak terug:

„Wanneer komt u terug, mijnheer?"

Die vraag verschrikte mij een oogenblik; ik aarzelde even.

„Ik vraag het omdat u geen huissleutel heeft; dien hebt u zeker in uw andere jas laten zitten. Zoodat —"

„O, dat doet er niet toe," antwoordde ik. „Blijf maar niet op, ik kom toch niet voor morgenochtend terug." Dit zeggende ging ik heen en hij bleef aan de deur staan en luisterde naar mijn voetstappen toen ik mij voortspoedde.

„Voor morgenochtend!" Morgenochtend zou ik er niet meer zijn.

Intusschen naderde ik de rivier. Ik heb dit nog niet verteld maar ik moet nu meedeelen dat ik van den zomer een bootje gekocht had, waarin Claire en ik heerlijk geroeid of gedreven hadden op de rivier tusschen Streetley en Pangbourne of waar wij ook heen wilden. Toen de winter naderde had ik dat bootje laten opbergen in een loods bij het water vlak bij Westminster totdat wij in den zomer onze tochtjes weer konden hervatten.

Ik was nu blij dat ik wist waar ik mijn bootje vinden kon.

Door donkere nauwe straatjes, waar het maanlicht ter nauwer nood kon doordringen kwam ik eindelijk bij de deur van den schuitenvoerder en klopte.

Hij lag in bed en ik kreeg geen gehoor. Toen klopte ik weer en eindelijk hoorde ik gestommel in de kamer boven, het venster werd opengeschoven en een stem vroeg: „Wie is daar?"

„Ben je het Bagnell?" antwoordde ik. „Kom even beneden. Ik ben mijnheer Trenoweth en ik wou je graag even spreken."

Eerst een fluisterende verwensching, toen een lange pauze verbroken door een gemompeld twistgesprek boven en toen eindelijk werd de voordeur opengedaan en Bagnell verscheen met een lantaarn.

„Bagnell, ik wou mijn boot hebben."

„Nu vanavond, mijnheer? Op dit uur?"

„Ja, vanavond. Ik heb haar bepaald noodig."

„Maar zij ligt achter een massa andere booten, zeker wel twaalf en ik kan haar niet krijgen."

„Ach kom! Ik zal je wel helpen als je hulp noodig hebt, maar ik moet haar bepaald hebben."

Bagnell keek mij een oogenblik aan en ik zag wel dat hij mij verwenschte.

„Is dat bepaald noodig mijnheer? Is u niet — "

„Ik ben niet dronken als je dat soms bedoelt maar volmaakt in ernst: ik moet mijn boot hebben.

„Kunt u niet een andere nemen?"

„Neen, dat kan niet." Ik taste in mijn zak en voelde twee sovereigns en een paar shillings. „Kijk," zei ik, „ik zal je twee pond geven als je er de boot voor mij uithaalt."

Dit overwon zijn weerstand. Hij keek mij een oogenblik goed aan toen ik de som noemde en toen kwam hij haastig tot de conclusie dat ik stapelgek was maar dat dit zijn zaak niet was.

(*Wordt vervolgd*).

Motor en Toerisme.

1929.

Wat bracht 1929 eigenlijk aan het automobilisme in Insulinde?, zoo vraagt het *Sportblad*.

Het wegenstelsel, de ruggegraat van het rollend individueel vervoer, ondergging een gestage uitbreiding, waarvoor wij dankbaar kunnen zijn. Doch veel valt er nog te verrichten, vooral op de Buitengewesten. Maar de zekerheid bestaat in ieder geval, dat meer dan in vorige jaren, het wegenvraagstuk de aandacht van de regeering heeft.

Dát op zich zelf is reeds een reuzen schrede op den goeden weg. Het jaar 1929 zag de gereedkoming van den nieuwen weg over Kopeng (verbinding Salatiga — Malang), verder de nieuwe route over Trenggalek (verbinding Toeloengagoeng — Ponorogo), alsmede de nieuwe verbinding van Djocja via Wates naar Poerworedjo; de weg Maos — Bandjar nadert met rassche schreden zijn voltooiïng en zal een enorme verbetering brengen in het vervoer tusschen Djocja en Oost-Priangan. Vele andere werken zijn onderhanden, zooals de verbinding over Ngrahoe tusschen Padangan en Ngawi, talrijke secundaire wegen zijn in verbetering of aanbouw.. 1929 is dus niet onverdienstelijk geweest in dit opzicht.

De toename van het automobilisme was eveneens omvangrijk. Ondanks de depressie in de laatste maanden staat 1929 toch nog boven alle voorafgegane jaren. De import voor automobielen en motorrijwielen bedroeg gedurende de eerste 9 maanden op Java en Madoera resp. 12.484 en 2.092 stuks en op de Buitengewesten resp. 2.440 en 151 stuks, hetgeen een totaal voor Ned.-Indië vormt van 12.167 motorvoertuigen. Dat is ver boven eenzelfde periode van 1928 welke het cijfer van 13.520 motorvoertuigen aangeeft. Hoe de getallen zich zullen laten aanzien na de inzinking van het laatste kwartaal weten wij nog niet, maar het moet al heel raar loopen als het eindresultaat niet beter is dan in het vorige jaar. Zoo was dus ook de import aanzienlijk in 1929.

De motorsport bracht in het afgeloopen tijdperk heuglijke opleving. Allerwegen zag men betrouwbaarheidsritten zooals in de Minahasa, in Makassar, in Bandoeng en Midden-Java; de grasbaanraces voor motorfietsen waren nimmer zoo talrijk, wij denken daarbij aan Soerabaja, Bandoeng en Batavia. Maar als een hel-lichtende ster aan dit sportieve firmament schittert daar het Java-record van den heer K.E. Schütt, die met zijn New Ford den afstand Batavia-Soerabaja wist te overbruggen in 11¼ uur. Dit is niet alleen een prestatie geweest voor ons Indië, het was een wereldprestatie, die bewondering afdwingt voor den man, die zulke rijderscapaciteiten wist te ontwikkelen, een daad die ons nationale hart met trots vervult, omdat wij daarmede bewezen hebben ook in deze kolonie niet onder te hoeven doen voor welk land ter wereld ook.

Op sportief gebied komt Schütt de eerepalm toe voor 1929. Vermelding dient verder het record behaald door den heer Willy Mesman in Zuid-Celebes, eveneens met een New Ford.

Naast deze drie groote factoren in ons automobilistische bestaan het wegenvraagstuk, de autohandel en de motorsport, staat natuurlijk de techniek bovenaan.

Fokker.

Aan het onlangs verschenen jubileumnummer van het *Fokker Bulletin* ontleenen wij omtrent den persoon van Fokker het volgende:

Anthonie Herman Gerard Fokker werd geboren 6 April 1890 te Kediri (Nederlandsch-Indië), waar zijn vader een leidende functie in de cultures had. Reeds in 1894 verhuisde de familie Fokker naar Haarlem en hier bezocht A. H. G. Fokker de lagere school en de H. B. S. Reeds toen was zijn aandacht minder bij het schoolsche onderwijs dan bij alles wat de practijk der techniek betrof en toen in 1908 en 1909 de vluchten van Wright, Blériot e.a. de aandacht van de geheele wereld trokken, werden Fokker's gedachten door dit onderwerp, het „zwaarder-dan-de-lucht", geheel in beslag genomen.

Al zijn vrije oogenblikken bracht hij door op den zolder van het ouderlijk huis te Haarlem, waar hij een knutselkamer had en waar hij o.a. reeksen proeven nam met celluloid-modellen van glijvliegtuigen. Zoo zijn de modellen ontstaan en werd in 1909 de eerste grondslag gelegd voor de toekomst van het Fokker-vliegtuig.

Eene natuur als die van A. H. G. Fokker kon geen genoegen nemen met enkele modelpraven en toen hij in het volgende jaar (1910) op een vacantiereis in Duitschland te Mainz een „Vakschool voor Automobiel- en Vliegtuigtechniek", waaraan een vliegschool was verbonden, had ontdekt, was zijn besluit genomen en liet hij zich als leerling inschrijven.

Het ontijdig einde van het eenig beschikbare vliegtuig van die school vormde in zeker opzicht een mijnpaal in Fokker's ontwikkelingsgang. Immers daardoor rijpte bij hem het besluit om de ideeën over zijdelingsche stabiliteit van vliegtuigen, waarvan het principe reeds in zijn modellen was te zien, in de practijk te verwezenlijken en kwam hij er toe in den winter van 1910—'11 met behulp van twee werklieden een eigen toestel te bouwen, waarop hij zichzelf leerde vliegen en op 24 Mei 1911 zijn internationaal brevet haalde.

In het jaar 1911 werd dit toestel verder ontwikkeld en dit prototype Fokker-vliegtuig, waarbij door een sterke V-plaatsing der vleugels bij een betrekkelijk hooggelegen zwaartepunt een groote mate van zijdelingsche stabiliteit was verkregen, zonder dat eenige inrichting voor het beheerschen van het zijdelingsch evenwicht (scheluwtrekking der vleugels of ailerons) was toegepast, trok ten zeerste de aandacht.

In 1912 werd met groot succes deelgenomen aan een militair concours te St. Petersburg en werden nog enkele toestellen gebouwd, zoodat Fokker in het begin van 1913 meende, dat de tijd nu daar was om te trachten op grond van de reeds behaalde resultaten te geraken tot het tot stand komen van een fabriek, waartoe allereerst gouvernementeele steun in den vorm van opdrachten verkregen moest worden.

In de eerste plaats werd daarbij aan het eigen vaderland gedacht en op 13 Mei 1913 had in verband daarmede een voor dien tijd belangrijke overlandvlucht Berlijn—Soesterberg—Den Haag plaats, waarbij Fokker's te vroeg overleden medewerker Bernard de Waal als piloot optrad en werd het toestel aan de Nederlandsche autoriteiten gepresenteerd.

Het succes uitte zich slechts in beoedigende woorden, doch niet in een Nederlandsche Regeeringsbestelling. Ook een poging om de Engelsche autoriteiten te bewegen tot het accepteeren van het Fokker vliegtuig voor hunne legeruitrusting mocht geen succes boeken. In Frankrijk — toenmaals de bakermat der aviatiek — was de markt op dat oogenblik reeds overvoerd.

In Duitschland werd echter in den zomer van 1913 een concours gehouden voor gemakkelijk transportabele militaire vliegtuigen en hier behaalde Fokker den eersten prijs, die weldra gevolgd werd door een bestelling van 10 stuks vliegtuigen, terwijl tevens getracht werd den constructeur aan Duitschland te binnen. Men bood hem nl. een driejarig contract aan voor de oprichting van een fabriek met vliegschool te Schwerin en uit dit fabriekje, dat oorspronkelijk slechts met 30 man werkte groeide later een grootsche industrieele onderneming.

Nog geen jaar toch was de jonge constructeur gevestigd, of de wereldbrand wierp alle denkbeelden van bescheiden en geleidelijke ontwikkeling omver en deed een behoefte aan militaire vliegtuigen ontstaan, waar van te voren niet gedroomd kon worden.

Het is hier niet de plaats om thans uitvoerig in te gaan op de ontwikkeling dier types. Het Fokker vliegtuig vormde in zijn verschillende uitvoeringen een geducht wapen tijdens den oorlog en de voortdurende verbeteringen en wijzigingen door den constructeur er in aangebracht, deden zijn ervaring steeds groeien. Hoewel vooral de jachtvliegtuigen met Fokker's signatuur zich eene bijzondere reputatie verschaften, bleef de werkzaamheid toch niet slechts hiertoe beperkt.

De aanvangsperiode van den oorlog ke de trouwens het eenpersoonsjacht vliegtuig nauwelijks, doch ook meerdere types verkenningsvliegtuigen gebouwd, daarnaast ook een paar types vliegbooten, eenige types drijvervliegtuigen, een der eerste meermotorige vliegtuigen met twee rompen en tenslotte de groote serie verschillende jachtvliegtuigtypes, waarvan o.a. de driedekker (Dr I) en vooral de D. VII zeer groote bekendheid verwierven.

Reeds sedert den eersten tijd van zijn werkzaamheid als constructeur was Fokker in vele opzichten zijn tijd vooruit, o.a. door de keuze von zijne constructiewijze, nl. de toepassing van autogeen samengelaschte staalbuis voor romp, landingsgestel en bulpvlakken, een constructiewijze, die sindsdien kenmerkend is gebleven voor alle Fokker vliegtuigen en die steeds meer navolging vindt.

Zoo was ook Fokker weder een van de eersten, die het groote voordeel, zoowel aerodynamisch als constructief, van het gebruik van de z.g.n. „dikke" vleugelprofielen, welke een vrijdragende bouwwijze toelaten, ten volle inzag en er de absolute consequentie uit trok door den op dat oogenblik revolutionnairen stap te doen, om zijn vliegtuigen met geheel vrijdragende vlakken, waaraan de romp slechts door 4 bouten bevestigd was, uit te voeren.

Ook in de richting was hij zijn tijd vooruit en eerst in de laatste jaren begint men meer en meer de juistheid van deze constructiewijze in te zien en haar steeds meer na te volgen.

Een bijzonderheid, die ongetwijfeld zeer ten goede is gekomen aan de kwaliteit der Fokker vliegtuigen, is het feit, dat Fokker niet slechts constructeur, doch ook invlieger is en een zoo hoog ontwikkeld vliegegevoel heeft, dat hij bij zijn proefvluchten elke bijzonderheid van een toestel tot in de geringste details weet te bemerken, de oorzaak er van aan te wijzen en — indien het een ongunstige eigenschap is — de verbetering aan te geven.

De waarde van zulk een combinatie: constructeur-vlieger, is buitengewoon; immers wanneer de constructeur zelf niet tevens volleerd vlieger met critischen zin is, dan hangt de meerdere of mindere perfectie der vliegeigenschappen geheel af van het feit, of de constructeur voldoende onbevangen tegenover zijn scheppings staat om gewillig het oor te leenen aan critische bemerkingen van den invlieger.

Dikwijls is dit niet het geval, of wel de invlieger kan wel aangeven, dat er aan de vliegeigenschappen iets ontbreekt maar weet niet positief den vinger op de wonde plek te leggen en het resultaat is dan natuurlijk minder gunstig, dan wanneer men te maken heeft met een constructeur, die zijn eigen constructie vliegende „au point" brengt.

Toen het einde van den oorlog kwam, was de naam van A.H.G. Fokker als vliegtuigconstructeur gemaakt. Evenwel beteekende het einde van den oorlog tevens, dat de bakens moesten worden verzet en een nieuwe oriënteering gezocht moest worden voor de toekomst.

Fokker zag in, dat hij onder de nieuwe na den oorlog ontstane omstandigheden in Duitschland geen gelegenheid meer zou vinden om zijn vleugels uit te slaan en hij liquideerde dus zijn ondernemingen aldaar en kwam zich begin 1919 in zijn vaderland vestigen.

Weldra waren toen de voorbereidende werkzaamheden voor de stichting eener nieuwe onderneming in Nederland tot stand gebracht en werd tijdens de E.L.T.A., de eerste internationale luchtvaarttentoonstelling na den oorlog, de N.V. Nederlandsche Vliegtuigenfabriek opgericht, die na afloop der tentoonstelling de hallen daarvan betrok.

In 1921 op aansporing der Amerikaansche Regeering een reis makend in de Vereenigde Staten zag Fokker dadelijk de enorme toekomstmogelijkheden, die daar voor de aviatiek waren weggelegd en besloot in Amerika een filiaal op te richten.

Enkele jaren later, in 1924, ontwikkelde zich hieruit een zelfstandige Amerikaansche onderneming, de Atlantic Aircraft Corporation, die een kruis-licentie-contract afsloot met onze Vennootschap en weder eenige jaren later werd deze fabriek opgenomen in een grooter verband, nl. de Fokker Aircraft Corporation of America, die thans meerdere fabrieken in de Vereenigde Staten exploiteert.

Fokker heeft persoonlijk een groot aandeel genomen in de ontwikkeling dezer Amerikaansche fabrieken en heeft daarom in de laatste jaren in hoofdzaak in Amerika verblijf gehouden.

Zoo is uit den Hollandschen hoogerburgerscholier, die in 1909 zijn modelproeven nam, in twintig jaar een vliegtuigconstructeur met een wereldnaam gegroeid, wiens ontwerpen in 18 fabrieken worden gebouwd.

Autobusverkeer op een Kerkhof. Het Ohlsdorfer Kerkhof bij Hamburg is zoo uitgestrekt, dat er dagelijks een tien-minuten autobus-dienst op onderhouden wordt. Rechts: een halte-bord en links een van de bussen, die over het kerkhof rijden.

Varia.

Jubileum Ned. Vliegtuigenfabriek.

Het *Fokker Bulletin* komt met een speciale editie naar aanleiding van het feit, dat de N.V. Nederlandsche Vliegtuigenfabriek tien jaar bestaat. De Mij geeft in dit jubileumnummer een overzicht van hetgeen door haar in die tien jaren is bereikt, van de constructiebeginselen, welke bij den bouw der Fokker-vliegtuigen worden toegepast, van de verspreiding van deze vliegtuigen over de geheele wereld en tot slot een specificatie van alle vliegtuigtypen, die zij thans bouwt.

Het nummer bevat o.m. een artikel „De luchtvaart in Nederland en koloniën" en is overvloedig lezenswaardig geïllustreerd.

*

General Motors.

General Motors verzoekt ons publicatie van het volgende bericht:

Uit New-York ontvingen wij bericht, dat in de ddo. 14 November jl. gehouden vergadering van commissarissen der General Motors Corporation een extra dividend van 3 pct. op de gewone aandeelen werd gedeclareerd, hetgeen moge opgevat worden als een bewijs van General Motors' vertrouwen in de naaste toekomst der Amerikaansche automobielindustrie, aldus luidt het bericht.

Ter toelichting vermelden wij hier, dat de General Motors Corporation in totaal 43.500.000 gewone aandeelen heeft uitstaan, zoodat met dit extra dividend ad 3 pct. een som van 10.050.000 doll. of f 32.262.500 gemoeid is.

In dezelfde vergadering werd het gebruikelijk kwartaals-dividend ad 75 cent per aandeel, gelijk aan 7½ pct., goedgekeurd, welke uitkeering een bedrag van 32.625.000 of f 81.562.500 inhoudt.

In totaal werd in 1929 3,60 doll. per aandeel van 10,— doll nom. dus 36 pct. uitgekeerd. De totale winst over het loopende jaar wordt in gezaghebbende kringen geschat op 261.000.000 doll of f 652.500.000. Hiervan zal, volgens de nieuwe dividend-politiek, 60 pct. of f 390.000.000 aan dividenden worden uitgekeerd.

*

Amerika — Europa.

Het jaar 1929 heeft duidelijk het begin van den grooten economischen strijd tusschen Amerikaansche en de Europeesche autofabrikanten laten zien, een strijd thans nog gevoerd sterk in het nadeel van Europa. De steeds in groei toenemende Amerikaansche auto-industrie levert thans meer wagens dan Amerika en de normale export kan afnemen, zoodat, wil men de productie niet verminderen, hetgeen bij de nauwsluitende organisatie, de betrekkelijk geringe winstmarge en de steeds gewijzigde modellen, voor de Amerikaansche fabrikanten met economischen zelfmoord gelijk zou staan, men wel gedwongen is in een vergroote export zijn heil te zoeken.

De over het algemeen minder „efficient" werkende Europeesche constructeur kan tegen deze invasie niet op, moet dus zijn heil zoeken in een prijzenpolitiek cq. beschermende rechten, en betere werkmethoden. Zonder nu de doodsklok over de Europeesche autoindustrie te willen luiden, kan toch wel worden gezegd, dat deze strijd menige autofabriek in Europa tot sluiting zal dwingen of zal verlagen tot een filiaal van een Amerikaansche „factory" waarvan reeds eenige voorbeelden zouden kunnen worden genoemd. In hoeverre deze strijd in het belang van den automobilist zal zijn is thans nog niet te zeggen. Waarschijnlijk zal deze de eerste jaren een lichte prijsverlaging, daarna een niet onaanzienlijke prijsverhooging ten gevolge hebben. Hoe de Indische automarkt hierop zal reageeren is voorhands nog niet in het minst te zeggen, meent *Het Sportblad*.

*

De Humber.

Bij de N.V. Automobiel Import Mij. hebben wij onder leiding van den heer Dootingh een nieuwen Engelschen wagen bewonderd, de „Humber 16/50 H.P. Saloon," die ongeveer f 6000 zal kosten. Een wagen met een voornaam uiterlijk en van vele nieuwigheden voorzien. Wij noemen hiervan de ruiten, die van onbreekbaar glas zijn vervaardigd, de vervanging van nikkel door chromium en tenslotte een moderniteit aan de lampen: men kan door het verstellen van een handel aan het stuur het schijnsel van de lampen zijwaarts richten. Wanneer dus een tegenligger nadert, kan men door deze manoeuvre den wegkant sterk belichten, terwijl de tegenligger totaal geen hinder van dit licht ondervindt.

LÄKEROL

1748

Keelpijn is het eerste teeken van een besmettelijke ziekte.

Keelpijn?

GENEES Uw keelpijn zoo spoedig mogelijk — neem Formamint.

Formamint vernietigt de gevaarlijke bacteriën, die Uw keelpijn veroorzaken en beschermt U zoodoende tegen besmettelijke ziekten, zooals:

Influenza,
Diphtherie,
Roodvonk, enz.

Genees Uw keelpijn — bescherm Uw gezondheid met

FORMAMINT

De Keelontsmettende Tabletten.

In alle Apotheken en Toko's.

Ontvangen:

Een keurige collectie

Parijsche Tafelschemerlampjes

met verzilverde voetstukken.

Groote keuze. Voordeelige prijzen.

Firma KHOUW & LIE

JUWELIERS

88 Pasar Baroe 69, — Weltevreden.

Uw baby's leven is kostbaarder dan juweelen; bewaart zijn gezondheid door hem te voeden met

Glaxo

het voedsel dat geneesheeren aan hun eigen kinderen geven. Het is ook voor Uw baby het allerbeste! Vraagt Uw dokter!

Importeurs Jacobson van den Berg & Co. Batavia, Soerabaja, Semarang, Cheribon, Makassar, Palembang, Bandjermasin.

Gevestigd in het **NILLMIJ-gebouw** en staande onder dezelfde Directie

De Brandwaarborg Mij. „Ned.-Indië"

Telefoon No. **Wl. 1444.**

2de en 4de 10di

„Magneetjes" à f 1.—

„Nou onder ons juffrouw Pieters, ik heb gehoord dat ze niet erg met mekaar opschiete kenne."

(*Life*)

Nederlandsche Handel-Maatschappij, N.V.

Gevestigd te Amsterdam.
Opgericht in 1824.

Maatschappelijk Kapitaal ƒ 80.000.000.— Statutaire Reserve ƒ 40.000.000.—

Hoofdkantoor te AMSTERDAM*) met Agentschappen te ROTTERDAM*) en 's-GRAVENHAGE*).

Hoofdkantoor voor Azië: de FACTORIJ te BATAVIA met Bijkantoor te WELTEVREDEN*).

Vestigingen in Nederlandsch-Indië te Bandjermasin, Bandoeng*), Cheribon, Djember, Djokjakarta*), Kota Radja, Makassar, Medan, Padang, Palembang, Pekalongan, Pontianak, Semarang*) Sibolga, Soerabaja, Soerakarta (Solo), Tegal, Tjilatjap. Vertegenwoordigers te Telok-Betong, Vestigingen buiten Nederlandsch-Indië: Bombay. Calcutta, Djeddah, Hongkong, Kobe, Penang, Rangoon, Shanghai, Singapore

Correspondenten in de voornaamste plaatsen der wereld.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten. Incasseeringen en Financieeringen. Schriftelijke of Telegrafische Credieten. Reiscredietbrieven. Deposito's. Girorekeningen. Beleeningen. Uitvoering van Effectenorders, ook op alle buitenlandsche beurzen, en Administratie van Effecten. Consignatie-contracten met Cultuurondernemingen. Verkoop van Producten. In- en Verkoop van Goudgeld en alle andere Bankzaken.

*) Deze kantoren beschikken over een safe-deposit-inrichting. 50

WEEST OP UW HOEDE!

Koopers van **E. KIDERLEN'S VRIJBUITER JENEVER (TJAP TOEWAN)**, men is weer bezig U namaak van ons merk aan te bieden! Men zal ook probeeren U die te leveren als U niet oppast! Weest dus zéér voorzichtig en wanneer U bestelt, ziet dan goed toe dat men U levert: **E. KIDERLEN'S VRIJBUITER JENEVER (TJAP TOEWAN)**

Nederlandsch-Indische Escompto Maatschappij

Opgericht A° 1857

Kapitaal en reserve f 59.000.000

HOOFDKANTOOR TE BATAVIA

Kantoren in Nederland
Amsterdam — 's Gravenhage — Rotterdam

20 Agentschappen en 8 correspondentschappen in Nederl.-Indië

Depositorente van 2½ tot 4½%

VOLLEDIG TARIEF OP AANVRAAG VERKRIJGBAAR

ALLE BANKZAKEN

1108

KELDER'S NACHTVEILIGHEIDSDIENST

„DE NIEUWE HERMANDAD"

kortweg genaamd

„DE NACHTWACHT"

WIJ BESCHERMEN UWE BEZITTINGEN

WELTEVREDEN — Molenvliet West 24.
Telef. Wl. 874 en 875, Telef. Tandjong Priok 60 en — Bandoeng 1688. —

Volvoeren alle opdrachten op Detective-Gebied. GEHEIMHOUDING VERZEKERD (Goede wijn behoeft geen krans).

De Leider: W. J. KELDER.

207di

MEN VERGEET DE TROPEN

op een vacantiereis naar

HONGKONG - SHANGHAI en JAPAN

Inlichtingen en literatuur over rondreizen worden gaarne verstrekt door de kantoren der

JAVA-CHINA-JAPAN-LIJN.

BATAVIA, TEL. 1755-1758
TOESTEL 18
SEMARANG, TEL. 1745
SOERABAJA, TEL. N. 1290

1743

MOPPEN.

Hospita: — U bent hier nu al langer dan een maand en nog steeds heb ik geen geld van U ontvangen!

Student: — Hoe kunt U me dat nu vragen. Toen ik hier kwam, zei U toch, dat hier mijn tweede thuis zou zijn. En thuis heb ik nimmer wat betaald!

***

Beechnut fruit drops: buitengewoon zuiver.

***

— Was Mies erg verrast, toen ze haar man met jou zag dansen?

— Niet zoo zuinig ook, want ze wist heelemaal niet, dat hij kon dansen!

***

Beechnut kauwgummi: zeer verfrisschend.

***

De petroleumkoning had blufferig zijn levensloop verteld aan iemand, wien het niet zoo goed in de wereld was meegeloopen.

— Nu ik je verteld heb op welke manier ik mijn millioenen bijeen vergaard heb, vroeg hij, wat raad je mij nu aan te doen?

— Stel je ter beschikking van de justitie, was 't nuchtere antwoord.

***

Beechnut fruit drops: 'n heerlijke verfrissching.

***

Zij: — Ik vind dertig jaar bepaald een mooien leeftijd voor een vrouw!

Hij: — Hm..., vooral, wanneer ze veertig is!